

10. november 2023

Forslag

til

Lov om ændring af konkurrenceloven

(Krav om anmeldelse af visse fusioner under omsætningstærsklerne, indførelse af mulighed for markedsefterforskning og bødeudmåling m.v.)

§ 1

I konkurrenceloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 360 af 4. marts 2021, som ændret ved § 10 i lov nr. 2601 af 28. december 2021, foretages følgende ændringer:

1. I § 12, stk. 1, nr. 2, udgår »eller«.
2. I § 12, stk. 1, nr. 3, ændres »Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling.« til: »Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling, eller«.
3. I § 12, stk. 1, indsættes efter nr. 3 som nyt nummer:
»4) Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har krævet en fusion anmeldt i henhold til stk. 6. For en fusion, som kræves anmeldt efter § 12, stk. 6, finder § 12 c, stk. 5, anvendelse i det omfang, fusionen ikke er gennemført på den dato, hvor fusionen kræves anmeldt.«
4. I § 12, stk. 4, ændres »omsætningsgrænser« til »omsætningstærskler«.
5. I § 12, stk. 5, ændres »beløbsgrænser« til: »omsætningstærskler«.
6. I § 12 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:
»Stk. 6. Selv om de deltagende virksomheders samlede omsætning er mindre end de omsætningstærskler, der er nævnt i stk. 1, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kræve en fusion anmeldt, hvis de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 50 mio. kr., og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er risiko for, at fusionen hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan fastsætte en frist for at anmelde fusionen. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse om, at en fusion omfattet af 1. pkt. skal anmeldes, skal træffes senest 15 hverdage efter, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er blevet gjort bekendt med fusionen.«
7. I 12 b, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:
»En fusion, der er krævet anmeldt af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i henhold til § 12, stk. 6, skal anmeldes, uanset at den allerede er gennemført.«
8. Efter § 15 e indsættes:

»§ 15 f. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter godkendelse fra Konkurrencerådet indlede en markedsefterforskning af adfærd eller strukturer i en eller flere erhvervssektorer, hvis Konkurrencerådet finder tegn på, at der er forhold, der svækker den effektive konkurrence i den eller de pågældende sektorer, jf. stk. 2-9.

Stk. 2. Inden Konkurrencerådet træffer beslutning efter stk. 1, gennemfører Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en offentlig høring om styrelsens udkast til beslutning om at indlede en markedsefterforskning.

Stk. 3. Når Konkurrencerådet i henhold til stk. 1 har besluttet, at styrelsen skal indlede en markedsefterforskning, offentliggør Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen dette med angivelse af, hvad der er omfattet heraf.

Stk. 4. Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er adfærd eller strukturer i en eller flere erhvervssektorer, der tydeligt svækker den effektive konkurrence, kan styrelsen efter høring af relevante markedsdeltagere og ressortmyndigheder udstede adfærdsmæssige påbud til en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person for at afhjælpe den identificerede svækkelse og fremme effektive konkurrenceforhold i den eller de pågældende sektorer. Et påbud kan gælde for en bestemt periode eller tidsubegrænset. Bestemmelsen i § 16, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 5. Et påbud efter stk. 4 skal være rimeligt og nødvendigt for at sikre den effektive konkurrence. Ved valget mellem to lige effektive påbud skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet vælge det for parterne mindst indgribende.

Stk. 6. Hvis der er adfærd eller strukturer i en eller flere erhvervssektorer, som efter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering svækker den effektive konkurrence i den eller de pågældende erhvervssektorer, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter høring af relevante markedsdeltagere og ressortmyndigheder gøre tilsagn, som en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person har afgivet, bindende, hvis styrelsen vurderer, at tilsagnene kan afhjælpe svækkelsen og fremme effektive konkurrenceforhold i den eller de pågældende erhvervssektorer. Afgørelsen kan gælde for en bestemt periode og skal fastslå, at der ikke længere er grund til, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udsteder påbud efter stk. 4. Bestemmelserne i § 16 a, stk. 2-4, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 7. I en markedsefterforskning, hvor der udstedes påbud efter stk. 4, eller hvor tilsagn gøres bindende efter stk. 6, udsender Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en orientering til de virksomheder, virksomhedssammenslutninger eller andre juridiske personer, der er parter. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan offentliggøre udkast til afgørelse om påbud efter stk. 4 og udkast til afgørelse om at gøre tilsagn bindende efter stk. 6. § 13, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse på offentliggørelse efter 2. pkt. Inden Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udsteder påbud efter stk. 4 eller gør tilsagn bindende efter stk. 6, sender Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen et udkast til afgørelse til parterne. Fristerne i § 15 a, stk. 3, 3. og 4. pkt., for parternes afgivelse af bemærkninger finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 8. Senest 2 år efter offentliggørelse af Konkurrencerådets godkendelse af, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen indleder en markedsefterforskning, jf. stk. 3, træffer Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afgørelse om påbud efter stk. 4 eller afgørelse om at gøre tilsagn bindende efter stk. 6 eller offentliggør, at markedsefterforskningen afsluttes. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan træffe beslutning om at forlænge tidsfristen med op til seks måneder og offentliggør i givet fald beslutningen herom.

Stk. 9. Bestemmelserne i §§ 17 og 18 finder tilsvarende anvendelse på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens undersøgelser efter stk. 1.«

9. I § 19, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 13, stk. 4,«: »§ 15 f, stk. 4,«.
10. I § 19, stk. 2, nr. 2, indsættes efter »§ 12 h, stk. 4,«: »§ 15 f, stk. 4,«.
11. I § 19, stk. 4, 1. pkt., indsættes efter »Klage«: »til Konkurrenceankenævnet«, og efter »§ 13, stk. 4, « indsættes: »eller § 15 f, stk. 4,«.
12. I § 19 indsættes som *stk. 7*:

»*Stk. 7.* Konkurrenceankenævnet behandler klage efter stk. 1 over en afgørelse truffet efter § 15 f, stk. 4, efter en fremskyndet procedure.«

13. *Overskriften* til kapitel 8 affattes således:

»Kapitel 8
Bestemmelser om sanktioner samt bøde- og sanktionslempelse«.

14. I § 22, stk. 1, nr. 6, indsættes efter »jf.«: »§ 15 f, stk. 6, eller«.
15. I § 23, stk. 2, indsættes efter nr. 3 som nyt nummer:
»4) undlader at efterkomme et krav om anmeldelse af en fusion eller undlader at efterkomme et krav om anmeldelse af en fusion inden for en fastsat frist efter § 12, stk. 6,«
- Nr. 4-6 bliver herefter nr. 5-7.
16. I § 23, stk. 2, nr. 5, der bliver nr. 6, udgår »eller«.
17. I § 23, stk. 2, nr. 6, der bliver nr. 7, ændres »10.« til: »10, eller«.
18. I § 23, stk. 2, indsættes efter nr. 6, der bliver nr. 7, som nyt nummer:
»8) undlader at efterkomme et påbud efter § 15 f, stk. 4, eller et tilsagn, som er gjort bindende efter § 15 f, stk. 6.«
19. I § 23 b, stk. 1, 1. pkt., udgår »eller bøder til fysiske personer«.
20. I § 23 b, stk. 4, 1. og 2. pkt., indsættes efter »afgørelsen«: », jf. dog stk. 6«.
21. I § 23 b indsættes efter stk. 5 som nye stykker:
»*Stk. 6.* For overtrædelser omfattet af § 23, stk. 1, nr. 7-11, og stk. 2, nr. 2 (§ 10 a, stk. 1) og nr. 7, kan en civil bøde til en virksomhed, virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person maksimalt udgøre 1 pct. af omsætningen som fastsat efter stk. 4 eller 5.
Stk. 7. Ved udmåling af bøder til fysiske personer for overtrædelser af denne lov eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102 skal der tages hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed. Bøderne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.«

22. I § 23 c, stk. 1, 2. pkt., ændres: »forældelsen« til: »forældelsesfristen på 5 år efter 1. pkt.«, og efter »forældelsesfrist« indsættes: »på 5 år«.
23. I § 23 c, stk. 3, 1. pkt., ændres »for en civil bøde« til: »på 5 år efter stk. 1, 1. pkt.,«.
24. I § 23 c, stk. 3, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum: »Såvel forældelsesfristen på 5 år efter stk. 1, 1. pkt., som forældelsesfristen på 10 år efter stk. 1, 3. pkt., afbrydes fra den dag, hvor en sag om pålæggelse af en civil bøde eller en sag om afgørelsen om overtrædelse af konkurrence-reglerne indbringes for retten eller Konkurrenceankenævnet efter § 20 eller for retten efter § 24 a.«
25. I § 23 c, stk. 4, ændres, »af forældelsesfristen for en civil bøde« til: »efter stk. 3, 1. pkt., af forældelsesfristen på 5 år efter stk. 1, 1. pkt.,«.
26. I § 23 c, stk. 4, indsættes som 2. pkt.: »Afbrydelsen efter stk. 3, 2. pkt., af forældelsesfristerne efter stk. 1, 1. og 3. pkt., ophører den dag, hvor sagen ikke længere verserer for hverken retten eller Konkurrenceankenævnet, og en frist for at appellere en eventuel afgørelse fra retten eller Konkurrenceankenævnet er udløbet, eller appelmulighederne er udtømte.«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2024.

Stk. 2. Loven finder ikke anvendelse på fusioner, hvor en fusionsaftale er indgået, et overtagelsestilbud er offentliggjort eller en kontrollerende andel erhvervet inden lovens ikrafttræden. For sådanne fusioner finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Stk. 3. § 1, nr. 22-26, gælder også for lovovertrædelser, der er begået før lovens ikrafttræden. Dette gælder dog ikke, hvis forældelse er indtrådt efter de hidtil gældende regler.

§ 3

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indhold

1. Indledning	5
2. Lovforslagets hovedpunkter	8
2.1. <i>Hjemmel til at kræve anmeldelse af visse fusioner under omsætningstærsklerne</i>	8
2.1.1. <i>Gældende ret.....</i>	8

2.1.2.	<i>Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning</i>	9
2.2.	<i>Markedsefterforskning</i>	12
2.2.1.	<i>Gældende ret</i>	12
2.2.2.	<i>Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning</i>	13
2.3.	<i>Bødeudmåling</i>	16
2.3.1.	<i>Gældende ret</i>	16
2.3.2.	<i>Direktiv 2019/1 om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked</i>	19
2.3.3.	<i>Europa-Kommissionens bødeberegning</i>	20
2.3.3.1.	<i>Bøder for overtrædelse af EUF-traktatens artikel 101 og 102 samt formelle overtrædelser relateret hertil m.v.</i>	20
2.3.3.2.	<i>Bøder for overtrædelse af EU-fusionskontrolreglerne</i>	24
2.3.4.	<i>Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning</i>	25
2.4.	<i>Afbrydelse af forældelsen for pålæggelse af civile bøder ved indbringelse af sager for retten eller Konkurrenceankenævnet</i>	27
2.4.1.	<i>Gældende ret</i>	27
2.4.2.	<i>Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning</i>	28
3.	<i>Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål</i>	29
4.	<i>Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige</i>	29
5.	<i>Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.</i>	29
6.	<i>Administrative konsekvenser for borgerne</i>	30
7.	<i>Klimamæssige konsekvenser</i>	30
8.	<i>Miljø- og naturmæssige konsekvenser</i>	30
9.	<i>Forholdet til EU-retten</i>	30
10.	<i>Hørte myndigheder og organisationer m.v.</i>	30
11.	<i>Sammenfattende skema</i>	31

1. Indledning

Velfungerende konkurrence mellem virksomheder bidrager til vækst og innovation og til, at varer og tjenester tilbydes til så lave priser som muligt, samt understøtter en mere balanceret indkomst- og formuefordeling i samfundet. Nye teknologier og forretningsmodeller har ændret konkurrencevilkårene på en række områder, f.eks. ved at nye markeder og aktører meget hurtigt kan opstå og få markant betydning for måden at handle og interagere på, hvilket kan medføre en række udfordringer for virksomheder og forbrugere i Danmark. Det er derfor vigtigt, at konkurrencereglerne skaber nogle retlige rammer, som tager højde for de nye markedsvilkår, og som er med til at fremme konkurrencen og forebygge adfærd og strukturer, som kan hæmme konkurrencen i Danmark.

Undersøgelser peger på, at konkurrencen i Danmark efter alt at dømme er blevet forringet de senere år, hvilket også er blevet konkluderet af både Konkurrencerådet og Produktivitetsrådet i 2022 henholdsvis i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens analyse ”Konkurrence øger velstand og kan reducere formue- og indkomstforskelle” og Produktivitetsrådet i analysen ”Produktivitet 2022”. Der ses tendenser til, at markedsconcentrationen er steget, og virksomhedernes avancer er vokset, som er typiske tegn på svækket konkurrence. Regeringen ønsker at sikre mere effektiv konkurrence til gavn for vækst og velstand og som bidrag til, at varer og tjenesteydelser kan tilbydes til så lave priser som muligt til gavn for både virksomheder og forbrugere. Derfor foreslår regeringen at styrke Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens muligheder for at iværksætte undersøgelser og for at gribe ind, hvor de nuværende konkurrenceregler ikke er tilstrækkeligt effektive.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen består af Konkurrencerådet og styrelsen, som tilsammen udgør konkurrencemyndigheden. Efter konkurrencelovens § 15, stk. 3, 1. pkt., har Konkurrencerådet det overordnede ansvar for styrelsens administration af loven. Herudover træffer Konkurrencerådet afgørelse i sager af principiel eller særlig stor betydning, jf. § 15, stk. 3, 2. pkt., og rådet kan delegerer sin kompetence til at træffe afgørelse efter stk. 3, 2. pkt., til styrelsen, jf. § 15, stk. 4.

Lovforslaget indeholder tre hovedelementer, som sigter mod at sikre en effektiv konkurrence. Det ene element giver Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen mulighed for at kræve visse fusioner anmeldt, som i dag ikke er underlagt anmeldelsespligt. Det andet element giver mulighed for at iværksætte markedsefterforskninger, hvis der er tegn på forhold, der svækker den effektive konkurrence til skade for forbrugere eller virksomheder. Dette forslag er inspireret af bl.a. Tyskland, Storbritannien og Island. Der pågår aktuelt også overvejelser og drøftelser om at indføre et lignende værktøj i Norge. Storbritannien, der har haft værktøjet længst tid, har opgjort, at der er væsentlige forbrugergevinster ved værktøjet. Som det tredje element indeholder lovforslaget et forslag om, at beregning af civile bøder til virksomheder m.v. for overtrædelser af konkurrencelovens forbudsbestemmelser skal ske med afsæt i principper, der afspejler Europa-Kommissionens gældende retningslinjer for beregning af bøder for overtrædelse af EU's forbudsbestemmelser.

Formålet med lovforslaget er overordnet at sikre mere effektiv konkurrence med en styrket håndhævelse i tilfælde, hvor konkurrencen kan være begrænset, men hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke efter de gældende regler har mulighed for at gribe effektivt ind.

I dag er det alene de deltagende virksomheders omsætning, der afgør, om en fusion skal anmeldes til og godkendes af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, før den må gennemføres. Virksomheders omsætning er imidlertid ikke altid retvisende for deres konkurrencemæssige styrke eller potentiale. Det betyder, at fusioner, som vil begrænse konkurrencen betydeligt, i dag ikke er underlagt fusionskontrol, hvis de deltagende virksomheders omsætning er lavere end de gældende fusionsretlige beløbsgrænser. Eksempler på dette er fusioner, hvor større etablerede virksomheder opkøber mindre, innovative virksomheder, f.eks. virksomheder, som er i en opstartsfase, med henblik på at fjerne et fremtidigt konkurrencemæssigt pres (såkaldte ”killer acquisitions”). Det kan finde sted i alle sektorer, herunder f.eks. i den finansielle sektor, medicinalindustrien og inden for det digitale område. Flere andre lande, herunder bl.a. Norge, Letland, Ungarn og Tyskland, har i de senere år indført lignende regler, der giver de nationale konkurrencemyndigheder adgang til at kontrollere fusioner under det pågældende lands omsætningstærskler. Desuden arbejder flere øvrige lande, som Frankrig og Irland, på at indføre muligheden for at kræve anmeldelse af fusioner, som er under omsætningstærsklerne. Europa-Kommissionen har også i 2021 ændret sin praksis for henvisning af fusioner for at imødegå

problematikken om potentielt skadelige fusioner under omsætningstærsklerne. Det betyder, at fusioner, der i medfør af omsætningstærsklerne hverken er anmeldelsespligtige hos Europa-Kommissionen eller medlemsstaterne, alligevel kan henvises til behandling hos Europa-Kommissionen.

Med henblik på at sikre mere effektiv konkurrence og en mere effektiv fusionskontrol foreslås det derfor at indføre hjemmel til, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i særlige tilfælde kan kræve fusioner, som er under omsætningstærsklerne, anmeldt. Med den foreslåede ordning kan det bl.a. undgås, at dominerende, internationale virksomheder opkøber mindre nystartede, danske virksomheder med lav omsætning, som ikke afspejler den nystartede virksomheds konkurrencemæssige potentiale, uden at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har vurderet, om fusionen vil kunne hæmme den effektive konkurrence betydeligt i Danmark, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling. Ordningen foreslås at gælde for alle fusioner uanset branche. På baggrund af erfaringer fra andre lande forventes det, at det årligt maksimalt vil være en til to fusioner, som vil kræves anmeldt i medfør af den foreslåede bestemmelse.

Med den del af lovforslaget, som omhandler markedsefterforskning, foreslås det at indføre mulighed for, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan gribe ind over for dokumenterede konkurrenceproblemer, uden at der er truffet afgørelse om, at konkurrencelovens forbudsbestemmelser er overtrådt.

Ifølge forslaget skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter godkendelse fra Konkurrencerådet kunne indlede en markedsefterforskning af adfærd eller strukturer i en eller flere erhvervssektorer for at afgøre, om der er forhold, der tydeligt svækker den effektive konkurrence med skadevirkninger for forbrugere eller andre virksomheder.

Såfremt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer og kan dokumentere, at der foreligger forhold, der tydeligt svækker konkurrencen, indebærer forslaget videre, at styrelsen for at fremme effektive konkurrenceforhold enten skal kunne afslutte markedsefterforskningen med at udstede adfærdsmæssige påbud til parterne eller ved at gøre tilsagn, som virksomhederne har afgivet, bindende. Et bindende tilsagn betyder, at styrelsen derved indgår aftale med de pågældende virksomheder om at ændre adfærd.

Det vil efter forslaget ikke være en forudsætning for sådanne påbud eller tilsagnsløsninger, at Konkurrencerådet har fastslået, at der foreligger en overtrædelse af konkurrencereglernes forbudsbestemmelser. Hensigten med lovforslaget er netop, at Konkurrencerådet – med henblik på at fremme konkurrencen – skal kunne gribe ind, selv om der ikke foreligger en overtrædelse. Et eventuelt indgreb skal være egnet til at afhjælpe det eller de forhold, som efterforskningen har dokumenteret tydeligt svækker konkurrencen, og indgrebet skal være proportionalt i forhold til de dokumenterede konkurrenceproblemer. Et eventuelt påbud vil kunne ankes til Konkurrenceankenævnet eller domstolene med opsættende virkning.

Hvis en virksomhed får et påbud i forbindelse med en markedsefterforskning, vil virksomheden ikke efterfølgende kunne få en bøde for den samme adfærd, som påbuddet angår. Der vil således ikke efterfølgende kunne rejses en konkurrencesag om det forhold, som adresseres i et påbud i en markedsefterforskning.

Det foreslås, at Konkurrencerådet senest to år (med mulighed for én forlængelse på op til seks måneder) efter en godkendelse fra Konkurrencerådet om at iværksætte en markedsefterforskning skal afslutte markedsefterforskningen med enten en afgørelse om påbud eller om at gøre tilsagn bindende eller med en offentliggørelse af, at markedsefterforskningen afsluttes.

Overtrædelser af konkurrenceloven kan have væsentlige samfundsskadelige virkninger. Det er derfor vigtigt, at sanktioner for overtrædelser af loven er følelige økonomisk og har præventiv virkning. Med henblik på at sikre, at bøder for overtrædelser af konkurrencereglerne i højere grad afspejler den økonomiske skadevirkning af sådanne overtrædelser, foreslås det at ændre principperne for beregning af bøder til virksomheder, virksomhedssammenslutninger og andre juridiske personer samt til fysiske personer.

Med lovforslaget foreslås det, at beregning af civile bøder til virksomheder m.v. for overtrædelser af konkurrencelovens § 6 og § 11 samt EUF-traktatens artikel 101 og 102 skal ske med afsæt i principper, der afspejler Europa-Kommissionens gældende retningslinjer for beregning af bøder for overtrædelser af EUF-traktatens artikel 101 og 102. De fleste af de lande, som Danmark normalt sammenlignes med, anvender også principper, der afspejler Kommissionens gældende principper for bødeberegning. Med de foreslåede ændringer af bødeudmålingsprincipperne vil bødeudmålingen ikke længere skulle tage afsæt i faste bødeintervaller baseret på en vurdering af overtrædelsens grovhed, men vil i større omfang tage hensyn til de involverede virksomheders omsætning af varer og tjenesteydelser, som er direkte eller indirekte forbundet med overtrædelsen. Dette vil give større sikkerhed for, at bøder virker ensartede for små og store virksomheder. I forhold til de gældende bødeberegningsprincipper vil bøder efter de foreslåede nye principper kunne blive fastsat såvel til et højere som til et lavere beløb henset til, at beregningsmetoden grundlæggende er en anden. Det vil fortsat henhøre under domstolene at fastlægge bødeniveauerne.

Med henblik på at sikre den effektive håndhævelse af konkurrencereglerne indeholder lovforslaget herudover et forslag om ændring af reglerne for afbrydelse af forældelsen for virksomheders civile bødeansvar for overtrædelse af konkurrencereglerne. Denne del af lovforslaget har til formål at sikre, at bødeansvaret ikke forældes, mens en sag om overtrædelsen eller det civile bødeansvar verserer ved Konkurrenceankenævnet eller domstolene.

Endelig indeholder lovforslaget enkelte andre ændringer af mere teknisk karakter.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Hjemmel til at kræve anmeldelse af visse fusioner under omsætningstærsklerne

2.1.1. Gældende ret

De gældende regler om fusionskontrol finder anvendelse på fusioner, hvor de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 900 mio. kr., og mindst to af de deltagende virksomheder hver især har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 100 mio. kr. Derudover finder reglerne anvendelse på fusioner, hvor mindst én af de deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 3,8 mia. kr., og mindst én af de øvrige deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning på verdensplan på mindst 3,8 mia. kr. Ud over fusioner omfattet af ovennævnte beløbsgrænser, som foreslås ændret til "omsætningstærskler", jf. lovforslagets § 1, nr. 4 og 5, (herefter benævnt omsætningstærskler) kan Erhvervsstyrelsen efter lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester henvise fusioner mellem to eller flere erhvervmæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet i Danmark til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling.

En fusion, der er omfattet af de gældende omsætningstærskler i konkurrenceloven, skal i henhold til konkurrencelovens § 12 b, stk. 1, anmeldes til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, efter at en fusionsaftale er indgået, et overtagelsestilbud offentliggjort eller en kontrollerende andel erhvervet, og før den gennemføres.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen træffer afgørelse om, hvorvidt en fusion omfattet af reglerne om fusionskontrol kan godkendes eller forbydes, jf. § 12 c, stk. 1, og en fusion må ikke gennemføres, hverken før den er anmeldt, eller før Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har godkendt den, jf. § 12 c, stk. 5. Hvis en fusion ikke hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling, skal den godkendes, og hvis fusionen hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, skal den forbydes, jf. § 12 c, stk. 2.

2.1.2. *Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

De gældende omsætningstærskler har baggrund i en anbefaling fra Udvalget om ændring af fusionskontrolreglerne fra december 2008 (herefter "Udvalget"). Udvalget drøftede forskellige modeller, herunder bl.a. en højere såkaldt nedre tærskelværdi kombineret med en diskretionær kontrolbeføjelse (det vil sige en adgang for konkurrencemyndigheden til at tage fusionssager op af egen drift, selvom betingelsen om, at mindst to af de deltagende virksomheders omsætning skal overstige den nedre tærskelværdi, ikke er opfyldt), jf. rapporten fra udvalget, side 13. Udvalget bemærkede, at dette i vidt omfang ville give mulighed for at kontrollere store virksomheders opkøb af mindre konkurrenter. Udvalget fandt imidlertid, at en højere nedre tærskelværdi suppleret med en diskretionær kontrolbeføjelse ville skabe for stor uforudsigelighed for virksomhederne og anbefalede på den baggrund en nedre omsætningstærskel på 100 mio. kr.

Senere erfaringer har imidlertid vist, at en virksomheds omsætning ikke altid er retvisende for en virksomheds nuværende eller kommende markedsstyrke og konkurrencemæssige potentiale. Det kan finde sted i alle sektorer, bl.a. i den finansielle sektor, samt inden for medicinalindustrien og på det digitale område, hvor større etablerede virksomheder opkøber mindre, innovative virksomheder, f.eks. virksomheder, som er i en opstartsfase, med henblik på at fjerne et fremtidigt konkurrencemæssigt pres (såkaldte "killer acquisitions"). Det er u hensigtsmæssigt, hvis fusioner, som indebærer risiko for, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling, kan gennemføres, uden at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har haft lejlighed til at vurdere fusionen, alene fordi de deltagende virksomheders omsætning er under omsætningstærsklerne. Som nævnt i indledningen til dette lovforslag har flere andre europæiske lande indført regler eller arbejder på at indføre regler, der giver de nationale konkurrencemyndigheder adgang til at kontrollere fusioner under det pågældende lands omsætningstærskler. Hertil kommer, at Europa-Kommissionen har ændret sin praksis for henvisning af fusioner, således at fusioner, der i medfør af omsætningstærsklerne hverken er anmeldelsespligtige hos Europa-Kommissionen eller medlemsstaterne, kan henvises til behandling hos Europa-Kommissionen. Det er dog alene fusioner med samhandelspåvirkning, der vil kunne henvises til Europa-Kommissionen.

Det foreslås på den baggrund, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen får hjemmel til i særlige tilfælde at kræve en fusion anmeldt, selvom de deltagende virksomheders omsætning er under omsætningstærsklerne i § 12, stk. 1, nr. 1 og 2. Dette skal medvirke til at sikre, at der ikke gennemføres fusioner i Danmark, der hæmmer den effektive konkurrence betydeligt til skade for andre virksomheder, forbrugere og samfundet.

Det foreslås, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen får hjemmel til at kræve fusioner, som er under de gældende omsætningstærskler, anmeldt, hvis de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 50 mio. kr., navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling, og hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er risiko for, at fusionen hæmmer den effektive konkurrence betydeligt.

Betingelsen om, at alene fusioner hvor de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 50 mio. kr. vil kunne kræves anmeldt, har til formål at gøre det forudsigeligt, hvilke fusioner der kan blive omfattet af den foreslåede bestemmelse. Desuden har betingelsen til formål at sikre, at små fusioner med begrænset eller ingen betydning for konkurrencen på et marked ikke vil kunne kræves anmeldt.

Det foreslås desuden, at det skal være en betingelse, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er risiko for, at fusionen hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling, før en fusion kan kræves anmeldt. Betingelsen skal ses i sammenhæng med den materielle vurdering, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen foretager af fusioner omfattet af de gældende regler, hvorefter en fusion, der hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling, skal forbydes, mens en fusion, der ikke hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling, skal godkendes.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil kunne indhente oplysninger i medfør af konkurrencelovens § 17 til brug for styrelsens vurdering af, om der er tale om en fusion, som styrelsen vil kræve anmeldt i henhold til den foreslåede bestemmelse.

Med lovforslaget foreslås det endvidere, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse om, at en fusion, som opfylder ovennævnte betingelser, skal anmeldes, skal træffes senest 15 hverdage efter, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er blevet gjort bekendt med fusionen. Den korte tidsfrist på 15 hverdage skal sikre, at de deltagende virksomheder opnår en hurtig afklaring af, om en fusion vil blive krævet anmeldt af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i medfør af den foreslåede bestemmelse.

At Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal være blevet gjort bekendt med fusionen betyder, at styrelsen skal have modtaget relevante og tilstrækkelige oplysninger til at kunne foretage en vurdering af, om de ovennævnte betingelser for at kræve fusionen anmeldt er opfyldt.

De deltagende virksomheder vil selv kunne igangsætte fristen på 15 hverdage ved at gøre Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bekendt med fusionen, hvilket giver de deltagende virksomheder kontrol over processen og klarhed over, hvornår fristen udløber.

Også markedsaktører i form af f.eks. kunder, leverandører og konkurrenter vil kunne gøre Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen opmærksom på fusioner, som ikke er anmeldelsespligtige, men som, de pågældende markedsaktører forventer, vil kunne skade konkurrencen betydeligt på markedet, og opfordre Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen til at kræve fusionen anmeldt. I den forbindelse bemærkes det, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har en prioriteringsadgang i medfør af konkurrencelovens § 15, stk. 1, 3. pkt., og styrelsen vil derfor ikke være forpligtet til at kræve sådanne fusioner anmeldt. Der henvises til Folketingstidende 2004-05, tillæg A, side 1649, og Folketingstidende 2014-15, tillæg A, L 18 som fremsat, side 8.

Endelig er der mulighed for, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på anden vis, f.eks. via medieomtale, bliver opmærksom på en fusion, som vil kunne opfylde kriterierne for at blive krævet anmeldt i medfør af den foreslåede bestemmelse.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil i forbindelse med reglernes ikrafttræden i en vejledning beskrive processen nærmere for fusioner, som vil blive krævet anmeldt i medfør af den foreslåede bestemmelse, samt løbende opdatere denne vejledning i lyset af erfaringer med anvendelsen af de nye regler.

Virksomheder, der er fusioneret eller påtænker at fusionere, vil via henvendelse til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kunne få styrelsens umiddelbare tilkendegivelse af, om der er tale om en fusion, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil kræve anmeldt i henhold til den foreslåede bestemmelse, hvis der er fremlagt relevante og tilstrækkelige oplysninger til at kunne foretage en sådan foreløbig vurdering. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil i så fald vejlede de deltagende virksomheder om, hvilke oplysninger, som er nødvendige for at vurdere, om der måtte være en risiko for, at en ellers ikke-anmeldelsespligtig fusion (det vil sige en fusion, som er under de gældende omsætningstærskler i den gældende konkurrencelovs § 12, stk. 1, nr. 1 og 2) vil kunne hæmme den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen får hjemmel til at kræve fusioner, som ikke falder under de gældende omsætningstærskler, anmeldt til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, hvis betingelserne i den foreslåede bestemmelse er opfyldt. Reglerne om fusionskontrol i konkurrencelovens kapitel 4 vil i så fald finde anvendelse på fusionen.

Reglerne om fusionskontrol i konkurrenceloven baserer sig på forudgående kontrol af fusioner omfattet af omsætningstærsklerne. Sådanne fusioner må i henhold til konkurrencelovens § 12 c, stk. 5, ikke gennemføres, hverken før de er blevet anmeldt, eller før Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har godkendt dem. De fusioner, der bliver omfattet af den foreslåede regel om, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal kunne kræve visse fusioner under omsætningstærsklerne anmeldt, vil være fusioner, der alene vil skulle anmeldes, hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen fremsætter krav herom. Som følge heraf foreslås det, at for en fusion, som kræves anmeldt efter de foreslåede regler, finder konkurrencelovens § 12 c, stk. 5, anvendelse i det omfang, fusionen ikke er gennemført på den dato, hvor fusionen kræves anmeldt.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at hvis en fusion allerede er gennemført, inden den kræves anmeldt efter den foreslåede bestemmelse, finder gennemførelsesforbuddet i konkurrencelovens § 12 c, stk. 5, ikke anvendelse. Hvis en fusion derimod ikke allerede er gennemført, inden den kræves anmeldt efter den foreslåede bestemmelse, skal gennemførelse af fusionen afvente Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse efter konkurrencelovens § 12 c, stk. 1. For at minimere de skadelige virkninger for de deltagende virksomheder af et eventuelt forbud mod en fusion, der er gennemført på det tidspunkt, fusionen kræves anmeldt, vil det derfor være hensigtsmæssigt, at de deltagende virksomheder sætter yderligere fusionsskridt i bero, mens Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen undersøger fusionen. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan fastsætte en frist for at anmelde fusionen.

Hvis en fusion måtte være gennemført, inden Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bliver gjort bekendt med den og kræver den anmeldt, og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens undersøgelser viser, at fusionen hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen

kunne forbyde fusionen, jf. konkurrencelovens § 12 c, stk. 5, jf. stk. 1, ligesom det er tilfældet med fusioner, der ikke er gennemført, før de anmeldes til styrelsen. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil i sådanne tilfælde i medfør af § 12 g kunne udstede et påbud om en deling af de overtagne eller fusionerede virksomheder eller aktiver eller ophør af den fælles kontrol eller enhver anden forholdsregel, som vil kunne genoprette den effektive konkurrence. Der er også mulighed for, at de skadelige virkninger af fusionen kan fjernes ved, at de deltagende virksomheder afgiver tilsagn, der gøres til et vilkår for fusionens godkendelse, jf. konkurrencelovens § 12 e, stk. 1.

Pligten til at anmelde en fusion påhviler de deltagende virksomheder, jf. § 1, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 690 af 25. maj 2020 om anmeldelse af fusioner. Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har krævet en fusion anmeldt, og de deltagende virksomheder ikke indgiver en sådan anmeldelse, foreslås det, at disse virksomheder skal kunne pålægges en bøde, ligesom det er tilfældet ved manglende anmeldelse af øvrige fusioner omfattet af konkurrencelovens regler om fusionskontrol.

2.2. Markedsefterforskning

2.2.1. Gældende ret

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har efter gældende ret ikke mulighed for at iværksætte en markedsefterforskning.

Efter konkurrencelovens § 16 kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udstede adfærdsmæssige eller strukturelle påbud med henblik på at bringe overtrædelser af konkurrencelovens § 6 eller § 11 eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102 til ophør. Bestemmelsen indeholder en ikke-udtømmende angivelse af eksempler på sådanne påbud. Et påbud skal stå i rimeligt forhold til overtrædelserne og være nødvendigt for effektivt at bringe overtrædelserne til ophør, og ved valget mellem to lige effektive påbud skal styrelsen vælge det for virksomhederne mindst indgribende.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan i henhold til konkurrencelovens § 16, stk. 3, også udstede påbud, som er nødvendige for at sikre en rettidig og korrekt opfyldelse af de påbud, som styrelsen har udstedt efter § 16, stk. 1.

Efter konkurrencelovens § 16 a kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen – eventuelt tidsbegrænset – gøre tilsagn, der afgives af virksomheder, og som imødekommer styrelsens konkurrencemæssige betænkeligheder, bindende for virksomhederne. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen overvåger gennemførelsen af tilsagn, der er gjort bindende, og styrelsen kan udstede påbud, som er nødvendige for at sikre en rettidig og korrekt opfyldelse af de afgivne tilsagn, ligesom styrelsen også har mulighed for at tilbagekalde en afgørelse om tilsagn, hvis forudsætningerne ændrer sig.

I sager, hvor der udstedes påbud, eller hvor tilsagn gøres bindende, udsender Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en meddelelse om betænkeligheder og en klagepunktsmeddelelse, jf. konkurrencelovens § 15 a, stk. 3. Der er i bestemmelsen fastsat frister for parternes afgivelse af bemærkninger hertil.

Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen finder, at en offentlig regulering eller en støtteordning kan have skadelige virkninger for konkurrencen, kan styrelsen i henhold til konkurrencelovens § 2, stk. 5, til vedkommende ressourceminister samt erhvervsministeren afgive en begrundet udtalelse, som påpeger skadelige virkninger for konkurrencen, samt fremkomme med forslag til at fremme konkurrencen på området.

Endvidere kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter konkurrencelovens § 15 d foretage undersøgelser af en bestemt erhvervssektor eller af bestemte typer aftaler i forskellige sektorer (sektorundersøgelser) for at få indblik i konkurrenceforholdene i den eller de pågældende sektorer, ligesom styrelsen i medfør af konkurrencelovens § 15, stk. 2, også kan udarbejde analyser om konkurrenceforhold.

I praksis har Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i forlængelse af sektorundersøgelser og analyser af konkurrenceforhold offentliggjort anbefalinger til tiltag, der kan være egnede til at skabe mere vel fungerende markeder gennem mere effektiv konkurrence, men Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan ikke udstede adfærdsmæssige påbud.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan i henhold til konkurrencelovens § 17, stk. 1 og 2, kræve alle oplysninger, som en virksomhed, en virksomhedssammenslutning og enhver anden fysisk eller juridisk person har adgang til, og som bl.a. skønnes nødvendige for udførelsen af styrelsens opgaver. Endvidere kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i medfør af konkurrencelovens § 18 foretage uanmeldte kontrolundersøgelser, der indebærer, at styrelsen får adgang til en virksomheds eller en virksomhedssammenslutnings lokaler m.v. med henblik på at gøre sig bekendt med oplysninger, som virksomheden m.v. har adgang til.

2.2.2. *Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

Det er regeringens ønske at sikre en mere effektiv konkurrence ved at styrke konkurrencemyndighedernes mulighed for at undersøge og gribe ind, hvor de nuværende konkurrenceregler ikke er tilstrækkeligt effektive. Som fremhævet af både Konkurrencerådet og Produktivitetsrådet i analyser fra 2022 er der tegn på, at konkurrencen i Danmark generelt er forværret siden 2000. Bl.a. er der tegn på, at markedskoncentration og virksomheders avancer er steget.

Nye teknologier og nye forretningsmodeller indebærer, at konkurrenceforholdene ændres, og det er derfor væsentligt, at konkurrencemyndighedernes beføjelser tager højde herfor og tilpasses udviklingen. Det er f.eks. vigtigt, at konkurrencemyndighederne effektivt kan håndtere situationer, hvor udbydere af digitale tjenester – f.eks. onlineformidlingstjenester – kan udnytte, at virksomheder er afhængige af de digitale tjenester for at drive deres forretning, men hvor udbydere af de digitale tjenester ikke er dominerende i konkurrenceretlig forstand.

Den øgede digitalisering har også betydet, at der genereres meget mere data, og data er samtidig blevet en vigtig konkurrenceparameter på mange markeder. Det betyder bl.a., at virksomheder med adgang til store mængder data af høj kvalitet har en konkurrencefordel som nye, innovative, markedsaktører kan have svært ved at udfordre.

Den omfattende adgang til data og automatiserede analyseværktøjer betyder i andre tilfælde, at virksomheder i højere grad kan holde øje med og indrette sig efter deres konkurrenters adfærd f.eks. ved at sætte højere priser eller på andre måder bruge konkurrencebegrænsende adfærd, uden at der er indgået en aftale i konkurrenceretlig forstand.

I nogle situationer kræves det desuden, at der bliver handlet hurtigt for at stoppe konkurrencebegrænsende forhold. Det kan eksempelvis være i en situation, hvor én virksomhed er ved at vokse sig meget stor, og hvor det vil være en forbedring af konkurrencen at gøre det nemmere for virksomheder at komme ind på markedet eller at sikre, at forbrugere får information om og bedre mulighed for at skifte til alternative udbydere.

I bl.a. Storbritannien, Island og Grækenland har konkurrencemyndighederne mulighed for at gennemføre markedsefterforskninger for at gribe ind over for adfærd og markedsstrukturer, der fører til konkurrencebegrænsninger, uden at der er truffet afgørelse om, at konkurrencereglerne er overtrådt. I disse lande kan konkurrencemyndighederne som led i en markedsefterforskning udstede både adfærdsmæssige og strukturelle påbud til markedsaktørerne. I Tyskland er der også vedtaget nye regler om et lignende redskab for at imødekomme situationer, hvor der er forhold på et marked, som svækker konkurrencen, men hvor der ikke kunne gribes ind med de gældende håndhævelsesmuligheder. Der pågår aktuelt overvejelser og drøftelser om at indføre lignende værktøj i Norge og Sverige.

I Storbritannien har konkurrencemyndighederne eksempelvis undersøgt konkurrencen på detailbankområdet og fundet, at der var flere konkurrenceproblemer i relation til konkurrencen om private lønkontoproducter bl.a. på grund af et lavt kundeengagement, herunder i forhold til at undersøge og skifte til alternativer til kundernes eksisterende lønkonti. Som led i en markedsefterforskning udstedte de britiske konkurrencemyndigheder i 2017 påbud om, at en række britiske banker skulle oprette en uafhængig, frit tilgængelig database med gratis adgang til en række standardiserede bankoplysninger, herunder oplysninger om filialer og forretningslokaliteter, åbningstider, hæveautomatlokaliteter, produktpriser, gebyrer og renter forbundet med produktet, forretningsbetingelser, og en række andre oplysninger.

De britiske konkurrencemyndigheder har endvidere i 2012-2014 undersøgt konkurrencen inden for private bilforsikringer og fandt i den anledning, at der var en række konkurrenceproblemer, herunder at kontrakter mellem forsikringsudbydere og prissammenligningshjemmesider indeholdt klausuler, der svækkede konkurrencen. Der var tale om såkaldte brede prisklausuler, der forbød forsikringsudbyderen på andre salgskanaler at tilbyde lavere priser end den pris, som udbyderen havde aftalt med prissammenligningshjemmesiden. Med henblik på at løse de konkurrencemæssige problemer udstedte de britiske konkurrencemyndigheder i 2015 et påbud, hvorefter det ikke var tilladt at anvende sådanne brede prisklausuler og lignende aftaler, der begrænser adgangen til at fremsætte eller opfordre til tilbud gennem andre salgskanaler til en lavere pris end den, der tilbydes igennem prissammenligningshjemmesiden.

Med inspiration fra den model, som anvendes i Storbritannien, foreslås det derfor, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ved en markedsefterforskning skal have mulighed for at gribe ind over for adfærd eller strukturer, der tydeligt svækker den effektive konkurrence – uanset sektor, branche, virksomhed eller forretningsmodel. Forslaget vil gælde for al erhvervsvirksomhed, det vil sige både offentlig og privat erhvervsvirksomhed. Ved offentlig erhvervsvirksomhed forstås erhvervsvirksomhed, der udøves af stats- eller kommunalforvaltningen, og som består i at udbyde eller efterspørge varer eller tjenesteydelser m.v., som har betydning for konkurrencen, jf. Folketingstidende 1996-97, tillæg A, side 3653.

Forslaget indebærer, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil kunne undersøge, om der er adfærd eller strukturer i en eller flere erhvervssektorer, der tydeligt svækker den effektive konkurrence til skade for konkurrencen, andre virksomheder eller forbrugerne. Endvidere vil forslaget give Konkurrencerådet mulighed for i givet fald at gribe ind ved at udstede proportionale adfærdsmæssige påbud eller gøre tilsagn bindende, uden at der er konstateret en overtrædelse af konkurrencereglerne. Muligheden for markedsefterforskning vil supplere, men ikke erstatte, de eksisterende forbudsbestemmelser og håndhævelsesværktøjer.

Iværksættelsen af en markedsefterforskning vil forudsætte forudgående godkendelse fra Konkurrencerådet, hvorved det sikres, at Konkurrencerådets konkurrencejuridiske og –økonomiske ekspertise inddrages i beslutningen om at indlede en markedsefterforskning. Det vil være en forudsætning, at Konkurrencerådet umiddelbart vurderer, at der er forhold, der svækker konkurrencen i den eller de sektorer, som undersøges.

Med henblik på at sikre høj transparens foreslås det, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen – inden Konkurrencerådet godkender, at der iværksættes en markedsefterforskning – skal gennemføre en offentlig høring om styrelsens udkast til beslutning om at indlede en markedsefterforskning. Resultatet af denne høring skal således indgå i Konkurrencerådets beslutningsgrundlag, når rådet skal træffe beslutning om, hvorvidt en markedsefterforskning skal iværksættes. Derved sikres det, at relevante markedsdeltagere og ressortmyndigheder har mulighed for at give bemærkninger om bl.a. konkurrenceforholdene på markedet, og hvilke forhold og erhvervssektorer en mulig markedsefterforskning bør omfatte. Interessenter vil endvidere få mulighed for, inden en markedsefterforsknings iværksættelse, at tilkendegive deres vurdering af bl.a. den adfærd og de strukturer samt aktører, som markedsefterforskningen efter deres opfattelse bør omfatte, således at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og Konkurrencerådet kan inddrage disse betragtninger ved beslutningen om eventuelt at indlede en markedsefterforskning. De bemærkninger, der afgives, kan også have som konsekvens, at en markedsefterforskning ikke iværksættes. Det foreslås samtidig, at styrelsen også skal offentliggøre Konkurrencerådets endelige beslutning om at iværksætte en markedsefterforskning, således at det er offentligt kendt, at der indledes en markedsefterforskning, og hvad denne nærmere omfatter.

Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der i en eller flere undersøgte sektorer er adfærd eller strukturer, der tydeligt svækker den effektive konkurrence, vil styrelsen efter forslaget som led i en markedsefterforskning kunne udstede adfærdsmæssige påbud til en eller flere virksomheder, virksomhedssammenslutninger eller andre juridiske personer om at ændre en given adfærd. Påbuddet vil have til formål at afhjælpe den identificerede svækkelse af konkurrencen og fremme effektive konkurrenceforhold. Det vil være en forudsætning for at udstede påbud, at styrelsen både vurderer, at et påbud er rimeligt og nødvendigt med henblik på at sikre den effektive konkurrence på området, og at styrelsen ved valget mellem flere mulige påbud vælger det for virksomheden m.v. mindst indgribende, således at det sikres, at der er proportionalitet mellem de identificerede konkurrenceproblemer og det valgte påbud.

Som et alternativ til at udstede påbud foreslås det, at Konkurrencerådet skal have mulighed for at træffe afgørelse om at gøre tilsagn, som en virksomhed m.v. afgiver, bindende, hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at dette kan sikre den effektive konkurrence. Der vil således kunne være en form for forhandling, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen og en virksomhed, virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person kan drøfte muligheden for en tilsagnsløsning på de identificerede konkurrenceproblemer.

Efter forslaget vil en markedsefterforskning skulle gennemføres inden for en tidsfrist på to år fra det tidspunkt, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør Konkurrencerådets godkendelse af, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen indleder en markedsefterforskning. Inden for de to år skal styrelsen både gennemføre de nødvendige undersøgelser, herunder med fornøden inddragelse af parter og andre markedsaktører, og enten udstede påbud, gøre tilsagn bindende eller afslutte markedsefterforskningen uden indgreb. Det foreslås samtidig, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal have mulighed for at forlænge fristen på to år med op til seks måneder, og at styrelsen i givet fald vil skulle offentliggøre sin beslutning om en sådan fristforlængelse. Med den foreslåede frist sikres det, at en

markedsefterforskning skal afsluttes inden for en afgrænset tidshorisont, således at det sikres, at markedsaktørerne og konkurrenceforholdene på markedet ikke påvirkes unødigt.

Det foreslås, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal kunne anvende de muligheder for sagsoplysning, som fremgår af konkurrencelovens § 17 og § 18 i forbindelse med en markedsefterforskning. Det indebærer, at styrelsen i henhold til lovens § 17 vil kunne kræve alle oplysninger, som styrelsen skønner nødvendige for, at styrelsen kan gennemføre markedsefterforskningen, og som står i et rimeligt forhold til formålet. Forslaget indebærer endvidere, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i henhold til konkurrencelovens § 18 vil kunne gennemføre uanmeldte kontrolundersøgelser i virksomheder og virksomhedssammenslutninger med henblik på at indsamle oplysninger til brug for markedsefterforskningen. De almindelige forudsætninger om indhentelse af retskendelse forud for gennemførelse af en kontrolundersøgelse m.v. vil også finde anvendelse i forbindelse med kontrolundersøgelser i forbindelse med en markedsefterforskning.

En virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person, som er part i en markedsefterforskning, vil modtage orientering herom. Endvidere vil virksomheden blive partshørt over et eventuelt påbud, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen påtænker at udstede til virksomheden m.v., ligesom virksomheden vil have mulighed for at klage over afgørelsen om påbud til Konkurrenceankenævnet. Det foreslås i den forbindelse, at en klage til Konkurrenceankenævnet tillægges opsættende virkning, og at Konkurrenceankenævnet vil skulle behandle en sådan klage efter en fremskyndet procedure på samme måde som det efter gældende ret gælder for afgørelser om foreløbige påbud.

En markedsefterforskning vil være et supplement til de håndhævelses- og indgrebsmuligheder, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har efter gældende ret. Med forslaget vil styrelsen kunne gribe ind i de tilfælde, hvor konkurrencen er tydeligt svækket til skade for andre virksomheder eller forbrugere, men hvor der ikke er truffet afgørelse om en overtrædelse af konkurrencereglerne. Virksomheder vil derfor heller ikke kunne pålægges sanktioner. Forslaget har således til formål at sikre den effektive konkurrence uden for de tilfælde, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter gældende ret kan gribe ind, fordi der foreligger en overtrædelse af konkurrencereglerne. Det vil sige, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har mulighed for at gribe ind, når konkurrencen er tydeligt svækket, og der er behov for at styrke konkurrencen. Det kan f.eks. være, hvis der er konkrete vilkår eller en særlig adfærd i den undersøgte erhvervssektor, som svækker konkurrencen i så væsentlig grad, at styrelsen vurderer, at det er nødvendigt at udstede påbud for at styrke og sikre konkurrencen fremover – til gavn for konkurrencen, andre virksomheder og forbrugerne.

Virksomhederne retssikkerhed og forudsigelighed foreslås sikret på flere måder. Et adfærdsmæssigt påbud skal være nødvendigt, rimeligt og proportionalt med tilhørende procesregler om orientering og høring af virksomheder, som kan blive pålagt et påbud, ligesom virksomhederne vil have mulighed for at indbringe et påbud for Konkurrenceankenævnet og domstolene. Der foreslås også en stor grad af offentlighed omkring processen og inddragelse af interessenter og ressortmyndigheder samt tidsfrister, så en markedsefterforskning afsluttes inden for en afgrænset tidshorisont.

2.3. Bødeudmåling

2.3.1. Gældende ret

Konkurrencelovens kapitel 8 indeholder bestemmelser om sanktioner samt bøde- og sanktionslempe. Bestemmelserne er affattet ved lov nr. 207 af 15. februar 2021 om ændring af konkurrenceloven

og straffeloven (Indførelse af mulighed for civile bøder, strukturelle påbud, interviews, kontrolundersøgelser i private hjem m.v.).

Bøder til en virksomhed, en virksomhedssammenslutning og enhver anden juridisk person behandles af domstolene efter de civile retlige regler i retsplejeloven (civile bøder). Dette er en følge af den ændring af konkurrenceloven, der trådte i kraft den 4. marts 2021. Indførelse af civile bøder til virksomheder skete som led i implementeringen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1 af 11. december 2018 om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked (EU-Tidende 2019, nr. L 11, side 3). Bestemmelserne om civile bøder til virksomheder gælder både i relation til håndhævelse af konkurrenceloven og EUF-traktatens artikel 101 og 102.

Efter bestemmelserne i konkurrencelovens § 23, stk. 1 og 2, kan en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person pålægges en civil bøde for en række nærmere opregnede overtrædelser af konkurrenceloven samt for overtrædelser af EUF-traktatens artikel 101 og 102, hvis overtrædelserne er begået henholdsvis forsætligt eller uagtsomt (overtrædelser oplistet i stk. 1) eller forsætligt eller groft uagtsomt (overtrædelser oplistet i stk. 2).

Konkurrencelovens § 23 b indeholder bestemmelser om udmåling af bøder. Udmålingsprincipperne for pålæggelse af bøder gælder for alle typer af overtrædelser af loven.

Efter bestemmelsen i § 23 b, stk. 1, 1. pkt., skal der ved udmåling af civile bøder til virksomheder, virksomhedssammenslutninger eller enhver anden juridisk person og ved udmåling af bøder til fysiske personer for overtrædelser af denne lov eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102 tages hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed. Ved udmåling af civile bøder til virksomheder, virksomhedssammenslutninger eller enhver anden juridisk person skal der desuden tages hensyn til den pågældendes samlede koncernomsætning på verdensplan i det regnskabsår, der går forud for afgørelsen, jf. § 23 b, stk. 1, 2. pkt. Endvidere kan der efter 3. pkt. tages hensyn til erstatning, der betales efter mindelig tvistbilæggelse, jf. lov om behandling af erstatningssager vedrørende overtrædelse af konkurrenceretten. Bøderne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning, jf. § 23 b, stk. 1, 4. pkt.

Principperne for bødeberegning bygger på de retningslinjer, som Europa-Kommissionen anvendte frem til og med 2006 i forbindelse med beregning af bøder for overtrædelser af EUF-traktatens artikel 101 og 102. De danske principper blev senest revideret ved den ændring af konkurrenceloven, der trådte i kraft den 1. marts 2013. Ved den konkrete udmåling i relation til vurderingen af en overtrædelsens grovhed skal der tages udgangspunkt i et grundbeløb, alt efter om overtrædelsen kan karakteriseres som en ”mindre alvorlig”, ”alvorlig” eller ”meget alvorlig” overtrædelse. I forbindelse med ændringen, der trådte i kraft den 1. marts 2013, blev intervallerne for bødeberegningen (i relation til overtrædelsens grovhed) væsentligt forhøjet. Denne ændring fulgte en anbefaling fra Udvalget om Konkurrencelovgivning (herefter ”Konkurrencelovsudvalget”), som i marts 2012 afgav en rapport. Et flertal i Konkurrencelovsudvalget vurderede, at en væsentlig forhøjelse af bødeniveauet ville kunne styrke virksomhedernes tilskyndelse til at efterleve konkurrenceloven. Ved den ændring af konkurrenceloven, der trådte i kraft den 4. marts 2021 (lov nr. 207 af 15. februar 2021), blev de centrale principper for bødeudmåling videreført som fastsat ved lov nr. 1385 af 23. december 2012 om ændring af konkurrenceloven og straffeloven.

Ved den konkrete udmåling i relation til vurderingen af en overtrædelsens grovhed skal der tages udgangspunkt i et grundbeløb, alt efter om overtrædelsen kan karakteriseres som en ”mindre alvorlig”, ”alvorlig” eller ”meget alvorlig” overtrædelse.

Ifølge bemærkningerne til § 23 b, stk. 1, bør grundbeløbet for bøden til en virksomhed for en mindre alvorlig overtrædelse fastsættes til et beløb på op til 4 mio. kr., for en alvorlig overtrædelse bør grundbeløbet fastsættes fra 4 til 20 mio. kr., og for en meget alvorlig overtrædelse bør grundbeløbet fastsættes fra 20 mio. kr. og op efter, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 116 som fremsat, side 118.

Med hensyn til varigheden af en overtrædelse fremgår det af bemærkningerne samme sted, at der skal sondres mellem overtrædelser af kortere varighed (mindre end 1 år), af mellemlang varighed (1-5 år) og af lang varighed (over 5 år). For overtrædelser af kortere varighed medfører varigheden ikke et tillæg til grundbeløbet. En overtrædelse af mellemlang varighed medfører et tillæg på op til 50 pct. af grundbeløbet. For overtrædelser af lang varighed medfører varigheden et tillæg på 10 pct., for hvert år overtrædelsen har varet af grundbeløbet, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 116 som fremsat, side 118.

Der skal også tages hensyn til virksomhedens m.v. omsætning, herunder til at bøder for alvorlige og meget alvorlige overtrædelser skal indebære en væsentlig omkostning for virksomheden m.v. relativt til dens omsætning. Hensigten er, at bøder for de samme typer af overtrædelser skal have ensartet økonomisk virkning for små og store virksomheder. Ved udmåling af bøder til virksomheder, virksomhedssammenslutninger eller enhver anden juridisk person skal der tages hensyn til den pågældendes samlede koncernomsætning på verdensplan i det regnskabsår, der går forud for afgørelsen, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 116 som fremsat, side 118.

Ved fastlæggelsen af en virksomheds omsætning skal der tages udgangspunkt i de regler, der gælder for beregningen af omsætning, jf. bekendtgørelse nr. 1286 af 26. november 2019 om beregning af omsætning i konkurrenceloven. Det er den globale omsætning for den koncern, som virksomheden tilhører, der skal tages hensyn til, og ikke kun omsætningen for den virksomhed, der har begået overtrædelsen, og det er omsætningen fra samtlige de varer og tjenesteydelser, som virksomheden producerer eller distribuerer, der skal tages hensyn til, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 116 som fremsat, side 118.

Bøderne skal som et generelt princip være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning. Det indebærer, at bøder for overtrædelser af konkurrencereglerne både skal være proportionale og af en sådan størrelse, at de har en præventiv effekt, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 116 som fremsat, side 118.

Ved den konkrete bødeudmåling skal der endvidere tages hensyn til skærpende og formildende omstændigheder, jf. bestemmelserne i konkurrencelovens § 23 b, stk. 2 og 3. Eksemplerne i § 23, stk. 2 og 3, udgør en ikke-udtømmende opstilling af eksempler på forhold, der ved bødeudmålingen i almindelighed skal betragtes som henholdsvis skærpende og formildende omstændigheder. Der kan således efter en konkret vurdering også tages hensyn til andre skærpende eller formildende omstændigheder, herunder forhold der svarer til de, der er nævnt i straffelovens 10. kapitel, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 116 som fremsat, side 118-120.

Det følger endvidere af bestemmelsen i konkurrencelovens § 23 b, stk. 4, at der gælder et bødeloft på 10 pct. af en virksomheds m.v. samlede omsætning på verdensplan i det regnskabsår, der går forud for afgørelsen. § 23 b, stk. 5, indeholder en bestemmelse om den maksimale størrelse af en bøde (bødeloft) i relation til virksomhedssammenslutninger, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 116 som fremsat, side 120-121.

Konkurrencelovens kapitel 9 indeholder nærmere regler om behandling af sager om civile bøder, jf. konkurrencelovens § 24, stk. 1-3. Efter bestemmelsen i konkurrencelovens § 24, stk. 2, behandles

sager om civile bøder i den borgerlige retsplejes former. Retten er ikke bundet af parternes påstande om størrelsen af den civile bøde, jf. konkurrencelovens § 24, stk. 3.

Efter konkurrencelovens § 23, stk. 4, kan en fysisk person straffes med bøde for med forsæt eller ved grov uagtsomhed at have medvirket til en virksomheds m.v. overtrædelse af konkurrencelovens § 6 eller § 11 og/eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102, jf. § 2, stk. 6. Endvidere indeholder konkurrencelovens § 23, stk. 6, bestemmelser om bødestraf til fysiske personer for en række nærmere angivne øvrige overtrædelser.

Ligesom for virksomheder tages der ved udmålingen af en bøde til en fysisk person efter gældende ret hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed.

Ved den konkrete bødeudmåling tages der ligeledes udgangspunkt i et grundbeløb, alt efter om overtrædelsen kan karakteriseres som en ”mindre alvorlig”, en ”alvorlig” eller en ”meget alvorlig” overtrædelse. Grundbeløbet for en bøde til en fysisk person, der har begået en mindre alvorlig overtrædelse, bør fastsættes til mindst 50.000 kr. Grundbeløbet for en alvorlig overtrædelse bør fastsættes til mindst 100.000 kr., mens grundbeløbet for en meget alvorlig overtrædelse bør fastsættes til mindst 200.000 kr., jf. Folketingstidende 2020-21, L 116 som fremsat, side 118.

Ved vurderingen af varigheden af en overtrædelse, som en fysisk person har medvirket til, anvendes den samme metode som for virksomheder, jf. Folketingstidende 2020-21, L 116 som fremsat, side 118.

Bestemmelsen om, at bøderne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have en afskrækkende virkning, gælder også for fysiske personer, jf. Folketingstidende 2020-21, L 116 som fremsat, side 118.

Sager om bøder til fysiske personer behandles inden for straffeprocessens rammer. Sagerne varetages af National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK).

2.3.2. *Direktiv 2019/1 om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked*

Det følger af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/1 af 11. december 2018 om styrkelse af de nationale konkurrencemyndigheders forudsætninger for at håndhæve konkurrencereglerne effektivt og sikring af et velfungerende indre marked (EU-Tidende 2019, nr. L 11, side 3), at medlemsstaterne skal sikre, at de bøder, der efter direktivet skal pålægges, er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og har afskrækkende virkning, jf. artikel 13, stk. 3.

Efter artikel 14, stk. 1, skal der ved udmålingen af en bøde for overtrædelse af artikel 101 og 102 i EUF-traktaten tages hensyn til både overtrædelsens grovhed og varighed. Ifølge præambelbetragtning nr. 47 kan der ved vurderingen af en overtrædelsens grovhed tages hensyn til overtrædelsens art, alle de pågældende virksomheders samlede markedsandele, overtrædelsens geografiske omfang, hvorvidt overtrædelsen er blevet gennemført, værdien af virksomhedens afsætning af varer og tjenesteydelser, som er direkte eller indirekte forbundet med overtrædelsen, og den pågældende virksomheds størrelse og markedsposition.

Ved vurderingen af en overtrædelsens grovhed med henblik på fastsættelse af bødens størrelse i sager mod virksomhedssammenslutninger, hvor overtrædelsen er forbundet med medlemmernes aktiviteter, bør der ifølge præambelbetragtning nr. 48 være mulighed for at tage hensyn til sammenslutningens medlemmers samlede værdi af salget af varer og tjenesteydelser, som er direkte eller indirekte

forbundet med overtrædelsen. Hvis bøden ikke kun pålægges sammenslutningen, men også dens medlemmer, bør omsætningen hos de medlemmer, som er blevet pålagt bøden, ikke tages i betragtning ved beregning af den bøde, der pålægges sammenslutningen.

Medlemsstaterne skal efter artikel 15, stk. 1, sikre, at den maksimale størrelse af den bøde, som de nationale konkurrencemyndigheder kan pålægge hver af de virksomheder eller virksomhedssammenslutninger, der deltager i en overtrædelse af EUF-traktatens artikel 101 eller 102, ikke er under 10 pct. af virksomhedens eller virksomhedssammenslutningens samlede omsætning på verdensplan i det regnskabsår, der går forud for afgørelsen. Ifølge præambelbetragtning nr. 49 forhindrer dette dog ikke medlemsstaterne i at fastholde eller indføre en højere maksimal bøde.

Hvis en overtrædelse, der er begået af en virksomhedssammenslutning, vedrører medlemmernes aktiviteter, fastsættes bødens maksimale størrelse ifølge artikel 15, stk. 2, til ikke under 10 pct. af summen af den samlede omsætning på verdensplan for hvert af de medlemmer, der er aktive på det marked, der er berørt af den overtrædelse, som sammenslutningen har begået. Den enkelte virksomheds økonomiske ansvar i forbindelse med betaling af bøden må dog ikke overstige det maksimale beløb, der er fastsat efter stk. 1.

Direktiv 2019/1 er implementeret ved lov nr. 207 af 15. februar 2021, som trådte i kraft den 4. marts 2021. Med denne ændring af konkurrenceloven skete der en videreførelse af de dagældende bødeberegningsprincipper.

2.3.3. *Europa-Kommissionens bødeberegning*

2.3.3.1. *Bøder for overtrædelse af EUF-traktatens artikel 101 og 102 samt formelle overtrædelser relateret hertil m.v.*

Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 – nu artikel 101 og 102 – (EF-Tidende 2003, nr. L 1, side 1) indeholder i artikel 23 nærmere regler om, hvornår Kommissionen kan pålægge virksomheder og virksomhedssammenslutninger bøder for materielle overtrædelser af EUF-traktatens artikel 101 og 102 samt for overtrædelser af en række formelle bestemmelser i forordning nr. 1/2003. Bestemmelsen indeholder ligeledes overordnede regler om beregning af sådanne bøder.

I henhold til forordningens artikel 23, stk. 1, kan Kommissionen ved beslutning pålægge en virksomhed eller en virksomhedssammenslutning en bøde på op til 1 pct. af den samlede omsætning i det foregående regnskabsår, hvis virksomheden hhv. virksomhedssammenslutningen forsætligt eller uagtsomt overtræder nogle nærmere angivne formelle bestemmelser i forordning nr. 1/2003. De pågældende formelle bestemmelser er relateret til håndhævelsen af artikel 101 og 102 og angår bl.a. afgivelse af urigtige eller forvanskede oplysninger, nægtelse af at underkaste sig en kontrolundersøgelse og manglende fremlæggelse af oplysninger i forbindelse med en kontrolundersøgelse.

Det følger endvidere af bestemmelsen i artikel 23, stk. 2, at Kommissionen ved beslutning kan pålægge en virksomhed eller en virksomhedssammenslutning en bøde, hvis virksomheden hhv. virksomhedssammenslutningen forsætligt eller uagtsomt overtræder EUF-traktatens artikel 101 og 102, jf. artikel 23, stk. 2, litra a.

Efter forordningens artikel 23, stk. 2, litra b og c, kan en virksomhed eller en virksomhedssammenslutning også pålægges en bøde, hvis virksomheden hhv. virksomhedssammenslutningen handler i

strid med en beslutning om foreløbige forholdsregler i henhold til forordningens artikel 8, eller undlader at efterkomme et tilsagn, der er gjort bindende ved beslutning i henhold til forordningens artikel 9.

Bøden kan for hver af de virksomheder, som har deltaget i overtrædelsen, ikke overstige 10 pct. af virksomhedens samlede omsætning i det foregående regnskabsår. Hvis en overtrædelse begået af en virksomhedssammenslutning vedrører medlemsvirksomhedernes aktiviteter, kan bøden ikke overstige 10 pct. af summen af den samlede omsætning for de medlemmer, der er aktive på det marked, der er berørt af den af virksomhedssammenslutningen begåede overtrædelse.

Kommissionen pålægger bøder ved administrative procedurer. Kommissionens bøder kan efterfølgende prøves ved EU-Domstolen.

Ved fastlæggelse af bødens størrelse skal der efter bestemmelsen i artikel 23, stk. 3, tages hensyn til både overtrædelsens grovhed og varighed. Bestemmelsen gælder både for formelle og materielle overtrædelser.

Kommissionen har ikke fastsat nærmere retningslinjer for beregning af bøder efter artikel 23, stk. 1, for overtrædelse af de pågældende formelle bestemmelser eller for overtrædelse af artikel 23, stk. 2, litra b og c.

Derimod har Kommissionen senest i 2006 (EU-Tidende 2006/C 210/02) fastsat retningslinjer for beregning af bøder for overtrædelser af EUF-traktatens artikel 101 og 102, jf. artikel 23, stk. 2, litra a, i forordning nr. 1/2003 af 16. december 2002 – dvs. materielle overtrædelser. Bøderegningsretningslinjerne fra 2006 erstattede Kommissionens tidligere retningslinjer på området. I modsætning til de tidligere retningslinjer opereres der efter retningslinjerne fra 2006 ikke længere med en inddeling af overtrædelserne i mindre alvorlige, alvorlige og meget alvorlige overtrædelser og fastsættelse af et grundbeløb inden for prædefinerede intervaller på baggrund af denne inddeling.

Kommissionens metode for beregning af bøder kan på baggrund af bøderetningslinjerne overordnet beskrives, som følger, idet de enkelte trin beskrives mere uddybende nedenfor:

1) Afsætningens værdi fastlægges.

Afsætningens værdi er udtryk for værdien af virksomhedens afsætning (dvs. omsætning) af varer eller tjenesteydelser, som er direkte eller indirekte forbundet med overtrædelsen.

2) Det fastsættes, hvor stor en procentdel af afsætningens værdi, der skal inddrages ved fastsættelsen af bødens grundbeløb.

Det vurderes, hvor stor en del af afsætningens værdi, der skal tages i betragtning ved fastsættelsen af bødens grundbeløb. Denne andel kan udgøre op til 30 pct. Fastsættelsen af den præcise procentsats inden for spændet fra 0-30 pct. afhænger af en vurdering af overtrædelsens grovhed.

3) Fastsættelse af bødens grundbeløb.

Bødens grundbeløb er udtryk for den efter pkt. 2 nævnte procent af afsætningens værdi multipliceret med det antal år, som overtrædelsen har varet.

4) Evt. forhøjelse af grundbeløbet med et ekstrabeløb, som ligeledes fastsættes til en procentdel af afsætningens værdi.

Hvis overtrædelsen er en horisontal overtrædelse om prisfastsættelse, markedsdeling eller begrænsning af produktionen, omfatter grundbeløbet et ekstrabeløb på mellem 15 og 25 pct. af afsætningens værdi. Der kan også tillægges et ekstrabeløb ved andre overtrædelser.

5) Skærpende og formildende omstændigheder.

Skærpende og formildende omstændigheder kan føre til en regulering af bødens grundbeløb i henholdsvis opad- eller nedadgående retning.

6) Forhøjelse af bøden i præventivt øjemed.

Bøden kan forhøjes, hvis virksomheden har en særligt stor omsætning udover den del af omsætningen, der indgår i afsætningens værdi.

Om muligt tages ligeledes hensyn til behovet for, at bøden overstiger den gevinst, som virksomheden har opnået ved overtrædelsen.

7) Bødens maksimale størrelse.

Bøden kan maksimalt udgøre 10 pct. af virksomhedens samlede omsætning.

8) Betalingsevne.

Kommissionen kan under særlige omstændigheder tage hensyn til en virksomheds manglende betalingssevne. Af pkt. 4 i Kommissionens retningslinjer for beregning af bøder for materielle overtrædelser af EUF-traktatens artikel 101 og 102 fremgår, at der bør fastsættes så høje bøder, at de er tilstrækkeligt afskrækkende som sanktion over for de involverede virksomheder (specialprævention), og at de kan virke som middel til at få andre virksomheder til at afholde sig fra adfærd, der er i strid med EUF-traktatens artikel 101 og 102 (generalprævention).

Ved bødefastsættelsen har Kommissionen vide skønsmæssige beføjelser inden for de grænser, der er fastsat ved forordning nr. 1/2003. Efter Kommissionens gældende retningslinjer skal der først og fremmest tages hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed. Bøderne må desuden ikke overskride 10 pct. af den samlede omsætning (bødeloftet), jf. forordningens artikel 23, stk. 2.

Ved den konkrete bødeudmåling fastsætter Kommissionen først et grundbeløb for bøden. Dette grundbeløb fastsættes på basis af "afsætningens værdi" efter en i retningslinjerne nærmere beskrevet fremgangsmåde.

Afsætningens værdi fastlægges i henhold til pkt. 13-18 i bøderetningslinjerne og er udtryk for værdien af virksomhedens afsætning (dvs. omsætning) af varer eller tjenesteydelser, som er direkte eller indirekte forbundet med overtrædelsen, i det relevante geografiske område inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (EØS). I en sag vedrørende et indkøbskartel anvendte Kommissionen dog værdien af virksomhedernes indkøb af varer frem for værdien af virksomhedernes afsætning, men bemærkede at værdien af indkøbene ikke i sig selv i passende omfang afspejlede overtrædelsens økonomiske betydning (sag AT.40018 – *Car battery recycling*, pkt. 297-319 og pkt. 363-380).

Kommissionen anvender normalt virksomhedens afsætning i det seneste fulde regnskabsår, hvor den har deltaget i overtrædelsen. Kommissionen har dog i nogle sager i stedet anvendt den gennemsnitlige årlige værdi af virksomhedernes afsætning baseret på den faktiske afsætning over hele overtrædelsesperioden (sag COMP/39.309 – *LCD (Liquid Crystal Displays)*, pkt. 384 og i sag COMP/39.437 –

TV and Computer Monitor Tubes, pkt. 1039 og 1043 opretholdt ved Rettens dom i sag T-84/13 – *Samsung SDI m.fl. mod Kommissionen*, præmis 212-215).

Afsætningens værdi fastlægges uden moms og andre afgifter, der er direkte forbundet med afsætningen.

For at fastlægge værdien af en virksomheds afsætning anvender Kommissionen virksomhedens bedste, tilgængelige oplysninger. Hvis de oplysninger, en virksomhed har stillet til rådighed, er ufuldstændige eller upålidelige, kan Kommissionen fastlægge værdien af den pågældende virksomheds afsætning på grundlag af de ufuldstændige oplysninger, som Kommissionen har modtaget, og/eller andre oplysninger, som Kommissionen finder relevante eller velegnede.

Det er også muligt for Kommissionen at foretage et skøn, hvis overtrædelsen geografisk strækker sig ud over EØS, f.eks. hvis der er tale om et verdensomspændende kartel.

Bødens grundbeløb fastsættes på basis af pkt. 19-26 i bøderetningslinjerne.

Grundbeløbet fastsættes på baggrund af en bestemt del af afsætningens værdi, som afhænger af overtrædelsens grovhed og multipliceres med det antal år, som overtrædelsen har varet. Overtrædelsens grovhed vurderes konkret fra sag til sag for alle typer af overtrædelser, idet Kommissionen tager hensyn til alle relevante forhold i den enkelte sag.

Ifølge bøderetningslinjerne vil den del af afsætningens værdi, der skal tages i betragtning ved fastsættelsen af grundbeløbet, normalt blive fastsat til et niveau, der kan udgøre op til 30 pct. For at afgøre, om den del af afsætningens værdi, der skal tages i betragtning i en given sag, skal ligge i den nedre eller øvre del af denne skala, vil Kommissionen tage hensyn til en række faktorer, såsom overtrædelsens art, virksomhedens samlede markedsandel, overtrædelsens geografiske udstrækning og spørgsmålet om, hvorvidt overtrædelsen er blevet udmøntet i praksis eller ej.

Det fremgår af retningslinjerne, at horisontale aftaler m.v. om prisfastsættelse, markedsdeling og begrænsning af produktion, som normalt er hemmelige, på grund af deres art betragtes som de mest alvorlige konkurrencebegrænsninger, og at den del af afsætningen, der tages i betragtning i forbindelse med sådanne overtrædelser, derfor normalt vil befinde sig på den øvre del af skalaen.

For at tage fuldt ud hensyn til hvor længe de enkelte virksomheder har deltaget i overtrædelsen, multipliceres det beløb, der fastsættes på grundlag af afsætningens værdi, med det antal år, som virksomheden har deltaget i overtrædelsen. Perioder på under seks måneder medregnes som et halvt år, og perioder på over seks måneder, men under et år, medregnes som et helt år.

Ifølge Kommissionens retningslinjer anses værdien af den afsætning, overtrædelsen omfatter, kombineret med overtrædelsens varighed for i tilstrækkelig grad at afspejle både overtrædelsens og de enkelte deltagende virksomheders økonomiske betydning, jf. pkt. 6 i indledningen til retningslinjerne.

For at afskrække virksomheder fra overhovedet at indtræde i horisontale aftaler om prisfastsættelse, markedsdeling og begrænsning af produktion forhøjer Kommissionen i tilfælde af sådanne overtrædelser grundbeløbet med et ekstrabeløb, som kan udgøre mellem 15 og 25 pct. af afsætningens værdi. Kommissionen kan også tillægge et ekstrabeløb i tilfælde af andre overtrædelser.

Bødens grundbeløb kan i henhold til pkt. 27-35 efter en samlet vurdering reguleres i op- eller nedadgående retning. Det gælder bl.a., hvis der foreligger skærpende eller formildende omstændigheder.

Dette vil ske på grundlag af en samlet vurdering, hvor alle relevante omstændigheder tages i betragtning. De eksempler på henholdsvis skærpende og formildende omstændigheder, der fremgår af bøderetningslinjerne, er ikke udtømmende.

Endvidere kan Kommissionen foretage en specifik forhøjelse i præventivt øjemed. Dels kan Kommissionen, for at sikre at bøderne virker tilstrækkeligt afskrækkende, forhøje bøden for virksomheder, der har en særligt stor omsætning udover deres afsætning af de af overtrædelsen omfattede varer og tjenesteydelser. Dels kan Kommissionen tage hensyn til behovet for at forhøje bøden, så den kommer til at overstige den ulovlige gevinst, virksomheden har opnået ved overtrædelsen.

Herudover indeholder bøderetningslinjerne bestemmelser om regulering af grundbeløbet i henhold til Kommissionens meddelelse om samarbejde i kartelsager (leniency/bødelempelse) samt under hensyntagen til en virksomheds betalingsevne.

2.3.3.2. Bøder for overtrædelse af EU-fusionskontrolreglerne

For så vidt angår fusioner er der i Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 af 20. januar 2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EF-Tidende nr. L 24, side 1) ("EF-fusionsforordningen") fastsat nærmere regler om bøder i forordningens artikel 14.

Kommissionen kan efter bestemmelsen i artikel 14, stk. 1, ved beslutning pålægge virksomheder m.v. bøder på op til 1 pct. af de deltagende virksomheders eller virksomhedssammenslutningers samlede omsætning som defineret i fusionsforordningens artikel 5, hvis de forsætligt eller uagtsomt overtræder en række nærmere angivne formelle bestemmelser i EU-fusionsforordningen. De pågældende bestemmelser angår bl.a. afgivelse af urigtige eller forvanskede oplysninger, nægtelse af at underkaste sig en kontrolundersøgelse og manglende fremlæggelse af oplysninger i forbindelse med en kontrolundersøgelse.

Endvidere kan Kommissionen efter bestemmelsen i artikel 14, stk. 2, ved beslutning pålægge virksomheder m.v. bøder på op til 10 pct. af de deltagende virksomheders samlede omsætning som defineret i forordningens artikel 5, hvis de forsætligt eller uagtsomt overtræder en række nærmere angivne materielle bestemmelser om fusionskontrol, herunder bl.a. reglerne om pligten til at anmelde visse fusioner og forbuddet mod at implementere sådanne fusioner, før de er anmeldt og godkendt.

Kommissionen pålægger bøder ved administrative procedurer.

Efter fusionsforordningens artikel 14, stk. 3, skal der ved fastsættelse af bødens størrelse tages hensyn til både overtrædelsens art, grovhed og varighed.

Kommissionen har ikke – som ved beregning af bøder for overtrædelser af EUF-traktatens artikel 101 og 102 – fastsat nærmere retningslinjer for beregning af bøder efter artikel 14 i fusionsforordningen. Af Kommissionens praksis vedrørende materielle overtrædelser af fusionskontrolreglerne fremgår, at Kommissionen – udover overtrædelsen art, grovhed og varighed – også tager hensyn til eventuelle skærpende og formildende omstændigheder samt størrelsen af de involverede virksomheder (sag IV/M.920 – *Samsung/AST*, pkt. 28-29; sag IV/M.969 – *A.P. Møller*, pkt. 11 og 21; sag COMP/M.7184 – *Marine Harvest/Morpol*, pkt. 196-201 og 206; sag COMP/M.7993 – *Altice/PT Portugal*, pkt. 600-616 og 620; sag COMP/M.8179 – *Canon/Toshiba Medical Systems Corporation*, pkt. 217-220 og 224).

2.3.4. Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Overtrædelser af konkurrenceloven kan have væsentlige samfundsskadelige virkninger. Det er derfor vigtigt, at sanktioner for overtrædelse af loven har præventiv virkning, og dette kræver bl.a., at de er følelige økonomisk for virksomhederne. Dette vil medvirke til at undgå overtrædelser af konkurrenceloven og dermed være med til at fremme konkurrencen. Bøder til virksomheder m.v. behandles af domstolene efter de civile retlige regler i retsplejeloven.

Ligesom efter gældende ret foreslås det, at der ved bødeudmålingen også fremover vil skulle tages hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed.

Civile bøder til virksomheder m.v. for overtrædelser af konkurrencereglerne bør dog i højere grad end efter de gældende regler afspejle den konkrete overtrædelsens (potentielle) økonomiske skadevirkninger og den enkelte virksomheds konkrete involvering.

På den baggrund foreslås det at ændre principperne for udmåling af civile bøder til virksomheder m.v. for overtrædelser af konkurrenceloven og EUF-traktatens artikel 101 og 102.

Det foreslås, at principperne for beregning af civile bøder til virksomheder m.v. for overtrædelser af konkurrencelovens § 6 og § 11 samt EUF-traktatens artikel 101 og 102 skal bygge på Kommissionens gældende retningslinjer for beregning af bøder for overtrædelser af EUF-traktatens artikel 101 og 102. Flere af de lande, som Danmark normalt sammenligner sig med, herunder Norge, Sverige og Finland, har allerede indført principper for beregning af bøder for overtrædelse af konkurrencereglerne, der i vidt omfang svarer til Kommissionens gældende retningslinjer.

Med de foreslåede ændringer af bødeudmålingsprincipperne vil bødeudmålingen ikke længere skulle tage afsæt i faste grundbeløbsintervaller baseret på en vurdering af overtrædelsens grovhed, hvilket vil give større sikkerhed for, at bøder virker mere ensartede for små og store virksomheder.

Der vil således i større omfang end efter de gældende bødeberegningsprincipper skulle tages hensyn til de involverede virksomheders omsætning af varer eller tjenesteydelser, som er direkte eller indirekte forbundet med overtrædelsen i det relevante geografiske område. Herved vil overtrædelsens økonomiske skadevirkning og den enkelte virksomheds konkrete involvering højere grad blive afspejlet i bødens størrelse.

Konkurrencelovsudvalget afgav i marts 2012 en rapport, hvori Konkurrencelovsudvalget overvejede en række modeller for en forhøjelse af bødeniveaet, herunder en model med afsæt i Kommissionens gældende retningslinjer for beregning af bøder efter artikel 23, stk. 2, litra a, i forordning nr. 1/2003 beskrevet i afsnit 2.1.3.1.

Konkurrencelovsudvalget anførte i sin rapport, at fordelene ved en sådan model netop er, at den i større omfang tager hensyn til de involverede virksomheders omsætning af de varer eller tjenesteydelser, som har været involveret i overtrædelsen, og at modellen dermed kan give større sikkerhed for, at bøderne virker ensartede for små og store virksomheder.

Ulemperne ved modellen ville ifølge Konkurrencelovsudvalget være, at den kan virke meget mekanisk i forhold til, hvorledes domstolene normalt udmåler bøder. Hertil kommer, at den forudsætter nøjagtige omsætningsoplysninger, og at viden herom kun kan tilvejebringes, hvis en virksomhed er indstillet på at samarbejde med myndighederne. Konkurrencelovsudvalget anførte i den forbindelse, at hvis en virksomhed ikke er samarbejdsvillig, ville princippet om forbud mod selvinkriminering kunne forhindre myndighederne i at tvinge virksomheden til at fremlægge de pågældende data.

Med hensyn til de ulemper, som Konkurrencelovsudvalget pegede på i 2012, bemærkes for det første, at domstolene ved beregning af civile bøder med afsæt i Kommissionens gældende retningslinjer for beregning af bøder ikke – som efter de gældende regler – vil være bundet af faste grundbeløbsintervaller. Det er Erhvervsministeriets vurdering, at den foreslåede bødeberegningsmodel ikke vil være mere mekanisk end de gældende bødeberegningsprincipper.

For det andet bemærkes, at der ved lov nr. 207 af 15. februar 2021 blev gennemført en ændring af reglerne om selvinkriminering i konkurrenceloven, som trådte i kraft den 4. marts 2021. I henhold til konkurrencelovens § 17 b finder § 10 i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter (retssikkerhedsloven) herefter ikke anvendelse på krav til virksomheder eller virksomhedssammenslutninger om oplysninger efter § 17, gennemførelsen af et interview efter § 17 a eller afgivelsen af en mundtlig forklaring efter § 18, stk. 1, 3. pkt. De pågældende har pligt til at afgive oplysninger efter de nævnte bestemmelser, i det omfang dette er foreneligt med forbuddet mod selvinkriminering efter EU-retten. Den eventuelle ulempe i forhold til selvinkriminering, som Konkurrencelovsudvalget pegede på i 2012, gør sig derfor ikke længere gældende, idet en virksomhed nu har pligt til at fremlægge alle eksisterende oplysninger, herunder regnskabsoplysninger.

Som anført af Konkurrencelovsudvalget vil en bødeberegning, der tager afsæt i Kommissionens gældende retningslinjer for beregning af bøder, derimod i større omfang end efter de gældende bødeberegningsprincipper tage hensyn til de involverede virksomheders omsætning af de varer eller tjenesteydelser, som er direkte eller indirekte forbundet med overtrædelsen. Den konkrete beregning af civile bøder til virksomheder m.v. vurderes dermed at kunne sikre et bedre grundlag for, at bøderne virker ensartede for små og store virksomheder og i højere grad afspejler den økonomiske betydning af overtrædelsen.

Den foreslåede ændring af bødeberegningsprincipperne vil medføre, at der ikke som efter gældende ret ved fastsættelse af bødens størrelse vil skulle tages udgangspunkt i et grundbeløb ud fra faste bødeintervaller med beløbsangivelser, som er uafhængige af den konkrete virksomheds omsætning. Det grundbeløb, der med den foreslåede ændring vil skulle indgå i beregningen af en bøde, vil som udgangspunkt skulle fastsættes på basis af den relevante omsætning. Kommissionen anvender udtrykket ”afsætningens værdi”, og Konkurrencelovsudvalget anvendte udtrykket ”omsætningens værdi”. Der er ikke tiltænkt en forskel, men udtrykket ”den relevante omsætning” er fundet sprogligt mere dækkende. Bødens grundbeløb vil herefter skulle fastsættes til en bestemt del af den relevante omsætning, som afhænger af overtrædelsens grovhed, ligesom der vil skulle tages højde for varigheden af overtrædelsen. Dette betyder dermed også, at grundbeløbet vil blive højere for en virksomhed, hvor den relevante omsætning er høj, sammenholdt med en virksomhed, hvor den relevante omsætning er lav. En overtrædelses varighed vil også kunne få signifikant større betydning for bødens størrelse end i dag. I sager, der involverer store virksomheder med en høj relevant omsætning, og hvor der er tale om en grov og længerevarende overtrædelse, f.eks. et kartel eller misbrug af dominerende stilling, vil de foreslåede bødeberegningsprincipper i visse tilfælde kunne føre til markant højere bøder end i dag. Der gælder et bødeloft 10 pct. af en virksomhed m.v. samlede omsætning på verdensplan i det regnskabsår, der går forud for afgørelsen. Hvis der derimod er tale om en mindre grov overtrædelse, som involverer mindre virksomheder med en begrænset omsætning, vil de foreslåede bødeberegningsprincipper i visse tilfælde kunne føre til lavere bøder end i dag. Det vil fortsat henhøre under domstolene at fastlægge bødeniveauerne.

Det foreslås, at de ændrede bødeberegningsprincipper ikke vil skulle gælde for beregning af bøder til virksomheder m.v. for formelle overtrædelser af konkurrenceloven eller for overtrædelser af fusionskontrolreglerne i konkurrenceloven. Endvidere foreslås det, at de ændrede bødeberegningsprincipper

heller ikke vil skulle gælde for beregning af bøder til virksomheder m.v. for overtrædelser, der er omfattet af bestemmelserne i konkurrencelovens § 23, stk. 1, nr. 4-6, og stk. 2, nr. 1-3. Det svarer til det, der gælder for Kommissionens fastsættelse af bøder. Fastsættelse af en civil bødes størrelse for denne type af overtrædelser vil bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, idet der vil skulle tages hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed. For så vidt angår overtrædelser af fusionskontrolreglerne vil der derudover også skulle tages hensyn til overtrædelsens art. Herudover vil der – både for så vidt angår formelle overtrædelser og overtrædelser af fusionskontrolreglerne m.v. – skulle tages hensyn til eventuelle skærpende og formildende omstændigheder samt til størrelsen af de involverede virksomheder.

Det foreslås ikke at foretage ændringer i de gældende bestemmelser om skærpende og formildende omstændigheder, jf. konkurrencelovens § 23 b, stk. 2 og 3.

Der henvises i øvrigt til lovforslagets § 1, nr. 19, (§ 23 b, stk. 1) og bemærkningerne hertil.

For så vidt angår bødens maksimale størrelse foreslås det at indsætte en bestemmelse om, at der i relation til en række nærmere angivne formelle overtrædelser vil skulle gælde et bødeloft på maksimalt 1 pct. af en virksomheds, en virksomhedssammenslutnings eller enhver anden juridisk persons samlede omsætning på verdensplan i det regnskabsår, der går forud for afgørelsen. Den foreslåede bestemmelse skal ses i lyset af de foreslåede ændrede bødeberegningsprincipper samt i lyset af Kommissionens tilsvarende bødeberegningsprincipper, jf. artikel 23, stk. 1, i Rådsforordning 1/2003 samt fusionsordningens artikel 14, stk. 1.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 21, (§ 23 b, stk. 6) og bemærkningerne hertil.

Kommissionen kan ikke pålægge fysiske personer bøder for overtrædelse af EUF-traktatens artikel 101 og 102 eller for formelle overtrædelser relateret til artikel 101 og 102, og Kommissionen har derfor ikke vedtaget retningslinjer for beregning af bøder herfor.

For så vidt angår bøder til fysiske personer for medvirken til virksomheders eller virksomhedssammenslutningers overtrædelser foreslås det, at der ved bødeudmålingen fortsat vil skulle tages hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed, men i lyset af de foreslåede ændrede principper for beregning af civile bøder til virksomheder m.v. foreslås det, at der ikke længere vil skulle tages udgangspunkt i faste bødeintervaller baseret på en vurdering af overtrædelsens grovhed. Fastsættelse af bøder til fysiske personer vil herefter bero på domstolens konkrete vurdering af samtlige omstændigheder i det konkrete tilfælde.

2.4. Afbrydelse af forældelsen for pålæggelse af civile bøder ved indbringelse af sager for retten eller Konkurrenceankenævnet

2.4.1. Gældende ret

Det følger af konkurrencelovens § 23 c, stk. 1, 1 pkt., at forældelsesfristen er 5 år for pålæggelse af en civil bøde til en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person for en overtrædelse af konkurrenceloven eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102.

Det følger af § 23 c, stk. 2, at forældelsesfristen for en civil bøde regnes fra den dag, hvor overtrædelsen eller undladelsen er ophørt.

Det følger af § 23 c, stk. 3, at forældelsesfristen for en civil bøde afbrydes fra den dag, hvor mindst én virksomhed i en håndhævelsessag får underretning om det første formelle efterforskningskridt fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, fra en national konkurrencemyndighed i en anden medlemsstat

i Den Europæiske Union eller fra Kommissionen. Afbrydelsen gælder for alle virksomheder m.v., som har deltaget i overtrædelsen.

Efter § 23 c, stk. 4, ophører afbrydelsen af forældelsesfristen for en civil bøde den dag, hvor håndhævelsessagen er afsluttet ved en endelig afgørelse om, at konkurrenceloven eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102 er overtrådt, virksomheders eller virksomhedssammenslutningers tilsagn er gjort bindende eller en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person er blevet pålagt en bøde, eller når det er besluttet eller der er truffet afgørelse om, at sagen ikke vil blive forfulgt yderligere.

Samtidig følger det af § 23 c, stk. 1, 3. pkt., at forældelse indtræder senest 10 år efter begyndelsestidspunktet i henhold til stk. 2.

Bestemmelserne i konkurrencelovens § 23 c, stk. 1-4, indebærer, at hvis der ikke inden 10 år regnet fra den dag, hvor overtrædelsen eller undladelsen er ophørt, er truffet en endelig afgørelse over for en virksomheds, en virksomhedssammenslutnings eller enhver anden juridisk persons overtrædelse, kan der ikke pålægges en civil bøde, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 116 som fremsat, side 117. En afgørelse er endelig, når den ikke, eller ikke længere, kan efterprøves efter almindelige retsmidler, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 116 som fremsat, side 123.

2.4.2. *Erhvervsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*

Med henblik på at sikre den effektive håndhævelse af konkurrencereglerne indeholder lovforslaget et forslag om ændring af reglerne for afbrydelse af forældelsen for virksomhedernes civile bødeansvar for overtrædelse af konkurrencereglerne. Formålet er at sikre, at bødeansvaret ikke forældes, mens en sag for overtrædelse af det civile bødeansvar verserer ved Konkurrenceankenævnet eller domstolene.

Det foreslås, at konkurrencelovens § 23 c, stk. 1-4, ændres, således at såvel den almindelige 5-årige forældelsesfrist i § 23 c, stk. 1, 1. pkt., som den absolutte 10-årige forældelsesfrist i stk. 1, 3. pkt., afbrydes fra den dag, hvor en sag om pålæggelse af en civil bøde eller en sag om afgørelsen om overtrædelse af konkurrencereglerne indbringes for retten eller Konkurrenceankenævnet efter § 20 eller § 24 a.

Forslaget indebærer, at der ikke vil kunne indtræde forældelse af en virksomheds, en virksomhedssammenslutnings eller enhver anden juridisk persons civile bødeansvar, mens en sag om virksomhedens m.v. civile bødeansvar eller en sag om afgørelsen om overtrædelse af konkurrencereglerne verserer for retten eller Konkurrenceankenævnet efter § 20 eller § 24 a. På den måde sikres en mere effektiv håndhævelse af konkurrencereglerne. Samtidig sikres, at reglerne om forældelse af pålæggelse af civile bøder i konkurrencelovens § 23 c tilnærmes de tilsvarende regler for forældelse af pålæggelse af sanktioner i artikel 25 i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 - nu artikel 101 og 102 (EF-Tidende 2003, nr. L 1, side 1).

En virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller en anden juridisk persons civile bødeansvar vil være forældet, hvis virksomheden m.v. ikke inden 10 år regnet fra den dag, hvor overtrædelsen eller undladelsen er ophørt, enten (i) har vedtaget en civil bøde i en endelig afgørelse, eller (ii) en sag om pålæggelse af en civil bøde eller en sag om afgørelsen om overtrædelse af konkurrencereglerne er indbragt for retten eller Konkurrenceankenævnet efter § 20 eller § 24 a.

Når en virksomhed m.v. er pålagt en civil bøde i en endelig afgørelse, kan det civile bødeansvar for virksomheden m.v. som fastslået i den endelige afgørelse ikke længere bortfalde som forældet efter konkurrencelovens § 23 c.

Der henvises derudover i det hele til lovforslagets § 1, nr. 22-26, og bemærkningerne hertil.

Det foreslås i lovforslagets § 2, stk. 3, at lovforslagets § 1, nr. 22-26, også skal finde anvendelse på virksomheders m.v. civile bødeansvar for overtrædelser af konkurrencereglerne begået forud for lovens ikrafttræden. Dette vil dog ikke gælde, hvis forældelse er indtrådt efter de hidtidige regler.

3. Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål

Lovforslaget vurderes ikke at have konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål.

4. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Den del af lovforslaget, som omhandler fusioner, forventes at medføre ekstraudgifter for det offentlige på ca. 2 mio. kr. årligt fra 2025. Beløbet omfatter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens øgede ressourceanvendelse i forbindelse med, at styrelsen vil kunne påbyde anmeldelsespligt af fusioner. Styrelsen vil således både skulle behandle flere fusioner og vil skulle give øget vejledning om de nye regler. Det er forventningen, at der vil blive anmeldt en til to ekstra fusioner om året, som vil kræve større undersøgelser, idet udgangspunktet for disse fusioner er, at der er risiko for, at de hæmmer den effektive konkurrence betydeligt i Danmark.

For så vidt angår den del af lovforslaget, som omhandler markedsefterforskning, vurderes det, at der typisk vil blive gennemført én markedsefterforskning ad gangen, og at en markedsefterforskning inklusive afgørelse om eventuelle indgreb vil vare op til to år – med mulighed for forlængelse i op til seks måneder. En markedsefterforskning forventes årligt at forudsætte anvendelsen af fem årsværk svarende til 7.500 timer. En markedsefterforskning forventes dermed fra 2025 årligt at have økonomiske konsekvenser for det offentlige på 4 mio.kr.

Det forventede årlige ressourceforbrug på 7.500 timer til en markedsefterforskning er baseret på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens ressourceforbrug på en større sektorundersøgelse og en større konkurrencesag samt det forhold, at en markedsefterforskning vil indebære flere ressourcer i relation til høring, aktindsigt m.v., end det er tilfældet i både sektorundersøgelse og en konkurrencesag.

De to tiltag med samlede omkostninger på 6,0 mio. kr. årligt vil være uden statsfinansielle konsekvenser og udgiftsneutrale samlet set ved omprioritering inden for Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens nuværende bevillingsmæssige ramme.

Der er ingen implementeringsomkostninger for stat, regioner og kommuner.

Ved udarbejdelse af lovforslaget har de syv principper om digitaliseringsklar lovgivning været overvejet. Principperne vurderes ikke at være relevante for lovforslaget.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

For så vidt angår muligheden for at påbyde fusioner anmeldelsespligt vurderes det, at lovforslaget vil indebære omkostninger for virksomhederne i størrelsesordenen ca. 10-15 mio. kr. Omkostningerne forventes primært at ville bestå i udgifter til bistand fra rådgivere (advokater, revisorer m.v.) samt interne omkostninger. Størstedelen af virksomhedernes omkostninger vil relatere sig til de en til to

fusioner, som årligt forventes at blive pålagt anmeldelsespligt. De resterende omkostninger vil relatere sig til virksomhedernes interne omkostninger til overholdelse af de regler, som opstilles i lovforslaget. De øgede omkostninger vurderes dog at være meget begrænsede i forhold til de øvrige transaktionsomkostninger, som må afholdes, når to eller flere virksomheder beslutter at fusionere.

Det vurderes, at den del af lovforslaget, som omhandler markedsefterforskning, vil medføre begrænsede omkostninger for erhvervslivet som helhed. Omkostningerne vil primært bestå i interne omkostninger til f.eks. at svare på spørgsmål og dataanmodninger fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Virksomheder, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har behov for at indhente oplysninger fra, kan blive pålagt en oplysningspligt, men der vil i så fald være tale om oplysninger, som virksomheden allerede ligger inde med, og de administrative byrder hertil vil derfor være begrænsede. Dertil kommer omkostninger til at afgive hørings svar samt til eventuel ekstern rådgivning for de virksomheder, der er parter i markedsefterforskningen.

For de virksomheder, der er parter i markedsefterforskningen, som enten måtte blive pålagt et påbud, eller som måtte vælge at tilbyde tilsagn, kan der herudover være omkostninger til bistand fra rådgivere, som f.eks. kan bistå virksomheden med at efterkomme påbuddet eller tilsagnet (advokater, revisorer m.v.), samt interne omkostninger forbundet hermed. Det er i sagens natur ikke muligt at opgøre disse omkostninger på nuværende tidspunkt, da det afhænger af de konkrete påbud eller tilsagn, som skal være proportionale i forhold til den konkurrencebegrænsning, som markedsefterforskningen identificerer. Det betyder, at der i de konkrete markedsefterforskninger tages højde for de omkostninger, som et eventuelt påbud eller tilsagn måtte medføre for erhvervslivet.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen klimamæssige konsekvenser.

8. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljø- og naturmæssige konsekvenser.

9. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 10. november til den 22. december 2023 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Amager Ressourcecenter, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Asfaltindustrien, Brancheforeningen Cirkulær, Bryggeriforeningen, Bygherreforeningen, CO-Industri, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Nationalbank, Dansk Annoncørforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Fjernvarme, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Skovforening, Danske Advokater, Danske Arkitektvirksomheder, Danske Forlag, Danske Malermestre, Danske Medier, Dansk Person Transport, Danske Vognmænd, Danske Rederier, Danske Regioner, Datatilsynet, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Dommerforening, Domstolsstyrelsen, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Finans Danmark, Forbrugerrådet TÆNK, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Forsikring & Pension, FSR - Danske Revisorer, Green Power Denmark, Horesta, Ingeni-

ørforeningen, ITD, Kommunernes Landsforening (KL), Kooperationen, Landbrug & Fødevarer, Lederne, Liberale Erhvervs Råd, Lokale Pengeinstitutter, Offentligt Ansattes Organisationer, Rigsrevisionen, SMV Danmark og TEKNIQ.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/ merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	2 mio. kr. årligt for den del af lovforslaget, som omhandler fusioner. 4 mio. kr. årligt for den del af lovforslaget, som omhandler markedsefterforskning.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	10-15 mio. kr. årligt for den del af lovforslaget, som om- handler fusioner. Begrænsede omkostninger for den del af lovforslaget, som omhandler markedsefterforsk- ning.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige kon- sekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de fem princip- per for implementering af er- hvervsrettet EU-regulering	Ja	Nej X

/Går videre end minimums-krav i EU-regulering (sæt x)	
---	--

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Den gældende bestemmelse i § 12, stk. 1, regulerer, hvilke fusioner bestemmelserne om fusionskontrol gælder for. De fusioner, som er omfattet heraf, fremgår af bestemmelsens nr. 1-3.

Det foreslås, at ordet ”eller” udgår i konkurrencelovens § 12, stk. 1, nr. 2.

Der er tale om en lovteknisk ændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 3, hvorefter der foreslås indsat et nyt nummer (nr. 4) i § 12, stk. 1.

Til nr. 2

Den gældende bestemmelse i § 12, stk. 1, regulerer, hvilke fusioner bestemmelserne om fusionskontrol gælder for. De fusioner, som er omfattet heraf, fremgår af bestemmelsens nr. 1-3.

Det foreslås, at ordet ”eller” indsættes i § 12, stk. 1, nr. 3, efter ”Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling”.

Der er tale om en lovteknisk ændring som følge af lovforslagets § 1, nr. 3, hvorefter der foreslås indsat et nyt nummer (nr. 4) i § 12, stk. 1.

Til nr. 3

Efter den gældende bestemmelse i § 12, stk. 1, baserer de gældende fusionskontrolregler sig på de deltagende virksomheders omsætning som kriterie for, om en fusion skal anmeldes til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen. Som følge heraf omfatter reglerne ikke fusioner, hvor f.eks. en stor virksomhed opkøber en innovativ mindre virksomhed, som er i en opstartsfase, og hvor omsætningstærsklerne ikke er opfyldt. Det har i de senere år vist sig, at sådanne fusioner også kan indebære en risiko for, at den effektive konkurrence begrænses betydeligt.

Med det formål at give mulighed for at lade sådanne typer af fusioner være omfattet af fusionskontrol, foreslås det at indsætte et nyt *nr. 4* i § 12, stk. 1, hvorefter bestemmelserne om fusionskontrol også vil finde anvendelse på fusioner, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har krævet anmeldt i henhold til forslaget til ny § 12, stk. 6 (lovforslagets § 1, nr. 6). Forslaget indebærer, at reglerne om fusionskontrol udvides til også at finde anvendelse på fusioner under omsætningstærsklerne, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har krævet anmeldt i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 6.

Virksomheden af den foreslåede bestemmelse vil være, at reglerne i konkurrencelovens kapitel 4 om fusionskontrol finder anvendelse på visse fusioner under omsætningstærsklerne, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har krævet anmeldt i medfør af den foreslåede bestemmelse. For angivelse af, hvilke fusioner Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil kunne kræve anmeldt, henvises til lovforslagets § 1, nr. 6.

Med § 12, stk. 1, nr. 4, 2. pkt., foreslås, at for en fusion, som kræves anmeldt efter det foreslåede § 12, stk. 6, vil konkurrencelovens § 12 c, stk. 5, finde anvendelse i det omfang, fusionen ikke er gennemført på den dato, hvor fusionen kræves anmeldt.

Bestemmelsen er udformet med inspiration fra artikel 22, stk. 4, i Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 af 20. januar 2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EF-Tidende nr. L 24, side 1) (fusionskontrol-forordningen).

Efter den gældende bestemmelse i § 12 c, stk. 5, 1. pkt., må en fusion, der er omfattet af konkurrenceloven, ikke gennemføres, hverken før den er blevet anmeldt, eller før Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har godkendt den i henhold til § 12 c, stk. 1.

Virksomheden af den foreslåede bestemmelse vil være, at forbuddet i § 12 c, stk. 5, mod at gennemføre en fusion, hverken før den er anmeldt, eller før den er godkendt af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, ikke finder anvendelse på en fusion, som er gennemført på den dato, hvor fusionen kræves anmeldt i medfør af forslaget til § 12, stk. 6 (lovforslagets § 1, nr. 6). Hvis en fusion ikke er gennemført, inden styrelsen kræver fusionen anmeldt efter forslaget til § 12, stk. 6, vil forbuddet i § 12 c, stk. 5, derimod finde anvendelse på den pågældende fusion.

Til nr. 4

Det følger af den gældende bestemmelse i konkurrencelovens § 12, stk. 4, at erhvervsministeren, efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, fastsætter nærmere regler om beregningen af omsætningen efter stk. 1, herunder regler om, at for finansielle virksomheder skal de nævnte omsætningsgrænser beregnes på grundlag af andre værdier.

Det foreslås i § 12, stk. 4, at ændre "omsætningsgrænser" til "omsætningstærskler" i § 12, stk. 4.

Formålet er at ensrette terminologien, således at begreberne i konkurrenceloven afspejler de begreber, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, de deltagende virksomheder og disses repræsentanter anvender i praksis.

Der er alene tale om en sproglig præcisering, og der er således ikke tilsigtet nogen realitetsændring med forslaget.

Til nr. 5

Det følger af den gældende bestemmelse i konkurrencelovens § 12, stk. 5, at selv om de deltagende virksomheders samlede omsætning er mindre end de beløbsgrænser, der er nævnt i stk. 1, finder bestemmelserne i konkurrencelovens kapitel 4 om fusionskontrol anvendelse på en fusion, som Europa-Kommissionen efter fusionskontrollforordningen henviser til behandling i Danmark.

Det foreslås i § 12, stk. 5, at ændre ”beløbsgrænser” til ”omsætningstærskler” i § 12, stk. 5.

Formålet er at ensrette terminologien, således at begreberne i konkurrenceloven afspejler de begreber, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, de deltagende virksomheder og disses repræsentanter anvender i praksis.

Der er alene tale om en sproglig præcisering, og der er således ikke tilsigtet nogen realitetsændring med forslaget.

Til nr. 6

Efter den gældende konkurrencelov er der ikke hjemmel til, at fusioner skal anmeldes, hvis de deltagende virksomheders omsætning er lavere end de omsætningstærskler, der følger af § 12, stk. 1, nr. 1 eller 2.

Det foreslås at indsætte et nyt *stk. 6* i § 12. Forslaget indebærer, at selv om de deltagende virksomheders samlede omsætning er mindre end de omsætningstærskler, der er nævnt i § 12, stk. 1, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kunne kræve en fusion anmeldt, hvis de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 50 mio. kr., og styrelsen vurderer, at der er risiko for, at fusionen hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse om, at en fusion omfattet af forslaget til 1. pkt. skal anmeldes, vil skulle træffes senest 15 hverdage efter, at styrelsen er blevet gjort bekendt med fusionen. For en fusion, som kræves anmeldt efter den foreslåede bestemmelse, vil § 12 c, stk. 5, finde anvendelse i det omfang, fusionen ikke er gennemført på den dato, hvor fusionen kræves anmeldt.

Med forslagets *1. pkt.* foreslås det, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan kræve en fusion anmeldt, selv om de deltagende virksomheders omsætning er lavere end omsætningstærsklerne i stk. 1, hvis de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 50 mio. kr. Det er endvidere en betingelse, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er risiko for, at fusionen hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling.

Den foreslåede bestemmelse har til formål at sikre, at fusioner, som kan medføre risiko for, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt i Danmark, kan blive undersøgt og vurderet af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter reglerne om fusionskontrol i konkurrencelovens kapitel 4, uanset at de deltagende virksomheders omsætning er under omsætningstærsklerne i konkurrencelovens § 12, stk. 1, nr. 1 eller 2.

Virkingen af det foreslåede vil være, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil få hjemmel til at kræve en fusion mellem virksomheder, hvis omsætning er lavere end de omsætningstærskler, der er angivet i § 12, stk. 1, nr. 1 og 2, anmeldt, såfremt betingelserne i den foreslåede § 12, stk. 6, er opfyldt. Når en fusion er krævet anmeldt, vil behandling af fusionen ske efter de regler, der i øvrigt gælder for anmeldte fusioner.

Det foreslås, at den første betingelse for at kunne kræve en fusion anmeldt er, at de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 50 mio. kr. Den foreslåede første betingelse vil være et kvantitativt kriterie for, hvornår en fusion mellem virksomheder, hvis

omsætning er mindre end de omsætningstærskler, der er angivet i § 12, stk. 1, nr. 1 og 2, vil kunne kræves anmeldt.

Formålet med dette kvantitative kriterie er at gøre det muligt for virksomheder selv at kunne vurdere, om en fusion vil kunne blive omfattet af den foreslåede bestemmelse på samme måde, som virksomheder efter de gældende regler vurderer, om en fusion opfylder betingelserne for forenklet anmeldelse, jf. § 3 i bekendtgørelse nr. 690 af 25. maj 2020 om anmeldelse af fusioner. Desuden skal kriteriet sikre, at små fusioner med begrænset eller ingen betydning for konkurrencen på et marked ikke vil kunne kræves anmeldt. I 2020 havde ca. 97 pct. af alle virksomheder i Danmark en årlig omsætning på under 50 mio. kr., mens ca. 95 pct. havde en årlig omsætning på under 25 mio. kr. En stor del af virksomhederne i Danmark er således små eller mellemstore virksomheder, og tærsklen på 50 mio. kr. vil sikre, at f.eks. fusioner mellem små, lokale aktører ikke vil kunne kræves anmeldt.

Det foreslås, at den anden betingelse for at kunne kræve en fusion anmeldt, er, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er risiko for, at fusionen hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling.

Betingelsen skal ses i sammenhæng med den materielle vurdering, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen foretager af fusioner, som er omfattet af konkurrenceloven, jf. § 12 c, stk. 2. Efter denne bestemmelse skal fusioner, der hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling, forbydes, mens fusioner, der ikke hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling, skal godkendes.

En fusion kan også hæmme den effektive konkurrence, selv om den ikke skaber eller styrker en dominerende stilling. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ser også på, hvor tætte konkurrenter de fusionerende parter er. En fusion mellem virksomheder, der er vertikalt forbundne, kan f.eks. gøre det vanskeligere for faktiske eller potentielle konkurrenter at agere på markedet. En anden måde, hvorpå en fusion kan hæmme konkurrencen, uden at der opstår en dominerende stilling, er, når der gennemføres en fusion på et oligopolistisk marked. Et oligopolistisk marked er karakteriseret ved, at et lille antal virksomheder tilsammen har en stor del af markedet. Udover at en fusion på et sådant marked fører til, at konkurrencen mellem de fusionerende virksomheder forsvinder, kan fusionen skabe eller styrke muligheden for, at virksomhederne stiltiende koordinerer deres konkurrencemæssige adfærd.

Det vil alene være en betingelse for at kunne kræve fusionen anmeldt, at styrelsen vurderer, at der er en *risiko* for, at fusionen hæmmer den effektive konkurrence betydeligt i Danmark. Det skyldes, at der med den foreslåede bestemmelse alene er tale om, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil kunne kræve en fusion anmeldt med henblik på, at styrelsen kan foretage de nødvendige undersøgelser for at kunne vurdere, om fusionen hæmmer konkurrencen betydeligt. Betydningen heraf vil være, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på det foreliggende grundlag ikke kan udelukke, at den effektive konkurrence hæmmes betydeligt som følge af fusionen. Ved vurderingen vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bl.a. kunne inddrage parternes markedsandele, koncentrationen på markedet, fusionens konkurrencemæssige virkninger og de øvrige konkurrenceforhold på markedet. Styrelsen vil på det foreliggende grundlag foretage en umiddelbar vurdering af, om der f.eks. er risiko for, at fusionen vil føre til skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling, eller om fusionen umiddelbart vil føre til, at fusionsparterne sammen med andre aktører kan hæmme konkurrencen på markedet via

koordineret adfærd. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil ikke skulle foretage en dybdegående undersøgelse af konkurrenceforholdene på de berørte markeder, idet sådanne undersøgelser foretages, når fusionen er anmeldt til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil få hjemmel til at kræve en fusion anmeldt til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, selvom de deltagende virksomheders omsætning er under de gældende omsætningstærskler i § 12, stk. 1, nr. 1 og 2, hvis de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 50 mio. kr., og der er risiko for, at fusionen vil hæmme den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling. Reglerne om fusionskontrol i konkurrence-lovens kapitel 4 vil i så fald finde anvendelse på fusionen.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens adgang til at kræve fusioner mellem virksomheder, hvis omsætning ikke er omfattet af omsætningstærsklerne i konkurrencelovens § 12, stk. 1, nr. 1 eller 2, anmeldt, er for det første tiltænkt fusioner mellem virksomheder, der efter fusionen opnår en betydelig markedsstyrke på et koncentreret marked med f.eks. høje adgangsbarrierer, hvor tilgangen af nye virksomheder er begrænset.

Eksempler på dette kan eksempelvis være en fusion, som medfører skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling for en af de deltagende virksomheder, og fusioner, som medfører en svækkelse af konkurrenters evne eller incitament til at konkurrere, herunder ved at gøre det vanskeligere for dem at komme ind på markedet eller ekspandere eller ved at hæmme deres adgang til leverancer eller markeder. Derudover kan det være fusioner på oligopolistiske markeder, som kan medføre risiko for koordinerede virkninger, eller konglomeratfusioner, der kan medføre risiko for f.eks. bundling af produkter.

For det andet er adgangen tiltænkt fusioner, hvor mindst én af de deltagende virksomheders omsætning ikke afspejler virksomhedens nuværende eller fremtidige konkurrencemæssige potentiale.

Eksempler på dette kan være tilfælde, hvor en af de deltagende virksomheder er en nystartet virksomhed eller en ny virksomhed på markedet med et betydeligt konkurrencemæssigt potentiale, men som endnu ikke genererer betydelige indtægter, eksempelvis på det digitale område. Der kan også være tale om fusioner, hvor en markedsaktør, som har, eller som vil kunne få, stor betydning for konkurrencen på markedet, fjernes fra markedet. Desuden kan det være tilfælde, hvor en fusion medfører, at en ny eller fremtidig konkurrent fjernes, eller en vigtig innovativ mindre virksomhed bliver opkøbt. Andre eksempler herpå kan være i brancher som medicinalindustrien eller andre brancher, hvor innovation og udvikling er et vigtigt konkurrenceparameter, og hvor en deltagende virksomhed er en vigtig innovativ virksomhed, eller en deltagende virksomhed er i færd med at gennemføre potentielt vigtig forskning.

Endelig vil eksempler herpå kunne være en deltagende virksomhed, som er ny og har adgang til aktiver af konkurrencemæssig betydning (f.eks. råmaterialer, infrastruktur, data eller intellektuelle ejendomsrettigheder), eller som leverer produkter eller tjenesteydelser, der udgør vigtige input eller komponenter i andre brancher.

Ovennævnte situationer er alene eksempler, der skal tjene til illustration. De er ikke begrænset til en eller flere specifikke økonomiske sektorer og er ikke udtømmende. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil i en vejledning nærmere beskrive de kriterier, der vil blive lagt vægt på ved vurderingen af, om en fusion er egnet til at blive krævet anmeldt.

Det foreslås med 2. *pkt.*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan fastsætte en frist for at anmelde fusionen.

Med 3. *pkt.* foreslås, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse om, at en fusion omfattet af 1. *pkt.* skal anmeldes, skal træffes senest 15 hverdage efter, at styrelsen er blevet gjort bekendt med fusionen.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at styrelsen ikke kan kræve en fusion, som måtte være omfattet af 1. *pkt.*, anmeldt senere end 15 hverdage efter, at styrelsen er blevet gjort bekendt med fusionen.

Fristen foreslås beregnet i hverdage. Med udtrykket ”hverdage” menes mandag til fredag bortset fra helligdage, juleaftensdag og nytårsaftensdag. Fristerne beregnes på samme måde som fristerne efter konkurrencelovens § 12 d, stk. 1-4.

Den foreslåede frist på 15 hverdage beregnes derfor fra det tidspunkt, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er blevet gjort bekendt med fusionen, hvilket betyder, at styrelsen vil skulle have modtaget relevante og tilstrækkelige oplysninger til at kunne foretage en vurdering af, om betingelserne for at kræve fusionen anmeldt, er opfyldt. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan således ikke anses at være blevet gjort bekendt med en fusion ved, at de fusionerende virksomheder f.eks. har udsendt en pressemeddelelse, eller ved at fusionen har været omtalt i medierne.

De deltagende virksomheder vil derfor også selv kunne igangsætte den foreslåede frist på 15 hverdage ved at gøre Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen bekendt med fusionen f.eks. ved at indsende relevante og tilstrækkelige oplysninger om fusionen til styrelsen.

De oplysninger, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil have brug for til at kunne vurdere, om betingelserne for at kræve en fusion anmeldt, er opfyldt, vil afhænge af den konkrete fusion og en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, men vil eksempelvis være oplysninger om de deltagende virksomheder, deres omsætning og aktiviteter, en beskrivelse af berørte markeder, estimat af de deltagende virksomheders og markedsaktørernes markedsandele på berørte markeder, oplysning om eventuelle horisontale eller vertikale overlappende aktiviteter imellem de deltagende virksomheder samt tidspunktet for, hvornår virksomhederne forventer at gennemføre fusionen, eller hvis den er gennemført, hvornår fusionen blev gennemført.

Det er Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, som vil skulle vurdere, om styrelsen har modtaget relevante og tilstrækkelige oplysninger til, at styrelsen vil kunne vurdere, om en fusion skal kræves anmeldt i medfør af den foreslåede § 12, stk. 6, 1. *pkt.*

Konkurrencelovens bestemmelser om fusionskontrol er i vidt omfang inspireret af fusionskontrollforordningen, og fortolkningen heraf sker på baggrund af Europa-Kommissionen og Den Europæiske Unions Domstols praksis, jf. FT 1999/2000, tillæg A, s. 6815, v.sp. I tråd hermed er fristen på 15 hverdage og begrebet ”gjort bekendt med” i det foreslåede 2. *pkt.* inspireret af artikel 22, stk. 1, i

fusionskontrolforordningen samt pkt. 28 i Kommissionens vejledning om anvendelsen af den henvisningsmekanisme, som er fastlagt i fusionsforordningens artikel 22 på visse kategorier af sager (2021/C 113/01). Fortolkningen af den foreslåede bestemmelse vil ske på baggrund af Europa-Kommissionens og Den Europæiske Unions Domstols praksis. På nuværende tidspunkt er praksis sparsom. Retten ved Den Europæiske Unions Domstol har den 13. juli 2022 afsagt dom i en sag (Illumina mod Kommissionen, sag T-227/21). Sagen vedrørte en fusion, som var henvist i medfør af fusionskontrolforordningens artikel 22 til behandling ved Europa-Kommissionen. Dommen præciserer bl.a., hvordan ”gjort bekendt med” i artikel 22, stk. 1, 2. pkt., skal fortolkes. Rettens dom er indbragt for EU-domstolen.

Til nr. 7

Det følger af den gældende § 12 b, stk. 1, at en fusion, der er omfattet af konkurrenceloven, skal anmeldes til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, efter at en fusionsaftale er indgået, et overtagelses-tilbud offentliggjort eller en kontrollerende andel erhvervet, og før den gennemføres.

Det foreslås, at der i § 12 b, stk. 1, indsættes et 2. *pkt.*, hvorefter en fusion, der er krævet anmeldt af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i henhold til den foreslåede § 12, stk. 6, skal anmeldes, uanset at den er gennemført.

Formålet med det foreslåede er at sikre en effektiv fusionskontrol, uanset at fusionen måtte være gennemført på det tidspunkt, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kræver fusionen anmeldt.

Virkingen af det foreslåede vil være, at fusioner skal anmeldes, såfremt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har krævet fusionen anmeldt i medfør af den foreslåede § 12, stk. 6, uanset at fusionen er gennemført.

Det foreslåede skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 3, hvorefter kapitel 4 om fusionskontrol vil finde anvendelse på fusioner, hvor de deltagende virksomheder er påbudt at anmelde en gennemført fusion i henhold til § 12, stk. 6.

Til illustration heraf kan nævnes, at såfremt en fusion måtte være gennemført, og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efterfølgende kræver fusionen anmeldt i medfør af den foreslåede § 12, stk. 6, skal fusionen anmeldes til styrelsen, hvorefter styrelsen vil skulle træffe afgørelse om, hvorvidt fusionen kan godkendes eller forbydes i medfør § 12 c. Hvis styrelsens undersøgelser peger på, at en gennemført fusion vil hæmme den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling, og dermed ville skulle forbydes, har fusionsparterne mulighed for at afgive tilsagn, som fjerner de skadelige virkninger af fusionen. Tilsagnene kan gøres til et vilkår for fusionens godkendelse, jf. konkurrencelovens § 12 e, stk. 1. Såfremt en sådan fusion måtte være gennemført, og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen træffer afgørelse om, at fusionen hæmmer den effektive konkurrence betydeligt og derfor skal forbydes i medfør af konkurrencelovens § 12 c, stk. 1, jf. § 12 c, stk. 2, og hvis fusionsparterne ikke har afgivet tilsagn, der fjerner de skadelige virkninger af fusionen, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i medfør af den gældende § 12 g kunne udstede et påbud om en deling af de overtagne eller fusionerende virksomheder eller aktiver eller ophør af den fælles kontrol eller enhver anden forholdsregel, som vil kunne genoprette den effektive konkurrence.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil efter den foreslåede § 12, stk. 6, kunne kræve en fusion anmeldt, såfremt betingelserne herfor måtte være opfyldt, uanset hvornår fusionen måtte være gennemført. Det vil dog ikke være hensigtsmæssigt, hvis der går for lang tid, fra en fusion er blevet gennemført, til fusionen kræves anmeldt. Derfor vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som udgangspunkt ikke påbyde deltagende virksomheder en anmeldelsespligt, hvis det er mere end seks måneder siden, at fusionen blev gennemført. Dog vil der kunne være særlige omstændigheder, hvor det vil være hensigtsmæssigt at træffe afgørelse om påbud om anmeldelsespligt senere end seks måneder efter fusionens gennemførelse f.eks. på grund af omfanget af potentielle konkurrenceproblemer på de berørte markeder.

Til nr. 8

Efter gældende ret kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i henhold til konkurrencelovens § 16 udstede påbud med henblik på at bringe overtrædelser af konkurrencelovens § 6 eller § 11 eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102 til ophør. Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen finder, at en offentlig regulering eller en støtteordning kan have skadelige virkninger for konkurrencen, kan styrelsen i henhold til konkurrencelovens § 2, stk. 5, til vedkommende ressortminister samt erhvervs- og vækstministeren afgive en begrundet udtalelse, som påpeger skadelige virkninger for konkurrencen samt fremkomme med forslag til at fremme konkurrencen på området. Endvidere kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i medfør af konkurrencelovens § 15 d foretage sektorundersøgelser for at få indblik i konkurrenceforholdene i en sektor, og styrelsen kan efter konkurrencelovens § 15, stk. 2, udarbejde analyser om konkurrenceforhold, ligesom styrelsen kan offentliggøre anbefalinger. Der henvises til afsnit 2.3.1. i de almindelige bemærkninger for en nærmere gennemgang af gældende ret.

Det foreslås med lovforslagets § 1, nr. 8, at der som § 15 f indsættes en ny bestemmelse i konkurrenceloven om markedsefterforskning. Bestemmelsen skal supplere Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens eksisterende muligheder for at udstede påbud ved konstaterede overtrædelser af konkurrenceloven, afgive en begrundet udtalelse eller komme med anbefalinger samt foretage analyser og undersøgelser, i tilfælde hvor disse muligheder ikke er tilstrækkelige til at sikre den effektive konkurrence.

En markedsefterforskning vil kunne føre til, at en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person pålægges et påbud, jf. forslaget til § 15 f, stk. 4, eller til at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen gør tilsagn, som en virksomhed m.v. har afgivet, bindende. Der vil imidlertid ikke være tale om en afgørelse om overtrædelse af konkurrencereglerne, og derfor vil virksomhederne m.v. heller ikke kunne sanktioneres for den adfærd, som et påbud angår. Hvis en virksomhed m.v. undlader at efterkomme et adfærdsmæssigt påbud eller et tilsagn, som er gjort bindende, vil en sådan manglende efterlevelse dog kunne sanktioneres med en civil bøde.

Den foreslåede bestemmelse i § 15, f, stk. 1, vil medføre, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter godkendelse fra Konkurrencerådet vil kunne indlede en markedsefterforskning af adfærd eller strukturer i en eller flere erhvervssektorer, hvis Konkurrencerådet finder tegn på, at der er forhold, der svækker den effektive konkurrence i den eller de pågældende sektorer. Konkurrencerådet vil have et vidt skøn i forhold til, hvornår der kan være grundlag for at indlede en markedsefterforskning.

Virkningen af den foreslåede bestemmelse vil være, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan gennemføre en markedsefterforskning med henblik på at afgøre, om der er adfærd eller strukturer, som svækker konkurrencen, uden at der er truffet afgørelse om, at konkurrencereglerne er overtrådt.

Iværksættelse af en markedsefterforskning forudsætter forudgående godkendelse fra Konkurrencerådet. Derved sikres det, at Konkurrencerådets konkurrenceretlige og –økonomiske ekspertise inddrages i beslutningen om eventuelt at iværksætte en markedsefterforskning og i fastlæggelsen af omfanget heraf.

Det vil være Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, der skal vurdere, om problemer med adfærd eller strukturer, der svækker konkurrencen, konkret løses bedst ved, at styrelsen anvender de eksisterende indgrebsmuligheder i konkurrenceloven, afgiver anbefalinger, afgiver en begrundet udtalelse i medfør af konkurrenceloven § 2, stk. 5, eller gennemfører en markedsefterforskning efter den foreslåede bestemmelse.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil normalt have et godt forudgående kendskab til markeds- og reguleringsforholdene, inden en markedsefterforskning indledes. Det kan f.eks. være via en forudgående konkurrenceanalyse, en sektorundersøgelse eller en sag vedrørende en fusion eller en mulig overtrædelse af konkurrenceloven, hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har fået kendskab til, at der er adfærd eller strukturer i en eller flere erhvervssektorer, som svækker den effektive konkurrence.

Det foreslåede *stk. 2* vil medføre, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, inden Konkurrencerådet træffer beslutning efter forslaget til *stk. 1*, skal gennemføre en offentlig høring om styrelsens udkast til beslutning om at indlede en markedsefterforskning.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal gennemføre en offentlig høring, inden der eventuelt træffes beslutning om at iværksætte en markedsefterforskning.

Formålet med den offentlige høring er, at alle relevante interessenter – det vil sige virksomheder, virksomhedssammenslutninger, ressortmyndigheder og f.eks. forbrugerorganisationer – gives mulighed for at afgive høringssvar om deres vurdering af konkurrenceforholdene, om hvem der er relevante markedsaktører og myndigheder, og om hvilke forhold, som det vil være relevant, at en eventuel markedsefterforskning omfatter.

Høringen over udkastet til beslutning vil normalt omfatte angivelse af *(i)* den eller de erhvervssektorer, som markedsefterforskningen påtænkes at omfatte, *(ii)* de relevante markedsaktører og myndigheder, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen er bekendt med, *(iii)* den eller de strukturer eller adfærd, som styrelsen planlægger, at markedsefterforskningen skal omfatte, og *(iv)* baggrunden for, at styrelsen overvejer at indlede markedsefterforskningen.

Den offentlige høring vil f.eks. kunne gennemføres ved, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør udkast til beslutning om en påtænkt markedsefterforskning på styrelsens hjemmeside samt retter direkte henvendelse til de relevante markedsaktører og ressortmyndigheder, som styrelsen har identificeret. Begge dele vil skulle ske med en opfordring til, at eventuelle interesserede afgiver deres bemærkninger til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen inden for en frist, som styrelsen fastsætter. Fristen vil afhænge af sagens konkrete omstændigheder, men vil typisk være tre til fire uger.

Det foreslåede *stk. 3* vil medføre, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, når Konkurrencerådet har besluttet, at der skal indledes en markedsefterforskning, skal offentliggøre dette med angivelse af, hvad der er omfattet heraf.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen – hvis Konkurrencerådet beslutter, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal indlede en markedsefterforskning – vil skulle offentliggøre dette, f.eks. på styrelsens hjemmeside.

Den offentliggjorte beslutning vil som udgangspunkt indeholde de samme oplysninger, som indeholdes i udkastet til beslutning, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 2. Herudover vil den offentliggjorte beslutning også indeholde overordnet information om den planlagte proces og den forventede tidsplan for markedsefterforskningen, herunder for informationsindsamling.

Det foreslås i *stk. 4*, at hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er adfærd eller strukturer i en eller flere erhvervssektorer, der tydeligt svækker den effektive konkurrence, skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (konkret Konkurrencerådet) efter høring af relevante markedsdeltagere og ressortmyndigheder kunne udstede adfærdsmæssige påbud til en virksomhed, en virksomheds-sammenslutning eller enhver anden juridisk person for at afhjælpe den identificerede svækkelse og fremme effektive konkurrenceforhold i den eller de pågældende sektorer, jf. eksemplerne i konkurrencelovens § 16, stk. 1, nr. 1-4. Det foreslås videre, at et påbud skal kunne gælde for en bestemt periode eller tidsubegrænset, samt at bestemmelsen i konkurrencelovens § 16, stk. 3, skal finde tilsvarende anvendelse.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil kunne udstede adfærdsmæssige påbud til konkrete virksomheder m.v., hvis styrelsen vurderer, at der i en eller flere erhvervssektorer er adfærd eller strukturer, der tydeligt svækker den effektive konkurrence, eller der er risiko herfor.

Det vil være en forudsætning for, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan udstede påbud til virksomheder m.v., at styrelsen vurderer og dokumenterer, at der er – eller er risiko for – forhold, der tydeligt svækker den effektive konkurrence i den eller de erhvervssektorer, der er omfattet af markedsefterforskningen i en sådan grad, at styrelsen vurderer, at det er nødvendigt at gribe ind. Styrelsen skal endvidere i det konkrete tilfælde vurdere, at et påbud vil kunne afhjælpe den konstaterede svækkelse af konkurrencen og vil kunne fremme effektive konkurrenceforhold. Hertil kommer, at det skal være proportionalt at udstede et sådant forbud, jf. forslaget til § 15 f, stk. 5.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering af, hvorvidt den effektive konkurrence er tydeligt svækket, vil basere sig på en proces, hvor relevante interessenter – det vil sige virksomheder, virksomhedssammenslutninger, ressortmyndigheder og f.eks. forbrugerorganisationer – bliver inddraget.

Det konkrete omfang af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens undersøgelse af konkurrenceforholdene i forbindelse med en markedsefterforskning vil afhænge af, hvilke oplysninger om markedsforholdene styrelsen er i besiddelse af i forvejen. Det kan eksempelvis være, at styrelsen via tidligere sager eller undersøgelser efter konkurrenceloven, herunder konkurrenceanalyser og sektorundersøgelser, har et betydeligt kendskab til markedsforholdene forud for beslutningen om at indlede en markedsefterforskning. Det er dog centralt, at alle relevante interessenter, uanset en eventuel forudgående inddragelse i f.eks. en sektoranalyse, har mulighed for at afgive bemærkninger i forbindelse med markedsefterforskningen, herunder om den undersøgte adfærd eller markedsstrukturens betydning for konkurrencen og markedet i øvrigt.

Det vil endvidere være en forudsætning, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i forbindelse med gennemførelsen af markedsefterforskningen, i det omfang det er relevant, vil høre interessenterne om

deres vurdering af konkurrenceforholdene, herunder hvad eventuelle konkurrencemæssige problemer skyldes, og hvilke tiltag der efter interessenternes opfattelse kan løse eventuelle konkurrencemæssige problemer.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter gældende ret udstede adfærdsmæssige eller strukturelle påbud med henblik på at bringe en overtrædelse af konkurrencelovens § 6 eller § 11 eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102 til ophør, jf. konkurrencelovens § 16, stk. 1. Bestemmelsen i § 16, stk. 1, indeholder en ikke-udtømmende angivelse af eksempler på sådanne påbud. Med den foreslåede bestemmelse foreslås det, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen på tilsvarende vis skal kunne udstede adfærdsmæssige påbud, hvis styrelsen vurderer, at der i den eller de sektorer, som er omfattet af markedsefterforskningen, er forhold, der tydeligt svækker den effektive konkurrence, eller der er risiko herfor.

I modsætning til bestemmelsen i § 16, stk. 1, vil der efter forslaget alene kunne blive tale om adfærdsmæssige påbud. Der vil således efter den foreslåede bestemmelse ikke kunne pålægges strukturelle påbud, jf. eksemplerne herpå i konkurrencelovens § 16, stk. 1, nr. 5-7.

De eksempler på adfærdsmæssige påbud, som er anført i den gældende § 16, stk. 1, nr. 1-4, vil kunne finde anvendelse efter den foreslåede bestemmelse, idet det dog bemærkes, at de i § 16, stk. 1, anførte eksempler udgør en ikke-udtømmende eksemplificering af mulige adfærdsmæssige påbud. Eksempler på adfærdsmæssige påbud i § 16, stk. 1, er f.eks. påbud om ophævelse af en aftale eller påbud om priser og avancer.

Udover eksemplerne nævnt i § 16, stk. 1, nr. 1-4, vil adfærdsmæssige påbud i forbindelse med en markedsefterforskning eksempelvis kunne være påbud, der er rettet mod øget informationsadgang og -kvalitet (f.eks. øget forbrugerinformation eller forbrugerinformation i en bestemt form, således at forbrugerne får bedre mulighed for at sammenligne produkter og træffe oplyste valg). Endvidere vil det kunne være påbud, der er rettet mod en bestemt opsætning af en brugerflade (f.eks. om hvilken valgmulighed der fremhæves). Det vil også kunne være påbud, der er rettet mod at gøre det nemmere at skifte udbyder (f.eks. påbud, der relaterer sig til adgang til data eller kontraktvilkår), eller påbud rettet mod at mindske adgangsbarrierer og dermed gøre det nemmere for nye virksomheder at komme ind på markedet (f.eks. påbud der relaterer sig til adgang til data eller andre input, der er væsentlige for at konkurrere). Et yderligere eksempel kan være påbud, der er rettet mod at reducere gennemsigtigheden mellem konkurrenter (f.eks. påbud om ikke at offentliggøre bestemte oplysninger eller at offentliggøre dem på en bestemt måde).

Forslaget vil dermed indebære, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i forbindelse med en markedsefterforskning vil kunne udstede påbud om, at en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person skal ændre en given adfærd.

Indgrebet skal forstås med den begrænsning, at det ikke giver hjemmel til at træffe afgørelser, der udgør ekspropriation.

De nævnte eksempler på adfærdsmæssige påbud er ikke udtømmende. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil således efter forslaget have mulighed for at pålægge adfærdsmæssige påbud, der er tilpasset den konkret givne adfærd eller struktur, der tydeligt svækker konkurrencen. Ved udstedelse af adfærdsmæssige påbud vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen være tilbageholdende med at udstede påbud om konkrete prisniveauer.

Det foreslås, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen forud for pålæggelsen af påbud skal høre relevante markedsdeltagere og ressortmyndigheder over de påtænkte påbud, således at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ved udstedelsen af påbuddene kan inddrage sektorspecifikke forhold og markedsdeltagernes synspunkter.

Hvis der er en relevant ressortmyndighed på det pågældende område, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ved høringen skulle afklare, om der er modstående hensyn. Hvis ressortmyndigheden tilkendegiver, at der er vægtige hensyn, som taler imod, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen griber ind, skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen foretage en afvejning af på den ene side de hensyn, som ressortmyndigheden anfører, og på den anden side hensynet til at sikre en effektiv konkurrence, når styrelsen vurderer, om det er nødvendigt og proportionalt at pålægge påbuddet. Hvis en ressortmyndighed ikke besvarer en høring inden høringsfristen, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kunne lægge til grund, at ressortmyndigheden ikke mener, at der er modstående hensyn.

I forbindelse med gennemførelsen af markedsefterforskningen vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen endvidere høre relevante markedsdeltagere om deres vurdering af konkurrenceforholdene og om, hvorvidt de påtænkte påbud efter deres vurdering vil kunne løse eventuelle konkurrencemæssige problemer.

Det foreslås, at et påbud skal kunne udstedes for en bestemt periode eller tidsubegrænset. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil således både kunne udstede tidsubegrænsede og tidsbegrænsede påbud. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil også kunne udstede tidsubegrænsede påbud med bestemmelse om, at der efter udløbet af en periode f.eks. skal ske en vurdering af, om der fortsat er behov for påbuddet. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil endvidere kunne udstede tidsubegrænsede påbud, som indeholder bestemmelse om, at hvis det pågældende påbud ikke har den ønskede effekt efter en bestemt periode, vil det i stedet blive erstattet af et andet påbud til virksomheden m.v. Som led i proportionalitetsvurderingen, jf. den foreslåede bestemmelse i stk. 5, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skulle vurdere, om et tidsbegrænset påbud er tilstrækkeligt til at afhjælpe de forhold, som påbuddet skal imødegå.

Efter gældende ret kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i henhold til konkurrencelovens § 16, stk. 3, udstede påbud, som er nødvendige for at sikre en rettidig og korrekt opfyldelse af de påbud som styrelsen har udstedt efter § 16, stk. 1. Det foreslås, at bestemmelsen i § 16, stk. 3, skal finde tilsvarende anvendelse for påbud udstedt i forbindelse med en markedsefterforskning. Forslaget vil give Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen mulighed for at udstede påbud, der er nødvendige for at sikre en rettidig og korrekt opfyldelse af de påbud, som styrelsen har udstedt i medfør af den foreslåede § 15 f, stk. 4, 1. pkt. Styrelsen kan dermed udstede påbud, der angiver, hvorledes et allerede udstedt påbud kan opfyldes rettidigt eller på en korrekt måde ved nye tiltag fra virksomhedens m.v. side, uden at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal indlede en ny markedsefterforskning.

Det foreslås i *stk. 5*, at et påbud skal være rimeligt og nødvendigt for at sikre den effektive konkurrence. Ved valget mellem to lige effektive påbud vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (konkret Konkurrencerådet) i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet skulle vælge det mindst indgribende for parterne.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at anvendelse af påbud skal være rimeligt og nødvendigt i forhold til den tydelige svækkelse af konkurrencen, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har vurderet, at der foreligger. Forslaget indebærer endvidere, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ved valget mellem to lige effektive påbud over for en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person skal vælge det for virksomheden m.v. mindst indgribende.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil kunne udstede påbud over for en virksomhed m.v., også selvom styrelsen har mulighed for i stedet at udsende anbefalinger eller afgive en begrundet udtalelse til vedkommende ressortminister om at ændre reguleringen.

Ved vurderingen af, hvorvidt det er proportionalt at pålægge en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person et påbud, vil det skulle indgå, om der eventuelt er forhold ved den adfærd eller struktur, som tydeligt svækker konkurrencen, der indebærer fordele for forbrugere eller andre virksomheder, som opvejer de konkurrencemæssige problemer. I givet fald vil dette skulle indgå i proportionalitetsvurderingen.

Hvis det vurderes proportionalt at anvende påbud i den givne situation, skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen dernæst vurdere, hvilket påbud der konkret skal anvendes. Hvis vurderingen af effektiviteten af et påtænkt påbud munder ud i, at en anden type påbud lige så effektivt vil kunne bringe konkurrencebegrænsningen til ophør, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet skulle vælge det påbud, som er mindst indgribende for parterne. I den forbindelse vil de økonomiske konsekvenser for en virksomhed m.v. af et påbud skulle indgå.

Det foreslås i *stk. 6*, at hvis der er adfærd eller strukturer i en eller flere erhvervssektorer, som efter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering svækker den effektive konkurrence i den eller de pågældende erhvervssektorer, skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter høring af relevante ressortmyndigheder og markedsdeltagere kunne gøre tilsagn, som en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person har afgivet, bindende, hvis styrelsen vurderer, at tilsagnene kan afhjælpe svækkelsen og fremme effektive konkurrenceforhold i den eller de pågældende sektorer. Afgørelsen vil kunne gælde for en bestemt periode og skal fastslå, at der ikke længere er grund til, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udsteder påbud efter forslaget til *stk. 4*. Det foreslås, at bestemmelserne i § 16 a, *stk. 2-4* skal finde tilsvarende anvendelse.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i stedet for at udstede påbud til en virksomhed m.v. med henblik på at sikre den effektive konkurrence kan gøre tilsagn, som virksomheden m.v. har afgivet, bindende for virksomheden m.v.

Den foreslåede bestemmelse svarer til muligheden for efter konkurrencelovens § 16 a, *stk. 1*, at gøre tilsagn bindende i håndhævelsessager. Ligesom efter § 16 a, *stk. 1*, foreslås det, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal høre relevante markedsdeltagere, inden der eventuelt træffes afgørelse om at gøre tilsagn bindende. Herudover foreslås det, ligesom i forslaget til § 15 f, *stk. 4*, at styrelsen skal høre relevante ressortmyndigheder, inden der træffes afgørelse. Der henvises til bemærkningerne til forslaget til *stk. 4*. Endvidere foreslås det, svarende til bestemmelsen i § 16 a, *stk. 1*, at afgørelsen om at gøre tilsagn bindende skal kunne gælde for en bestemt periode, og at afgørelsen skal fastslå, at det bindende tilsagn indebærer, at der ikke længere er grund til at udstede påbud efter den foreslåede bestemmelse i § 15 f, *stk. 4*.

En virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person vil kunne tilbyde at afgive tilsagn på ethvert tidspunkt af sagen, herunder i sagens indledende fase. Da Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke nødvendigvis har tilendebragt sin vurdering af sagen på det tidspunkt, hvor en virksomhed m.v. tilbyder at afgive tilsagn, vil der ikke ved tilsagnsløsninger være samme krav til, at styrelsen påviser, at konkurrencen er tydeligt svækket, som hvis en virksomhed m.v. skal pålægges påbud efter forslaget til stk. 4. Det vil således efter forslaget være tilstrækkeligt for at gøre tilsagn, som en virksomhed m.v. har afgivet, bindende, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der i den eller de pågældende erhvervssektorer, er adfærd eller strukturer, som efter styrelsens vurdering svækker konkurrencen, samt at styrelsen vurderer, at tilsagnene kan afhjælpe denne svækkelse og fremme effektive konkurrenceforhold.

Det foreslås, at bestemmelserne i § 16 a, stk. 2-4, skal finde tilsvarende anvendelse for tilsagn, som gøres bindende efter den foreslåede bestemmelse. Det indebærer, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal overvåge gennemførelsen af tilsagn, der efter forslaget er gjort bindende, samt at styrelsen vil kunne udstede påbud, der er nødvendige for at sikre en rettidig og korrekt opfyldelse af de afgivne tilsagn. Endvidere vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kunne tilbagekalde en afgørelse om at gøre tilsagn bindende, hvis (i) de faktiske forhold har ændret sig på et for afgørelsen væsentligt punkt, (ii) deltagerne i aftalen m.v. handler i strid med afgivne tilsagn, eller (iii) afgørelsen er truffet på grundlag af ufuldstændige, urigtige eller vildledende oplysninger fra deltagerne i aftalen m.v.

Virkingen heraf vil være, at hvis en eller flere virksomheder, virksomhedssammenslutninger eller andre juridiske personer har valgt at afgive tilsagn, som Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har truffet afgørelse om at gøre bindende, vil styrelsen kunne tilbagekalde denne afgørelse, hvis de faktiske forhold har ændret sig på et for afgørelsen væsentligt punkt, hvis de pågældende handler i strid med de afgivne tilsagn, eller hvis afgørelsen er truffet på grundlag af ufuldstændige, urigtige eller vildledende oplysninger, som kan tilskrives de pågældende, herunder deres repræsentanter og rådgivere. Sidstnævnte omfatter dels oplysninger fra de pågældende selv, dels oplysninger fra 3. mand, som de pågældende har fået forelagt og har afkræftet.

Det foreslås i *stk. 7*, at i en markedsefterforskning, hvor der udstedes påbud efter forslaget til stk. 4, eller hvor tilsagn gøres bindende efter forslaget til stk. 6, skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udsende en orientering til de virksomheder, virksomhedssammenslutninger eller andre juridiske personer, der er parter. Det foreslås videre, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan offentliggøre udkast til afgørelse om påbud efter forslaget til stk. 4 og udkast til afgørelse om at gøre tilsagn bindende efter forslaget til stk. 6. Endvidere foreslås det, at konkurrencelovens § 13, stk. 4, skal finde tilsvarende anvendelse på offentliggørelse af udkast til påbud eller afgørelse om at gøre tilsagn bindende. Inden Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udsteder påbud efter forslaget til stk. 4, eller gør tilsagn bindende efter forslaget til stk. 6, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skulle sende et udkast til afgørelse til parterne, og det foreslås, at fristerne i konkurrencelovens § 15 a, stk. 3, 3. og 4. pkt., for parternes afgivelse af bemærkninger finder tilsvarende anvendelse.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen dels skal høre og orientere de virksomheder m.v., som er parter for et påbud eller en afgørelse om at gøre tilsagn bindende, og dels – med fortrolighedsforbehold af en række oplysninger efter konkurrencelovens § 13, stk. 4 – vil kunne offentliggøre styrelsens udkast til afgørelse herom.

Forslagets *1. pkt.* indebærer, at når Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har klarlagt, hvilke virksomheder m.v. der vil være adressater for et muligt påbud, vil styrelsen skulle udsende en orientering

herom til de pågældende. I sager, hvor Konkurrencerådet træffer afgørelse efter konkurrenceloven, er parternes rettigheder reguleret af forvaltningsloven. Der gælder dog på konkurrencelovens område et snævert partsbegreb, jf. Folketingstidende 2004-05, 1. samling, tillæg A, side 1650. Part er som udgangspunkt kun den eller de virksomheder m.v., som er adressat for Konkurrencerådets afgørelse i relation til et forbud, et påbud, et bindende tilsagn, en fritagelse eller en erklæring om ikke-indgreb.

Med forslagens 2. og 3. pkt. foreslås det, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan offentliggøre styrelsens udkast til afgørelse om påbud efter forslaget til stk. 4, og udkast til afgørelse om at gøre tilsagn bindende efter forslagens stk. 6. Det foreslås, at der ikke vil være en pligt for styrelsen til at foretage offentliggørelse af udkast til sådan afgørelse, men at styrelsen kan vælge at offentliggøre udkastet. Det foreslås i den forbindelse, at konkurrencelovens § 13, stk. 4, skal iagttages ved eventuel offentliggørelse. Det betyder, at ved offentliggørelse skal fortrolige oplysninger om tekniske forhold, herunder forskning, produktionsområder, produkter samt drifts- og forretningshemmeligheder ikke offentliggøres, for så vidt det er af væsentlig økonomisk betydning for den person eller den virksomhed, oplysningen angår. Det betyder endvidere, at oplysninger om enkelte kunders forhold i virksomheder, der er under tilsyn af Finanstilsynet, ikke vil blive offentliggjort.

Virkingen af forslagens 2. og 3. pkt. er, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil kunne offentliggøre udkast til afgørelse om påbud eller tilsagn, eller at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil kunne vælge at offentliggøre delelementer herfra. Det kan f.eks. være Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering af markedsforholdene, herunder af om konkurrencen er tydeligt svækket, hvad dette skyldes, og hvilke tiltag der eventuelt kan afhjælpe dette. Det kan f.eks. også være Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens udkast til et eller flere konkrete påbud, eller det kan være udkast til tilsagn, som en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person har tilbudt.

Med forslagens 4. og 5. pkt. foreslås det, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal partshøre adressaterne for en afgørelse om et påbud efter forslaget til stk. 4 eller om at gøre tilsagn bindende efter forslaget til stk. 6 over et udkast til en sådan afgørelse, samt at fristerne i konkurrencelovens § 15 a, stk. 3, 3. og 4. pkt., for parternes afgivelse af bemærkninger skal finde tilsvarende anvendelse.

Virkingen heraf vil være, at adressaterne for en afgørelse skal partshøres med en høringsfrist på seks uger, og at fristen, hvis der skal foretages yderligere partshøring efter forvaltningsloven, vil være tre uger.

Det foreslås i *stk. 8*, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (konkret Konkurrencerådet) senest 2 år efter offentliggørelse af Konkurrencerådets godkendelse af, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen indleder en markedsefterforskning, jf. forslaget til stk. 3, enten skal træffe afgørelse om påbud efter forslaget til stk. 4 eller afgørelse om at gøre tilsagn bindende efter forslaget til stk. 6 eller offentliggøre, at markedsefterforskningen afsluttes. Det foreslås endvidere, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skal kunne træffe beslutning om at forlænge tidsfristen med op til seks måneder, og at styrelsen i givet fald offentliggør beslutningen herom.

Forslagets 1. pkt. indebærer, at en markedsefterforskning skal være gennemført, og at eventuelle afgørelser om påbud eller tilsagn skal være truffet, inden for den foreslåede frist på to år (medmindre fristen konkret forlænges, jf. forslaget til 2. pkt.). Hvis der ikke er truffet afgørelse om påbud eller tilsagn inden for denne frist, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skulle offentliggøre, at markedsefterforskningen afsluttes uden påbud eller tilsagn. Selv om en markedsefterforskning måtte blive

afsluttet uden påbud eller tilsagn, vil dette ikke være til hinder for, at styrelsen offentliggør hele eller dele af det analysearbejde, som styrelsen har foretaget under markedsefterforskningen.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil kunne beslutte at afslutte en markedsefterforskning før udløbet af den foreslåede frist på to år, hvis styrelsen vurderer, at der ikke er grundlag for at træffe afgørelse om adfærdsmæssige påbud efter forslaget til stk. 4 eller for at gøre tilsagn, bindende efter forslaget til stk. 6. Det kan f.eks. være, hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke har identificeret konkurrenceproblemer, eller hvis styrelsen finder, at de eventuelle identificerede konkurrenceproblemer ikke kan afhjælpes effektivt gennem påbud, der vil være proportionale og rimelige for markedets aktører.

Det forudsættes, at såfremt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen beslutter at afslutte en markedsefterforskning, vil styrelsen – udover at offentliggøre sin beslutning herom på styrelsens hjemmeside – rette henvendelse til parterne med orientering om, at markedsefterforskningen afsluttes.

En markedsefterforskning vil være afgrænset af den beslutning om undersøgelse af nogle bestemte forhold – adfærd eller strukturer – i en eller flere udvalgte erhvervssektorer, som Konkurrencerådet har godkendt, jf. forslaget til stk. 1-3.

En markedsefterforskning er ikke til hinder for, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen samtidig behandler eller indleder behandling af andre sager vedrørende en eller flere af de virksomheder m.v., der er part i en markedsefterforskning. Det kan f.eks. være en sag eller undersøgelse om en mulig overtrædelse af konkurrenceloven. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan dog ikke behandle eller indlede behandling af andre sager vedrørende et muligt påbud til en eller flere af de virksomheder m.v., der er part i en markedsefterforskning, som vedrører præcis de samme forhold, som er omfattet af en verserende markedsefterforskning.

Hvis en markedsefterforskning afsluttes med, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen træffer afgørelse om påbud eller om at gøre tilsagn bindende inden for fristen i forslaget til stk. 8, vil styrelsen heller ikke efterfølgende kunne indlede en sag mod en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person om en mulig overtrædelse af konkurrenceloven vedrørende præcis samme forhold, som er omfattet af påbud eller tilsagn afgivet af virksomheden m.v. i forbindelse med markedsefterforskningen.

Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen beslutter at afslutte en markedsefterforskning i forhold til en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person uden at træffe en afgørelse om påbud eller om at gøre tilsagn bindende, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen have mulighed for at indlede en sag mod virksomheden m.v. om en mulig overtrædelse af konkurrenceloven. Det kan f.eks. være, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggør, at markedsefterforskningen afsluttes i forhold til en virksomhed m.v., hvorefter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har mulighed for at indlede en sag mod virksomheden m.v. om en mulig overtrædelse af konkurrenceloven vedrørende samme forhold, som er omfattet af markedsefterforskningen.

Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen beslutter at afslutte en markedsefterforskning uden at træffe afgørelse om påbud eller om at gøre tilsagn bindende, forudsættes det, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen ikke kan indlede en ny markedsefterforskning vedrørende samme forhold i en efterfølgende periode på to år. Som anført ovenfor er det dog ikke til hinder for, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen indleder en sag om en mulig overtrædelse af samme forhold.

Den foreslåede frist på to år til at færdiggøre markedsefterforskning – med mulighed for evt. forlængelse i op til seks måneder – er relativt kort henset til den sagsoplysning, vurdering og partsinddragelse, som er forudsat. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil således: (i) Skulle gennemføre en markedsundersøgelse, hvor der i fornødent omfang indsamles oplysninger fra relevante markedsaktører og ressortmyndigheder og den eller de virksomheder, virksomhedssammenslutninger eller andre juridiske personer, der er parter, til brug for vurderingen af, om der er forhold, der svækker den effektive konkurrence, og hvad der kan være relevante påbud eller andre tiltag. (ii) Skulle tage stilling til og dokumentere, hvorvidt der er forhold, der tydeligt svækker den effektive konkurrence, og om det er nødvendigt at udstede påbud for at sikre den effektive konkurrence. (iii) Skulle vurdere, hvordan et påbud skal udformes, sådan at det fremmer den effektive konkurrence og samtidig er proportionalt. (iv) Skulle sikre partsinddragelse via bl.a. partshøring.

For at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan gennemføre en markedsefterforskning og herunder eventuelt træffe afgørelse om påbud eller tilsagn inden udløbet af den foreslåede frist, skal styrelsen relativt hurtigt kunne indhente de nødvendige oplysninger om konkurrenceforholdene fra relevante markedsaktører, ressortmyndigheder og den eller de virksomheder m.v., der er parter. Derfor vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skulle gøre brug af frister, inden for hvilke relevante markedsaktører, ressortmyndigheder og den eller de virksomheder m.v., der er parter, skal besvare anmodninger om oplysninger. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil i den forbindelse kunne gøre brug af den eksisterende mulighed for at anvende tvangsbøder, hvis f.eks. en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person ikke besvarer en anmodning om oplysninger inden for den frist, som styrelsen fastsætter, ligesom en virksomhed m.v. vil kunne pålægges en bøde for enten at undlade at afgive oplysninger eller at afgive urigtige oplysninger.

For at styrelsen kan overholde den foreslåede frist er det også vigtigt, at en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person, der er part, besvarer en partshøring inden for den fastsatte frist for afgivelse af eventuelle bemærkninger. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil derfor kunne vælge at gennemføre partshøringen med henvisning til, at virksomheden m.v. pålægges pligt til at besvare anmodningen i medfør af konkurrencelovens § 17 inden for den fastsatte frist på 6 uger, hvis virksomheden m.v. har bemærkninger til afgørelsesudkastet. Hvis virksomheden m.v. vælger ikke at besvare partshøringen inden for den fastsatte frist på 6 uger, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen lægge til grund, at virksomheden m.v. ikke har bemærkninger til afgørelsesudkastet. Hvis virksomheden m.v. vælger først efterfølgende – og evt. kort tid før to-års fristens udløb – at besvare partshøringen, eller at sende væsentlige nye oplysninger, som kunne være fremsendt tidligere, vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen eventuelt kunne gøre brug af muligheden for at udstede bøder efter konkurrencelovens § 23, stk. 1, nr. 7. Virkningen af forslaget 2. pkt. vil være, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan træffe beslutning om at forlænge tidsfristen med op til seks måneder, og at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i givet fald offentliggør beslutningen herom.

Styrelsen vil kunne træffe beslutning om at forlænge fristen, hvis styrelsen vurderer, at det er nødvendigt af hensyn til gennemførelsen af markedsefterforskningen. Udover at skulle offentliggøre beslutningen på styrelsens hjemmeside, forudsættes det også, at styrelsen retter direkte henvendelse til de relevante markedsaktører og ressortmyndigheder om fristforlængelsen.

Det forudsættes, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kun skal anvende denne mulighed for forlængelse af den to-årige tidsfrist, når det er nødvendigt. Det vil f.eks. være tilfældet, hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at det er nødvendigt at udstede et påbud eller eventuelt gøre

et tilsagn bindende til en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person, men at vurderingen af den præcise udformning af et påbud eller et tilsagn nødvendiggør en forlængelse af den to-årige tidsfrist for at sikre en proportional udformning.

Det foreslås i *stk. 9*, at bestemmelserne i konkurrencelovens §§ 17 og 18 skal finde tilsvarende anvendelse for en markedsefterforskning.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i henhold til konkurrencelovens § 17 kan kræve alle oplysninger, som styrelsen skønner nødvendige for at gennemføre en markedsefterforskning, og at styrelsen i medfør af konkurrencelovens § 18 kan foretage uanmeldte kontrolundersøgelser med henblik på at tilvejebringe oplysninger til brug for markedsefterforskningen. Det svarer til, hvad der efter gældende ret gælder for sektorundersøgelser, jf. konkurrencelovens § 15 d, stk. 2.

Forslaget indebærer, at styrelsen under de i § 17 nævnte betingelser kan kræve alle oplysninger fra en virksomhed, en virksomhedssammenslutning og enhver anden juridisk eller fysisk person, som den pågældende har adgang til, og som skønnes nødvendige for markedsefterforskningen. Endvidere vil styrelsen under de i § 18 nævnte betingelser kunne gennemføre kontrolundersøgelser, der indebærer, at styrelsen får adgang til en virksomheds eller virksomhedssammenslutnings lokaler, grunde og transportmidler med henblik på at gøre sig bekendt med og tage kopi af enhver oplysning, som den kontrollerede enhed har adgang til. Indsamling af oplysninger i medfør af § 17 eller § 18 vil kunne ske med henblik på, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen som led i en markedsefterforskning kan skaffe sig det fornødne og tilstrækkelige grundlag til at vurdere konkurrenceforholdene og eventuelle indgreb med henblik på at sikre den effektive konkurrence.

Til nr. 9

Efter gældende ret kan hovedparten af de afgørelser, som i medfør af konkurrenceloven træffes af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, påklages til Konkurrenceankenævnet, jf. konkurrencelovens § 19, stk. 1, 1. pkt. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.3.1.

Det foreslås i § 19, *stk. 1*, at det også skal være muligt at klage til Konkurrenceankenævnet over et påbud efter den foreslåede bestemmelse i § 15 f, stk. 4 (lovforslagets § 1, nr. 8).

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at der er adgang til administrativ prøvelse ved Konkurrenceankenævnet af sådanne afgørelser.

Forslaget indebærer, at afgørelser efter den foreslåede bestemmelser i § 15 f, stk. 4, ikke vil kunne indbringes for anden administrativ myndighed end Konkurrenceankenævnet. Det er en konsekvens af den gældende bestemmelse i konkurrencelovens § 20, stk. 1, 1. pkt., hvoraf følger, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser efter konkurrenceloven ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed end Konkurrenceankenævnet.

Det er endvidere en konsekvens af den gældende bestemmelse i konkurrencelovens § 20, stk. 1, 2. pkt., at der vil være mulighed for at indbringe en klage over en afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 15 f, stk. 4, fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen for Konkurrenceankenævnet eller at indbringe afgørelsen for domstolene uden først at klage til Konkurrenceankenævnet.

Forslaget omfatter ikke afgørelser, hvor en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person afgiver tilsagn, og hvor Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 15 f, stk. 6, gør disse tilsagn bindende. Det indebærer, at det ikke vil være muligt at indbringe sådanne afgørelser efter § 15 f, stk. 6, for Konkurrenceankenævnet. Det svarer til, hvad der efter gældende ret gælder for tilsagn, som i håndhævelsessager gøres bindende efter § 16 a, stk. 1, jf. konkurrencelovens § 19, stk. 1, modsætningsvis. Baggrunden er, at virksomheden m.v. i sådanne tilfælde selv har forhandlet sig frem til den opnåede løsning. Det vil således hverken være ressourcebesparende for myndighederne eller virke fremmende for konkurrencen, hvis en virksomhed m.v. på den ene side får mulighed for at afslutte en sag med tilsagn, og hvis virksomheden m.v. samtidig kan påklage den afgørelse, som den selv har medvirket til at få på plads med myndighederne, og som er gjort bindende for virksomheden m.v., jf. Folketingstidende 2004-05, 1. samling, tillæg A, side 1653.

Til nr. 10

Efter gældende ret er den, som en afgørelse er rettet imod, berettiget til at klage over afgørelsen til Konkurrenceankenævnet, jf. konkurrencelovens § 19, stk. 2, nr. 1. Den, som i øvrigt har en individuel, væsentlig interesse i sagen er også klageberettiget, jf. konkurrencelovens § 19, stk. 2, nr. 2, idet der dog i bestemmelsens 2. pkt. er angivet en række undtagelser herfra. Af undtagelserne følger, at tredjemand – uanset at vedkommende har en individuel, væsentlig interesse i sagen – ikke kan klage over en række fusionsafgørelser samt afgørelser om præciserende påbud i relation til tilsagn og tilbagekaldelse af en afgørelse om at gøre tilsagn bindende. Der henvises til de almindelige bemærkninger, afsnit 2.4.1.

Det foreslås i § 19, stk. 2, 2. pkt., at klage til Konkurrenceankenævnet over en afgørelse efter § 15 f, stk. 4, alene skal kunne indgives af den, som afgørelsen retter sig til – det vil sige den, der er part.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at en klage til Konkurrenceankenævnet i henhold til den gældende bestemmelse i konkurrencelovens § 19, stk. 2, nr. 1, vil kunne indgives af den, som afgørelsen retter sig imod, hvorimod en klage til Konkurrenceankenævnet ikke vil kunne indgives af andre, der i øvrigt har en individuel, væsentlig interesse i afgørelsen. Det svarer til, hvad der efter den gældende bestemmelse i konkurrencelovens § 19, stk. 2, nr. 2, 2. pkt., gælder for en række fusionsafgørelser og afgørelser efter § 16 a, stk. 3 og 4.

Til nr. 11

Efter gældende ret har klage over afgørelser truffet efter konkurrencelovens § 13, stk. 4, i henhold til konkurrencelovens § 19, stk. 4, 1. pkt., opsættende virkning. Afgørelser efter § 13, stk. 4, omhandler muligheden for fortrolighedsbeholdelse af forretningshemmeligheder m.v., i forbindelse med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen offentliggørelser efter loven.

Det foreslås i § 19, stk. 4, 1. pkt., at en klage til Konkurrenceankenævnet over et påbud efter den foreslåede bestemmelser i § 15 f, stk. 4, skal have opsættende virkning.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at hvis der klages til Konkurrenceankenævnet over et påbud, som er udstedt efter den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 4, kan påbuddet ikke effektueres, før Konkurrenceankenævnet har truffet afgørelse om påbuddets berettigelse.

Formålet med forslaget er, at den der er part i en afgørelse om påbud efter den foreslåede bestemmelse i § 15 f, stk. 4, har adgang til en enkel og hurtig administrativ prøvelse ved Konkurrenceankenævnet, som har opsættende virkning. Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 19, stk. 7, som indebærer, at en sådan administrativ prøvelse skal ske efter en fremskyndet procedure.

Med forslaget foreslås det også at lave en lovteknisk ændring, således at det præciseres i § 19, stk. 4, at bestemmelsen angår klage til Konkurrenceankenævnet. Der er ikke tilsigtet nogen realitetsændring med denne præcisering.

Til nr. 12

Efter den gældende bestemmelse i konkurrencelovens § 19, stk. 6, 2. pkt., behandler Konkurrenceankenævnet en klage over et foreløbigt påbuds lovlighed og proportionalitet efter en fremskyndet procedure. Der er fastsat nærmere bestemmelser om den fremskyndede procedure i bekendtgørelse nr. 496 af 17. marts 2021 om Konkurrenceankenævnet.

Det foreslås i § 19, stk. 7, at Konkurrenceankenævnet tilsvarende skal behandle en klage over en afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 15 f, stk. 4, efter en fremskyndet procedure.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at en klage over en afgørelse meddelt i henhold til den foreslåede bestemmelser i § 15 f, stk. 4, vil blive behandlet efter en fremskyndet procedure svarende til det, som gælder ved behandling af klager over foreløbige påbud. Det forudsættes, at de procedurer, som efter gældende ret gør sig gældende for en fremskyndet behandling af en klage over et foreløbigt påbud efter konkurrencelovens § 16 b, vil finde tilsvarende anvendelse for behandling af en klage over en afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i § 15 f, stk. 4, og at bekendtgørelse nr. 496 af 17. marts 2021 om Konkurrenceankenævnet ændres i overensstemmelse hermed.

Til nr. 13

Efter gældende ret er bøder til virksomheder, virksomhedssammenslutninger og andre juridiske personer for overtrædelse af konkurrencereglerne civile, jf. konkurrencelovens § 23, stk. 1 og 2.

Det følger endvidere af de gældende bestemmelser i konkurrencelovens §§ 23 d-h, at en virksomhed, som har deltaget i et kartel, under en række betingelser har mulighed for at opnå bødelempelse samt af konkurrencelovens § 23 i, at en fysisk person tilsvarende har mulighed for at opnå sanktionslempelse.

Med henblik på at afspejle disse forhold foreslås det at foretage en lovteknisk ændring af overskriften til konkurrencelovens *kapitel 8*, således at det fremgår af overskriftens titel, at kapitlet omhandler bestemmelser om sanktioner samt bøde- og sanktionslempelse.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være en lovteknisk ændring, som indebærer, at overskriftens titel svarer til indholdet af konkurrencelovens kapitel 8.

Til nr. 14

Efter gældende ret kan der i henhold til konkurrencelovens § 22, stk. 1, nr. 6, pålægges daglige eller ugentlige tvangsbøder til virksomheder, virksomhedssammenslutninger eller enhver anden juridisk

person, der undlader at efterkomme et tilsagn, der er gjort bindende, jf. konkurrencelovens § 16 a, stk. 1.

Det foreslås i § 22, *stk. 1, nr. 6*, at der indføres hjemmel til også at pålægge daglige eller ugentlige tvangsbøder i tilfælde af manglende efterkommelse af et tilsagn, som er gjort bindende efter forslaget til § 15 f, stk. 6.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil kunne udstede tvangsbøder til en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person, over for hvilken styrelsen har gjort et afgivet tilsagn bindende efter den foreslåede bestemmelse i § 15 f, stk. 6, hvis virksomheden m.v. ikke efterkommer tilsagnets indhold.

Forslaget vil svare til den eksisterende mulighed efter den gældende bestemmelse i konkurrencelovens § 22, stk. 1, nr. 6, hvorefter der kan pålægges tvangsbøder for manglende overholdelse af tilsagn, som i håndhævelsessager er gjort bindende i medfør af § 16 a, stk. 1.

For så vidt angår eventuel manglende overholdelse af et påbud udstedt i medfør af den foreslåede bestemmelse i § 15 f, stk. 4, følger det af den gældende bestemmelse i konkurrencelovens § 22, stk. 1, nr. 5, at hvis et vilkår eller et påbud efter konkurrenceloven ikke efterkommes, kan der pålægges daglige eller ugentlige tvangsbøder. Hvis et påbud efter den foreslåede bestemmelse i § 15 f, stk. 4, ikke efterkommes, vil adressaten for påbuddet derfor også kunne pålægges tvangsbøder i medfør af den gældende bestemmelse i konkurrencelovens § 22, stk. 1, nr. 5.

Til nr. 15

Efter gældende ret kan en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person i henhold til konkurrencelovens § 23, stk. 2, pålægges en civil bøde, hvis den forsætligt eller groft uagtsomt begår en række opregnede overtrædelser af konkurrencereglerne.

Det foreslås i § 23, *stk. 2, nr. 4*, at der også skal være mulighed for at pålægge en virksomhed en civil bøde, hvis den pågældende forsætligt eller groft uagtsomt undlader at efterkomme et krav om anmeldelse eller undlader at efterkomme et krav om anmeldelse af en fusion inden for en fastsat frist efter forslaget til § 12, stk. 6. Det fremgår af § 1, stk. 1-4, i bekendtgørelse nr. 690 af 25. maj 2020 om anmeldelse af fusioner, hvem der har pligt til at anmelde en fusion.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at en virksomhed kan pålægges en bøde, hvis den pågældende ikke efterkommer et krav udstedt i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 12, stk. 6.

En sådan hjemmel til sanktionering af manglende efterkommelse af et krav svarer til de øvrige sanktionsbestemmelser i konkurrenceloven. Det foreslås, at det vil være en forudsætning for pålæggelse af en bøde, at virksomheden har handlet forsætligt eller groft uagtsomt, hvilket svarer til tilregningskravet for en række andre sanktionsbestemmelser, jf. konkurrencelovens § 23, stk. 2.

Til nr. 16

Den gældende bestemmelse i § 23, stk. 2, indeholder 6 numre. Det foreslås som en lovteknisk ændring at slette ordet ”eller” i den gældende § 23, stk. 2, nr. 5.

Forslaget er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorefter der foreslås indsat et nyt nummer i § 23, stk. 2.

Til nr. 17

Den gældende bestemmelse i § 23, stk. 2, indeholder 6 numre. Det foreslås som en lovteknisk ændring at ændre ”10.” til ”10, eller” i den gældende § 23, stk. 2, nr. 6.

Forslaget er en konsekvens af lovforslagets § 1, nr. 15, hvorefter der foreslås indsat et nyt nummer i § 23, stk. 2.

Til nr. 18

Efter gældende ret kan en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person i henhold til konkurrencelovens § 23, stk. 2, pålægges en civil bøde, hvis den forsætligt eller groft uagtsomt begår en række opregnede overtrædelser af konkurrencereglerne.

Det foreslås i § 23, *stk. 2, nr. 8*, at der også skal være mulighed for at pålægge en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person en civil bøde, hvis den pågældende forsætligt eller groft uagtsomt underlader at efterkomme et påbud efter den foreslåede bestemmelse i § 15 f, stk. 4, eller et tilsagn, som er gjort bindende efter den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 6.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at en virksomhed m.v. kan pålægges en bøde, hvis den pågældende ikke efterkommer et påbud udstedt i henhold til den foreslåede bestemmelse i § 15 f, stk. 4, eller hvis den pågældende ikke efterkommer et tilsagn, som er gjort bindende efter den foreslåede bestemmelse i § 15 f, stk. 6.

Den foreslåede hjemmel til sanktionering af manglende efterkommelse af et påbud eller et tilsagn, som er gjort bindende, svarer til de øvrige sanktionsbestemmelser i konkurrenceloven. Det foreslås, at det vil være en forudsætning for pålæggelse af en bøde, at virksomheden m.v. har handlet forsætligt eller groft uagtsomt, hvilket svarer til tilregnelseskravet for en række andre sanktionsbestemmelser, jf. konkurrencelovens § 23, stk. 2.

Til nr. 19

Det foreslås i § 23 b, *stk. 1, 1. pkt.*, at reguleringen af bøder til fysiske personer udgår af bestemmelsen. Forslaget skal ses i sammenhæng med den foreslåede nye bestemmelse i § 23 b, stk. 7, der vedrører bøder til fysiske personer.

En civil bøde til en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person for overtrædelse af konkurrenceloven eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102 udmåles efter gældende ret på baggrund af bl.a. overtrædelsens grovhed og varighed samt den globale (koncern)omsætning. Ved den konkrete udmåling i relation til vurderingen af en overtrædelses grovhed tages der udgangspunkt i et grundbeløb, alt efter om overtrædelsen vurderes at være ”mindre alvorlig”, ”alvorlig” eller ”meget alvorlig”. Med hensyn til varigheden af en overtrædelse sondres mellem overtrædelser af kortere varighed, mellemlang varighed og lang varighed. De gældende udmålingsprincipper for pålæggelse af bøder gælder for alle typer af overtrædelser.

Med § 23 b, stk. 1, 1. pkt. foreslås det, at der ved udmåling af civile bøder til virksomheder, virksomhedssammenslutninger eller enhver anden juridisk person for overtrædelser af konkurrenceloven eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102 skal tages hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed.

Det foreslås at ændre principperne for beregning af bøder til virksomheder, virksomhedssammenslutninger og enhver anden juridisk person for overtrædelse af konkurrencelovens § 6 og § 11 og EUF-traktatens artikel 101 og 102. De nye principper for beregning af en civil bøde for sådanne overtrædelser vil skulle afspejle de principper, som Kommissionen anvender ved beregning af bøder efter artikel 23, stk. 2, lit. a, i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 – nu artikel 101 og 102. Kommissionen har udstedt retningslinjer for beregning af sådanne bøder, jf. 2006/C 210/02, EU-Tidende af 1. september 2006.

Beregning af en civil bøde vil som efter gældende ret skulle bero på en konkret vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen.

Virkingen af de foreslåede ændringer vil være, at der ved bødeudmålingen – som efter gældende ret – vil skulle tages udgangspunkt i et grundbeløb for hver virksomhed m.v., men med den foreslåede ændring vil grundbeløbet skulle fastsættes på basis af den relevante omsætning.

Den relevante omsætning vil som udgangspunkt skulle fastsættes som værdien af virksomhedens omsætning af varer og tjenesteydelser, som er direkte eller indirekte forbundet med overtrædelsen i det relevante geografiske område. Dette vil svare til Kommissionens retningslinjer, jf. afsnit 2.3.3. og 2.3.4. i de almindelige bemærkninger. Der vil i praksis kunne forekomme overtrædelser, f.eks. sager om indkøbskarteller eller tilbudskoordinering, hvor fastsættelsen af den relevante omsætning vil skulle ske på andet grundlag, jf. nedenfor.

Udgangspunktet for fastsættelsen af den relevante omsætning vil være virksomhedens m.v. omsætning i det seneste fulde regnskabsår, hvor virksomheden m.v. har deltaget i overtrædelsen. Hvis dette regnskabsår efter et konkret skøn måtte vise sig ikke at være retvisende, kan der alternativt tages hensyn til eksempelvis et gennemsnit af virksomhedens m.v. omsætning over hele eller dele af overtrædelsesperioden, afhængigt af hvad der konkret i det enkelte tilfælde skønnes at give det mest retvisende billede af virksomhedens m.v. omsætning. Dette vil svare til Kommissionens retningslinjer.

Hvis en overtrædelse begået af en virksomhedssammenslutning vedrører medlemmernes aktiviteter, svarer den relevante omsætning som udgangspunkt til den samlede værdi af medlemmernes omsætning. Dette vil svare til Kommissionens retningslinjer.

For at fastlægge den relevante omsætning vil Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen skulle anvende de bedste, tilgængelige oplysninger vedrørende en virksomhed m.v.

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vil i medfør af bestemmelserne i konkurrencelovens § 17, § 17 a og § 18 kunne kræve de nødvendige oplysninger fra de involverede virksomheder m.v.

Hvis de oplysninger, en virksomhed m.v. har afgivet til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, skønnes at være ufuldstændige eller upålidelige, vil styrelsen kunne fastlægge den relevante omsætning på grundlag af de ufuldstændige oplysninger, styrelsen har modtaget, og/eller andre oplysninger, som styrelsen i det konkrete tilfælde skønner relevante og velegnede. Dette vil svare til Kommissionens retningslinjer. Styrelsen vil endvidere kunne kræve, at virksomheden fremlægger en revisorerklæring eller lignende fornøden og uafhængig dokumentation til belysning af omsætnings størrelse.

Bødens grundbeløb vil skulle fastsættes til en bestemt del af den relevante omsætning, som afhænger af overtrædelsens grovhed.

Den del af den relevante omsætning, der skal tages i betragtning, bør som udgangspunkt kunne udgøre op til 30 pct. Hvor stor en del af den relevante omsætning, der i det konkrete tilfælde skal tages i betragtning, vil afhænge af en række faktorer, såsom overtrædelsens art, virksomhedernes samlede markedsandel, overtrædelsens geografiske udstrækning, og hvorvidt overtrædelsen er blevet udmøntet i praksis eller ej. Dette vil svare til Kommissionens retningslinjer.

Der kan være tilfælde – eksempelvis i sager om indkøbskarteller eller i sager om tilbudskoordinering – hvor det ikke vil give mening at anvende den relevante omsætning. I sådanne tilfælde vil fastsættelsen af bødens grundbeløb – i stedet for at tage udgangspunkt i den relevante omsætning – efter en konkret vurdering kunne tage udgangspunkt i andre forhold der i højere grad kan afspejle overtrædelsens økonomiske omfang og den enkelte virksomheds konkrete involvering i overtrædelsen.

Udmålingen af en bøde til den enkelte virksomhed m.v. vil derudover skulle afspejle, hvor længe virksomheden m.v. har deltaget i overtrædelsen. For at tage fuldt ud hensyn hertil vil det beløb, der fastsættes på grundlag af den relevante omsætning, som udgangspunkt skulle multipliceres med det antal år, som virksomheden har deltaget i overtrædelsen. Som udgangspunkt vil perioder på under seks måneder skulle medregnes som et halvt år, og perioder på over seks måneder, men under et år, vil som udgangspunkt skulle medregnes som et helt år. Dette vil svare til Kommissionens retningslinjer.

Uafhængigt af hvor længe en virksomhed m.v. har deltaget i en overtrædelse, vil der, for at sikre at bøden har en afskrækkende effekt, kunne lægges et ekstrabeløb på mellem 15 og 25 pct. af den relevante omsætning til grundbeløbet, såfremt der er tale om en horisontal aftale m.v. om prisfastsættelse, begrænsning af produktion eller markedsdeling, jf. konkurrencelovens § 6, stk. 2, nr. 1-3. Der vil også kunne pålægges et sådant ekstrabeløb i tilfælde af andre overtrædelser. Hvor stor en del af den relevante omsætning, der skal kunne tages i betragtning, vil afhænge af en række faktorer, såsom overtrædelsens art, virksomhedernes samlede markedsandel, overtrædelsens geografiske udstrækning, og hvorvidt overtrædelsen er blevet udmøntet i praksis eller ej. Dette vil også svare til Kommissionens retningslinjer.

Når virksomheder m.v., der har deltaget i en overtrædelse, har en relevant omsætning, der kan side-stilles med, men ikke er helt identisk, vil der kunne fastsættes det samme grundbeløb for hver af disse virksomheder. Dette vil svare til Kommissionens retningslinjer.

Efter en konkret vurdering vil der i overensstemmelse med hidtidig praksis og med inspiration fra straffelovens § 51, stk. 3, undtagelsesvis kunne tages hensyn til en virksomheds m.v. betalingsevne ved fastsættelse af en civil bøde. Et sådant hensyn vil forudsætte, at virksomheden m.v. tilvejebringer tilstrækkelig og troværdig dokumentation for den manglende betalingsevne, f.eks. i form af en revisorerklæring eller lignende fornøden og uafhængig dokumentation. Inddragelse af hensynet til manglende betalingsevne vil skulle ske til sidst i bødeberegningen, det vil sige efter vurdering af om bøden skal nedsættes som følge af bestemmelserne om bødens maksimale størrelse, jf. konkurrencelovens § 23 b, stk. 4 og 5.

Kommissionens retningslinjer for beregning af bøder regulerer alene tilfælde, hvor Kommissionen udsteder bøder for overtrædelse af EUF-traktatens artikel 101 og 102. Kommissionen har derimod

ikke fastsat nærmere retningslinjer for bøder for f.eks. overtrædelse af formelle regler som led i håndhævelsen af konkurrencereglerne eller reglerne om fusionskontrol. Dette samme gælder overtrædelser, der er omfattet af bestemmelserne i konkurrencelovens § 23, stk. 1, nr. 4-6, og stk. 2, nr. 1-3.

Med hensyn til disse typer af overtrædelser vil fastsættelse af en civil bødes størrelse bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen.

Fastsættelsen af én bøde for flere overtrædelser til samtidig pådømmelse kan ske ud fra forskellige principper. Det følger af den almindelige bestemmelse i straffelovens § 88, at har nogen ved en eller flere handlinger begået flere lovovertrædelser, fastsættes der for disse en fælles straf inden for den foreskrevne strafferamme eller, hvis flere strafferammer kommer i betragtning, den strengeste af disse. Under særdeles skærpende omstændigheder kan straffen overstige den højeste for nogen af lovovertrædelserne foreskrevne straf med indtil det halve. Ifølge retspraksis afgøres det efter en konkret vurdering, om den samlede bødestraf for flere overtrædelser, jf. straffelovens § 88, bør fastsættes ved sammenlægning af de normale bøder for hver overtrædelse eller til et mindre beløb.

Det fremgår hverken af konkurrenceloven eller forarbejderne hertil, om fastsættelsen af én bøde for flere overtrædelser af konkurrenceloven til samtidig pådømmelse skal ske ved anvendelse af princippet om absolut kumulation eller princippet om modereret kumulation. Bøder til virksomheder m.v. efter konkurrenceloven er civile, og bestemmelsen i straffelovens § 88 finder ikke direkte anvendelse. Udgangspunktet med de foreslåede ændrede principper for beregning af civile bøder vil dog være, at der vil skulle fastsættes en fælles bøde ud fra princippet om modereret kumulation.

Til nr. 20

De gældende bestemmelser i § 23 b, stk. 4 og 5, regulerer den maksimale størrelse af en civil bøde (bødeloftet på 10 pct.).

Den foreslåede ændring er en lovteknisk konsekvens af, at det med lovforslagets § 1, nr. 21, foreslås at indsætte en ny bestemmelse om den maksimale størrelse af en civil bøde for visse nærmere angivne overtrædelser.

Til nr. 21

De gældende bestemmelser i § 23 b, stk. 4 og 5, regulerer den maksimale størrelse af en civil bøde (bødeloftet).

Efter § 23 b, stk. 4, 1. pkt., kan en civil bøde til en virksomhed, virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person maksimalt udgøre 10 pct. af den pågældendes samlede omsætning på verdensplan i det regnskabsår, der går forud for afgørelsen. Indgår virksomheden m.v. i en koncern, kan bøden maksimalt udgøre 10 pct. af den samlede omsætning på verdensplan i den pågældende koncern i det regnskabsår, der går forud for afgørelsen, jf. 2. pkt.

§ 23 b, stk. 5, indeholder en bestemmelse om den maksimale størrelse af en bøde i relation til virksomhedssammenslutninger. Vedrører en overtrædelse begået af en virksomhedssammenslutning medlemmernes aktiviteter, er den maksimale størrelse af bøden 10 pct. af summen af den samlede omsætning på verdensplan for hvert af de medlemmer, der er aktive på det marked, der er berørt af den overtrædelse, som sammenslutningen har begået. Indgår et af de pågældende medlemmer i en koncern, indgår den samlede omsætning på verdensplan for den pågældende koncern i summen efter 1. pkt. i stedet for medlemmets egen omsætning. Det enkelte medlems økonomiske ansvar i forbindelse med betaling af bøden må dog ikke overstige det maksimale beløb, der er fastsat efter stk. 4.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 23 b, stk. 6, at for overtrædelser omfattet af § 23, stk. 1, nr. 7-11, og stk. 2, nr. 2 (§ 10 a, stk. 1) og 6, der bliver nr. 7, vil en civil bøde til en virksomhed, virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person maksimalt kunne udgøre 1 pct. af omsætningen som fastsat efter § 23 b, stk. 4 og 5.

De overtrædelser, der er opregnet i den foreslåede § 23 b, stk. 6, angår overtrædelser af formelle regler, der er relateret til håndhævelsen af konkurrencereglerne og reglerne om fusionskontrol, herunder bl.a. afgivelse af ukorrekte, ufuldstændige eller vildledende svar på krav om oplysninger efter konkurrencelovens § 17, stk. 1, eller at modsætte sig en kontrolundersøgelse, jf. § 18.

Den foreslåede bestemmelse vil supplere de gældende bestemmelser i § 23 b, stk. 4 og 5, og skal ses i lyset af de foreslåede ændrede bødeberegningsprincipper, jf. lovforslagets § 1, nr. 21, samt i lyset af Kommissionens principper for beregning af bøder, jf. artikel 23, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1/2003 af 16. december 2002 om gennemførelse af konkurrencereglerne i traktatens artikel 81 og 82 – nu artikel 101 og 102 – med tilhørende retningslinjer for bødeberegning (2006/C 201/02) samt artikel 14, stk. 1, i Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 af 20. januar 2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser ("EU-fusionsforordningen").

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at en civil bøde til en virksomhed m.v. for overtrædelse af nærmere angivne bestemmelser maksimalt skal kunne udgøre 1 pct. (bødeloft) som fastsat efter § 23 b, stk. 4 og 5.

Ved fastsættelse af en virksomheds m.v. omsætning, vil der ligesom efter gældende ret skulle tages udgangspunkt i bekendtgørelse nr. 1286 af 26. november 2019 om beregning af omsætning i konkurrenceloven.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 23 b, stk. 7, at en bøde til en fysisk person, som har medvirket til en virksomheds m.v. overtrædelse af konkurrencereglerne udmåles efter gældende ret på baggrund af overtrædelsens grovhed og varighed. Bøderne vil skulle være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.

Ved den konkrete bødeudmåling tages der efter de gældende regler, ligesom for virksomheder m.v., udgangspunkt i et grundbeløb, alt efter om overtrædelsen kan karakteriseres som en "mindre alvorlig", en "alvorlig" eller en "meget alvorlig" overtrædelse. Ved vurdering af betydningen af varigheden af en overtrædelse, som en fysisk person har medvirket til, anvendes den samme metode som for virksomheder.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i 1. pkt., at der ved udmåling af bøder til fysiske personer for overtrædelse af konkurrenceloven eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102 vil skulle tages hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed.

Dette svarer til gældende ret, men principperne for beregning af en bøde til en fysisk person, som medvirker til en virksomheds m.v. overtrædelse af konkurrencereglerne, foreslås justeret i lyset af den foreslåede ændrede beregning af civile bøder til virksomheder m.v. Det foreslås således, at bødeudmålingen ikke – som efter gældende ret – vil skulle tage udgangspunkt i et grundbeløb ud fra prædefinerede intervaller baseret på en vurdering af overtrædelsens grovhed. Derimod vil bøder til fysiske personer for medvirken til overtrædelse af konkurrencelovens § 6 og § 11 eller EUF-traktatens artikel 101 og 102, jf. konkurrencelovens § 23, stk. 4, m.v. skulle fastsættes på baggrund af domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, idet der vil skulle

tages hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed samt, for så vidt angår overtrædelse af fusionskontrolreglerne, overtrædelsens art. Det forudsættes med ændringen, at bøder til fysiske personer ikke skal fastsættes til et lavere beløb end efter gældende ret, selv om intervallerne afskaffes.

Med 2. *pkt.* foreslås det ligesom efter gældende ret, at bøderne vil skulle være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning. Bestemmelsen indebærer, at bøder til fysiske personer for overtrædelse af konkurrencereglerne vil skulle være proportionale og af en sådan størrelse, at de vil have en præventiv effekt.

Fastsættelsen af straf til fysiske personer vil fortsat bero på domstolenes konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, og det angivne strafniveau vil kunne fraviges i op- og nedadgående retning, hvis der i den konkrete sag foreligger skærpene eller formildende omstændigheder, jf. de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens 10. kapitel.

Til nr. 22

Efter gældende ret er forældelsesfristen 5 år for pålæggelse af en civil bøde til en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person for en overtrædelse af konkurrence-loven eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102, jf. konkurrencelovens § 23 c, stk. 1, 1. pkt. Hvis forældelsen afbrydes efter § 23 c, stk. 3 og 4, løber en ny forældelsesfrist, jf. § 23 c, stk. 1, 2. pkt.

Det foreslås i § 23 c, *stk. 1, 2. pkt.*, at hvis forældelsesfristen på 5 år efter § 23 c, stk. 1, 1. pkt., afbrydes, jf. *stk. 3 og 4*, løber der en ny forældelsesfrist på 5 år.

Lovforslaget indebærer ikke en ændring af gældende ret, men skal ses i sammenhæng med lovforsla-gets § 1, nr. 24, hvorefter der foreslås indsat en ny bestemmelse i konkurrencelovens § 23 c, *stk. 3, 2. pkt.*, om afbrydelse af såvel forældelsesfristen på 5 år efter § 23 c, stk. 1, 1. pkt., som forældelsesfri-sten på 10 år efter *stk. 1, 3. pkt.*

Virkingen af forslaget til ændring af § 23 c, *stk. 1, 2. pkt.*, er, at det præciseres, at det alene er ved en afbrydelse af forældelsesfristen på 5 år efter § 23 c, *stk. 1, 1. pkt.*, at en ny forældelsesfrist begynder at løbe.

Til nr. 23

Efter gældende ret afbrydes forældelsesfristen for en civil bøde fra den dag, hvor mindst én virksomhed i en håndhævelsessag får underretning om det første formelle efterforskningsskridt fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, fra en national konkurrencemyndighed i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union eller fra Kommissionen, som behandler en håndhævelsessag om den samme aftale, den samme vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder eller den samme samordnede praksis eller anden adfærd, der er forbudt efter konkurrenceloven eller efter EUF-traktatens artikel 101 eller 102.

Det foreslås i § 23 c, *stk. 3, 1. pkt.*, at forældelsesfristen på 5 år efter *stk. 1, 1. pkt.*, afbrydes fra den dag, hvor mindst én virksomhed i en håndhævelsessag får underretning om det første formelle efterforskningsskridt fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, fra en national konkurrencemyndighed i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union eller fra Kommissionen, som behandler en håndhævelsessag om den samme aftale, den samme vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder eller den samme samordnede praksis eller anden adfærd, der er forbudt efter konkurrenceloven eller

efter EUF-traktatens artikel 101 eller 102. I så fald afbrydes forældelsesfristen efter stk. 1, 1. pkt., således at den først begynder at løbe igen, når afbrydelsen heraf er ophørt efter § 23 c, stk. 4.

Virkingen af forslaget er, at det præciseres, at det alene er den 5-årige forældelsesfrist efter § 23 c, stk. 1, 1. pkt., der afbrydes efter § 23 c, stk. 3, 1. pkt. Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 26, hvorefter der som ny § 23 c, stk. 3, 2. pkt., i konkurrenceloven foreslås indsat en bestemmelse om afbrydelse af såvel forældelsesfristen på 5 år efter § 23 c, stk. 1, 1. pkt., som forældelsesfristen på 10 år efter stk. 1, 3. pkt.

Til nr. 24

Efter gældende ret indebærer den absolutte 10-årige forældelsesfrist i konkurrencelovens § 23 c, stk. 1, 3. pkt., at en virksomheds, en virksomhedssammenslutnings eller enhver anden juridisk persons civile bødeansvar forældes senest efter 10 år regnet fra den dag, hvor overtrædelsen eller undladelsen er ophørt, medmindre virksomheden m.v. forinden har vedtaget eller er blevet pålagt en civil bøde i en endelig afgørelse. En afgørelse er endelig, når den ikke, eller ikke længere, kan efterprøves efter almindelige retsmidler, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 116 som fremsat, side 123.

Det foreslås i § 23 c, stk. 3, 2. pkt., at såvel den almindelige 5-årige forældelsesfrist i § 23 c, stk. 1, 1. pkt., som den absolutte 10-årige forældelsesfrist i stk. 1, 3. pkt., afbrydes fra den dag, hvor en sag om pålæggelse af en civil bøde eller en sag om afgørelsen om overtrædelse af konkurrencereglerne indbringes for domstolene eller Konkurrenceankenævnet efter § 20 eller § 24 a.

Virkingen af forslaget vil være, at der ikke vil kunne indtræde forældelse af en virksomheds, en virksomhedssammenslutnings eller enhver anden juridisk persons civile bødeansvar, mens en sag om virksomhedens m.v. civile bødeansvar eller en sag om afgørelsen om overtrædelse af konkurrencereglerne verserer for retten eller Konkurrenceankenævnet efter konkurrencelovens § 20 eller § 24 a.

Hvis en virksomhed m.v. ikke inden 10 år regnet fra den dag, hvor overtrædelsen eller undladelsen er ophørt, har vedtaget en civil bøde i en endelig afgørelse, eller en sag om pålæggelse af en civil bøde eller en sag om afgørelsen om overtrædelse af konkurrencereglerne er indbragt for retten eller Konkurrenceankenævnet efter § 20 eller § 24 a, vil virksomhedens m.v. civile bødeansvar efter konkurrenceloven være forældet efter konkurrencelovens § 23 c.

En afbrydelse af forældelsesfristerne efter den foreslåede § 23 c, stk. 3, 2. pkt., vil indtræffe på tidspunktet for indlevering af stævning til retten eller på tidspunktet for indgivelse af klage til Konkurrenceankenævnet over Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens materielle afgørelse.

Til nr. 25

Efter gældende ret ophører afbrydelsen af forældelsesfristen for en civil bøde den dag, hvor håndhævelsessagen er afsluttet ved en endelig afgørelse om, at konkurrenceloven eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102 er overtrådt, virksomheders eller virksomhedssammenslutningers tilsagn er gjort bindende eller en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person er blevet pålagt en bøde, eller når det er besluttet eller der er truffet afgørelse om, at sagen ikke vil blive forfulgt yderligere. En afgørelse er endelig, når den ikke, eller ikke længere, kan efterprøves efter almindelige retsmidler, jf. Folketingstidende 2020-21, A, L 116 som fremsat, side 123.

Det foreslås i § 23 c, stk. 4, at en afbrydelse efter stk. 3, 1. pkt., af forældelsesfristen på 5 år efter stk. 1, 1. pkt., vil ophøre, og forældelsen vil være endeligt afbrudt den dag, hvor håndhævelsessagen er afsluttet ved en endelig afgørelse om, at konkurrenceloven eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102 er overtrådt, virksomheders eller virksomhedssammenslutningers tilsagn er gjort bindende eller en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person er blevet pålagt en bøde, eller når det er besluttet, eller der er truffet afgørelse om, at sagen ikke vil blive forfulgt yderligere.

Forslaget indebærer ikke en ændring af gældende ret. Virkningen af forslaget er, at det præciseres, at det alene er en afbrydelse efter § 23 c, stk. 3, 1. pkt., af forældelsesfristen på 5 år efter stk. 1, 1. pkt., der kan ophøre efter § 23 c, stk. 4, 1. pkt. Forslaget skal ses i sammenhæng med lovforslagets § 1, nr. 24 (ny § 23 c, stk. 3, 2. pkt.), hvorefter der foreslås indsat en bestemmelse om afbrydelse af såvel forældelsesfristen på 5 år efter stk. 1, 1. pkt., som forældelsesfristen på 10 år efter stk. 1, 3. pkt., samt lovforslagets § 1, nr. 26 (ny § 23 c, stk. 4, 2. pkt.), om ophør af denne afbrydelse.

Til nr. 26

Det foreslås i § 23 c, stk. 4, 2. pkt., at en afbrydelse af forældelsesfristerne efter lovforslagets § 1, nr. 24 (ny § 23 c, stk. 3, 2. pkt.), vil ophøre den dag, hvor sagen ikke længere verserer for hverken retten eller Konkurrenceankenævnet, og en frist for at appellere en eventuel afgørelse fra retten eller Konkurrenceankenævnet er udløbet, eller appelmulighederne er udtømte.

Virkningen vil være, at en afbrydelse efter lovforslagets § 1, nr. 24 (ny § 23 c, stk. 3, 2. pkt.) af den absolutte 10-årige forældelsesfrist efter § 23, stk. 1, 3. pkt., vil være ved, så længe der verserer en sag ved retten eller Konkurrenceankenævnet, samt når sagen måtte befinde sig imellem appelinstanser, og indtil en frist for at appellere en eventuel afgørelse er udløbet eller appelmulighederne er udtømte. Når en sag om pålæggelse af en civil bøde eller en sag om overtrædelse af afgørelsen om overtrædelsen af konkurrencereglerne ophører med at versere ved Konkurrenceankenævnet eller domstolene, fordi virksomheden har vedtaget en civil bøde eller er blevet pålagt en civil bøde i en endelig afgørelse, vil afbrydelsen af den absolutte 10-årige forældelsesfrist efter § 23 c, stk. 1, 3. pkt., ophøre og forældelsen være endelig afbrudt. Jf. tilsvarende for så vidt angår den 5-årige forældelsesfrist efter § 23 c, stk. 4 (lovforslagets § 1, nr. 25).

Virkningen vil endvidere være, at hvis en sag om pålæggelse af en civil bøde eller en sag om afgørelsen om overtrædelse af konkurrencereglerne ophører med at versere ved Konkurrenceankenævnet eller domstolene, uden at virksomheden m.v. har vedtaget en civil bøde eller er blevet pålagt en civil bøde i en endelig afgørelse, vil den absolutte 10-årige forældelsesfrist efter § 23 c, stk. 1, 3. pkt., løbe videre, når fristen for at appellere en eventuel afgørelse fra retten eller Konkurrenceankenævnet er udløbet eller appelmulighederne er udtømte, jf. forslaget til § 23 c, stk. 4, 2. pkt. Der vil således i modsætning til en afbrydelse af den almindelige 5-årige forældelsesfrist ikke skulle løbe en ny absolut 10-årig forældelsesfrist, efter en afbrydelse heraf er ophørt, jf. lovforslagets § 1, nr. 22, (ændring af § 23 c, stk. 1, 2. pkt.) modsætningsvis. Hvis der eksempelvis på tidspunktet for afbrydelsen af den 10-årige forældelsesfrist er gået 8 år regnet fra den dag, hvor overtrædelsen eller undladelsen er ophørt, vil der alene være 2 år tilbage af den 10-årige forældelsesfrist, når afbrydelsen af den 10-årige forældelsesfrist ophører efter den foreslåede § 23 c, stk. 4, 2. pkt. Den absolutte 10-årige forældelsesfrist vil således – i det tilfælde hvor en sag er afsluttet uden, at virksomheden m.v. har vedtaget en civil bøde eller er blevet pålagt en civil bøde i en endelig afgørelse – i realiteten være suspenderet fra

afbrydelsestidspunktet efter den foreslåede § 23 c, stk. 3, 2. pkt., og indtil afbrydelsen ophører efter den foreslåede § 23 c, stk. 4, 2. pkt.

Virkingen af lovforslaget vil ydermere være, at hvis en sag om pålæggelse af en civil bøde indbringes for retten af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i henhold til § 24 a, stk. 3, efter fristen for at indbringe Konkurrenceankenævnets eller Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse om overtrædelse af konkurrencereglerne for domstolene i henhold til § 20, stk. 3, er udløbet, afbrydes den absolutte 10-årige forældelsesfrist på ny efter lovforslagets § 1, nr. 24 (ny § 23 c, stk. 3, 2. pkt.). Tilsvarende gælder i andre situationer, hvor en sag om pålæggelse af en civil bøde eller afgørelsen om overtrædelse af konkurrencereglerne på ny indbringes for retten eller Konkurrenceankenævnet efter § 20 eller § 24 a, efter en tidligere afbrydelse af forældelsesfristerne efter den foreslåede § 23 c, stk. 3, 2. pkt., er ophørt efter den foreslåede § 23 c, stk. 4, 2. pkt.

Til § 2

Det foreslås i *stk. 1*, at loven træder i kraft den 1. juli 2024.

Overtrædelser, der er indgået eller har fundet sted før lovens ikrafttræden, og som også er ophørt før lovens ikrafttræden, skal for så vidt angår udmåling af bøder bedømmes efter den tidligere lov. Er der derimod tale om en overtrædelse, der har fundet sted før den 1. juli 2024, og som fortsat finder sted efter denne dato, vil der være tale om en fortsat overtrædelse. En sådan fortsat overtrædelse vil ikke skulle bedømmes efter den tidligere lovgivning, selvom en del af overtrædelsen har fundet sted, mens den tidligere lovgivning var i kraft. I stedet vil den nye lovgivning finde anvendelse på det samlede forhold.

Det foreslås i *stk. 2*, at loven ikke vil finde anvendelse på fusioner, hvor en fusionsaftale er indgået, et overtagelsestilbud er offentliggjort eller en kontrollerende andel erhvervet inden lovens ikrafttræden.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at for sådanne sager finder de hidtil gældende regler anvendelse.

Det foreslås i *stk. 3*, at lovforslagets § 1, nr. 22-26, også skal finde anvendelse på virksomheders, virksomhedssammenslutningers og andre juridiske personers civile bødeansvar for overtrædelser af konkurrencereglerne begået forud for lovens ikrafttræden. Dette gælder dog ikke, hvis forældelse er indtrådt efter de hidtidige regler.

Virkingen af den foreslåede bestemmelse vil være, at virksomheders m.v. civile bødeansvar for overtrædelser af konkurrencereglerne er omfattet af de hidtil gældende regler om forældelse, såfremt forældelse efter de hidtidige gældende regler er indtrådt forud for den 1. juli 2024. Hvis forældelse ikke er indtrådt forud for denne dato, finder de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1, nr. 22-26, derimod anvendelse.

Til § 3

Bestemmelsen vedrører lovens territoriale anvendelsesområde og indebærer, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland. Konkurrenceloven gælder således ikke for Færøerne og Grønland.

Bilag 1

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
	§ 1
	I konkurrenceloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 360 af 4. marts 2021, foretages følgende ændringer:
§ 12. ---	
1) ---	
2) mindst én af de deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 3,8 mia. kr., og mindst én af de øvrige deltagende virksomheder har en samlet årlig omsætning på verdensplan på mindst 3,8 mia. kr., eller	1. I § 12, stk. 1, nr. 2, udgår »eller«.
3) Erhvervsstyrelsen efter lov om elektroniske kommunikationsnet og -tjenester har henvist en fusion mellem to eller flere erhvervmæssige udbydere af elektroniske kommunikationsnet i Danmark til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling.	2. I § 12, stk. 1, nr. 3, ændres »Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling.« til: »Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens behandling, eller«.
	3. I § 12, stk. 1, indsættes efter nr. 3 som nyt nummer: »4) Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har krævet en fusion anmeldt i henhold til stk. 6. For en fusion, som kræves anmeldt efter § 12, stk. 6, finder § 12 c, stk. 5, anvendelse i det omfang, fusionen ikke er gennemført på den dato, hvor fusionen kræves anmeldt.«
<i>Stk. 2-3. ---</i>	
<i>Stk. 4.</i> Erhvervsministeren fastsætter efter at have indhentet udtalelse fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen nærmere regler om beregningen af omsætningen efter stk. 1, herunder regler om, at for finansielle virksomheder skal de nævnte omsætningsgrænser beregnes på grundlag af andre værdier.	4. I § 12, stk. 4, ændres »omsætningsgrænser« til: »omsætningstærskler«.

<p><i>Stk. 5.</i> Selv om de deltagende virksomheders samlede omsætning er mindre end de beløbsgrænser, der er nævnt i stk. 1, finder bestemmelserne i dette kapitel anvendelse på en fusion, som Europa-Kommissionen efter fusionskontrollforordningen henviser til behandling i Danmark.</p>	<p>5. I § 12, stk. 5, ændres »beløbsgrænser« til: »omsætningstærskler«.</p>
	<p>6. I § 12 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke: »Stk. 6. Selv om de deltagende virksomheders samlede omsætning er mindre end de omsætningstærskler, der er nævnt i stk. 1, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kræve en fusion anmeldt, hvis de deltagende virksomheder tilsammen har en samlet årlig omsætning i Danmark på mindst 50 mio. kr., og Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er risiko for, at fusionen hæmmer den effektive konkurrence betydeligt, navnlig som følge af skabelsen eller styrkelsen af en dominerende stilling. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan fastsætte en frist for at anmelde fusionen. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelse om, at en fusion omfattet af 1. pkt. skal anmeldes, skal træffes senest 15 hverdage efter, at styrelsen er blevet gjort bekendt med fusionen.«</p>
<p>§ 12 b. En fusion, der er omfattet af denne lov, skal anmeldes til Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, efter at en fusionsaftale er indgået, et overtagelsestilbud offentliggjort eller en kontrollerende andel erhvervet, og før den gennemføres.</p>	<p>7. 12 b, stk. 1, indsættes som <i>2. pkt.</i>: »En fusion, der er krævet anmeldt af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i henhold til § 12, stk. 6, skal anmeldes, uanset at den allerede er gennemført.«</p>
<p>§ 15 e. ---</p>	
	<p>8. Efter § 15 e indsættes: »§ 15 f. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan efter godkendelse fra Konkurrencerådet indlede en markedsefterforskning af adfærd eller strukturer i en eller flere erhvervssektorer, hvis Konkurrencerådet finder tegn på, at der er forhold, der svækker den effektive konkurrence i den eller de pågældende sektorer, jf. stk. 2-9. <i>Stk. 2.</i> Inden Konkurrencerådet træffer beslutning efter stk. 1, gennemfører Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en offentlig</p>

	<p>høring om styrelsens udkast til beslutning om at indlede en markedsefterforskning.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Når Konkurrencerådet i henhold til stk. 1 har besluttet, at styrelsen skal indlede en markedsefterforskning, offentliggør Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen dette med angivelse af, hvad der er omfattet heraf.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Hvis Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen vurderer, at der er adfærd eller strukturer i en eller flere erhvervssektorer, der tydeligt svækker den effektive konkurrence, kan styrelsen efter høring af relevante markedsdeltagere og ressortmyndigheder udstede adfærdsmæssige påbud til en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person for at afhjælpe den identificerede svækkelse og fremme effektive konkurrenceforhold i den eller de pågældende sektorer. Et påbud kan gælde for en bestemt periode eller tidsubegrænset. Bestemmelsen i § 16, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Et påbud efter stk. 4 skal være rimeligt og nødvendigt for at sikre den effektive konkurrence. Ved valget mellem to lige effektive påbud skal Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet vælge det for parterne mindst indgribende.</p> <p><i>Stk. 6.</i> Hvis der er adfærd eller strukturer i en eller flere erhvervssektorer, som efter Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vurdering svækker den effektive konkurrence i den eller de pågældende erhvervssektorer, kan Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen efter høring af relevante markedsdeltagere og ressortmyndigheder gøre tilsagn, som en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person har afgivet, bindende, hvis styrelsen vurderer, at tilsagnene kan afhjælpe svækkelsen og fremme effektive konkurrenceforhold i den eller de pågældende erhvervssektorer. Afgørelsen kan gælde for en bestemt periode og skal fastslå, at der ikke længere er grund til, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udsteder påbud efter stk. 4. Bestemmelserne i § 16 a, stk. 2-4, finder tilsvarende anvendelse.</p>
--	--

	<p><i>Stk. 7.</i> I en markedsefterforskning, hvor der udstedes påbud efter stk. 4, eller hvor tilsagn gøres bindende efter stk. 6, udsender Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen en orientering til de virksomheder, virksomhedssammenslutninger eller andre juridiske personer, der er parter. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan offentliggøre udkast til afgørelse om påbud efter stk. 4 og udkast til afgørelse om at gøre tilsagn bindende efter stk. 6. § 13, stk. 4, finder tilsvarende anvendelse på offentliggørelse efter 2. pkt. Inden Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen udsteder påbud efter stk. 4 eller gør tilsagn bindende efter stk. 6, sender Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen et udkast til afgørelse til parterne. Fristerne i § 15 a, stk. 3, 3. og 4. pkt., for parternes afgivelse af bemærkninger finder tilsvarende anvendelse.</p> <p><i>Stk. 8.</i> Senest 2 år efter offentliggørelse af Konkurrencerådets godkendelse af, at Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen indleder en markedsefterforskning, jf. stk. 3, træffer Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen afgørelse om påbud efter stk. 4 eller afgørelse om at gøre tilsagn bindende efter stk. 6 eller offentliggør, at markedsefterforskningen afsluttes. Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen kan træffe beslutning om at forlænge tidsfristen med op til seks måneder og offentliggør i givet fald beslutningen herom.</p> <p><i>Stk. 9.</i> Bestemmelserne i §§ 17 og 18 finder tilsvarende anvendelse på Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens undersøgelser efter stk. 1.«</p>
<p>§ 19. Afgørelser truffet efter § 2, stk. 1 og 6, § 3, 1. pkt., § 5, stk. 1, § 6, stk. 1 og stk. 4, 1. pkt., § 7, stk. 1-4, § 8, stk. 2, 1. pkt., stk. 3, 2. pkt., og stk. 4 og 6, § 9, stk. 1, 1. pkt., § 10, stk. 2, § 10 a, stk. 1 og 6, § 11, stk. 1 og 2, stk. 4, 1. pkt., og stk. 5, § 11 a, stk. 1 og stk. 6, 1. pkt., § 11 b, stk. 2, § 12 a, stk. 5, § 12 b, stk. 1, § 12 c, stk. 1-3, 6 og 7, § 12 d, stk. 6, § 12 e, stk. 1 og 3, § 12 f, stk. 1 og 2, § 12 g, § 12 h, stk. 4, § 13, stk. 4, § 16 og § 16 a, stk. 3 og 4, kan påklages til Konkurrenceankenævnet. ---</p>	<p>9. I § 19, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 13, stk. 4,«: »§ 15 f, stk. 4,«.</p>
<p><i>Stk. 2.</i> Klage efter stk. 1, 1. pkt., kan indgives af:</p>	

1) ---	
2) Den, som i øvrigt har individuel, væsentlig interesse i sagen. Dette gælder dog ikke Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens afgørelser truffet efter § 12 a, stk. 5, § 12 b, stk. 1, § 12 c, stk. 1-3, 6 og 7, § 12 d, stk. 6, § 12 e, stk. 1 og 3, § 12 f, stk. 1 og 2, § 12 g, § 12 h, stk. 4, og § 16 a, stk. 3 og 4.	10. I § 19, stk. 2, nr. 2, indsættes efter »§ 12 h, stk. 4,«: »§ 15 f, stk. 4,«.
<i>Stk. 3.</i> ---	
<i>Stk. 4.</i> Klage over afgørelser truffet efter § 13, stk. 4, har opsættende virkning. ---	11. I § 19, stk. 4, 1. pkt., indsættes efter »Klage«: »til Konkurrenceankenævnet«, og efter »§ 13, stk. 4, « indsættes: »eller § 15, f stk. 4,«.
<i>Stk. 5-6.</i> ---	12. I § 19 indsættes som <i>stk. 7</i> : » <i>Stk. 7.</i> Konkurrenceankenævnet behandler klage efter stk. 1 over en afgørelse truffet efter § 15 f, stk. 4, efter en fremskyndet procedure.«
	13. <i>Overskriften</i> til kapitel 8 affattes således:
Kapitel 8	»Kapitel 8
<i>Bestemmelser om straf og straflempelse</i>	<i>Bestemmelser om sanktioner samt bøde- og sanktionslempelse</i> «
§ 22. Der kan pålægges daglige eller ugentlige tvangsbøder til virksomheder, virksomhedssammenlutninger eller enhver anden juridisk person, der undlader	14. I § 22, stk. 1, nr. 6, indsættes efter »jf.«: »§ 15 f, stk. 6, eller«.
1)-2) ---	
3)-5)	
6) at efterkomme et tilsagn, som er gjort bindende, jf. § 16 a, stk. 1.	
§ 23. ---	15. I § 23, stk. 2, indsættes efter nr. 3 som nyt nummer: »4) undlader at efterkomme et krav om anmeldelse af en fusion eller undlader at efterkomme et krav om anmeldelse af en fusion inden for en fastsat frist efter § 12, stk. 6,« Nr. 4-6 bliver herefter nr. 5-7.
<i>Stk. 2.</i> En virksomhed, en virksomhedssammenlutning eller enhver anden juridisk person kan pålægges en civil bøde, hvis den forsætligt eller groft uagtsomt	

1)-3) ---	
5) gennemfører en fusion på trods af et forbud herimod i henhold til § 12 c, stk. 2, 2. pkt., overtræder forbuddet mod gennemførelse af en fusion inden godkendelse heraf i henhold til § 12 c, stk. 5, 1. pkt., undlader at efterkomme et vilkår eller påbud efter § 12 c, stk. 6, eller § 12 e, stk. 1 eller 3, eller undlader at efterkomme et påbud meddelt i henhold til § 12 g eller	16. I § 23, stk. 2, nr. 5, der bliver nr. 6, udgår »eller«.
6) ---	17. I § 23, stk. 2, nr. 6, der bliver nr. 7, ændres »10.« til: »10, eller«.
	18. I § 23, stk. 2, indsættes efter nr. 6, der bliver nr. 7, som nyt nummer: »8) undlader at efterkomme et påbud efter § 15 f, stk. 4, eller et tilsagn, som er gjort bindende efter § 15 f, stk. 6.«
§ 23 b. Ved udmåling af civile bøder til virksomheder, virksomhedssammenslutninger eller enhver anden juridisk person eller bøder til fysiske personer for overtrædelser af denne lov eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102 skal der tages hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed.	19. I § 23 b, stk. 1, 1. pkt., udgår »eller bøder til fysiske personer«.
<i>Stk. 2-3 --</i>	
<i>Stk. 4.</i> En civil bøde til en virksomhed, virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person kan maksimalt udgøre 10 pct. af den pågældendes samlede omsætning på verdensplan i det regnskabsår, der går forud for afgørelsen. Indgår virksomheden m.v. i en koncern, kan bøden maksimalt udgøre 10 pct. af den samlede omsætning på verdensplan i den pågældende koncern i det regnskabsår, der går forud for afgørelsen.	20. I § 23 b, stk. 4, 1. og 2. pkt., indsættes efter »afgørelsen«: », jf. dog stk. 6«.
<i>Stk. 5 --</i>	21. I § 23 b indsættes efter stk. 5 som nye stykker: » <i>Stk. 6.</i> For overtrædelser omfattet af § 23, stk. 1, nr. 7-11, og stk. 2, nr. 2 (§ 10 a, stk. 1) og nr. 7, kan en civil bøde til en virksomhed, virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person maksimalt udgøre 1 pct. af omsætningen som fastsat efter stk. 4 eller 5. <i>Stk. 7.</i> Ved udmåling af bøder til fysiske personer for overtrædelser af denne lov eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102 skal der tages hensyn til overtrædelsens grovhed og varighed.

	Bøderne skal være effektive, stå i et rimeligt forhold til overtrædelsen og have afskrækkende virkning.«
<p>§ 23 c. Forældelsesfristen er 5 år for pålæggelse af en civil bøde til en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person for en overtrædelse af denne lov eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102. Hvis forældelsen afbrydes, jf. stk. 3 og 4, løber en ny forældelsesfrist. Forældelse indtræder senest 10 år efter begyndelsestidspunktet i henhold til stk. 2.</p>	<p>22. I § 23 c, stk. 1, 2. pkt., ændres: »forældelsen« til: »forældelsesfristen på 5 år efter 1. pkt.«, og efter »forældelsesfrist« indsættes: »på 5 år«.</p>
<p>§ 23 c. Forældelsesfristen er 5 år for pålæggelse af en civil bøde til en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person for en overtrædelse af denne lov eller af EUF-traktatens artikel 101 eller 102. Hvis forældelsen afbrydes, jf. stk. 3 og 4, løber en ny forældelsesfrist. Forældelse indtræder senest 10 år efter begyndelsestidspunktet i henhold til stk. 2.</p>	<p>23. I § 23 c, stk. 3, 1. pkt., ændres »for en civil bøde« til: »på 5 år efter stk. 1, 1. pkt.«.</p>
<p><i>Stk. 2. ---</i></p>	
<p><i>Stk. 3.</i> Forældelsesfristen for en civil bøde afbrydes fra den dag, hvor mindst én virksomhed i en håndhævelsessag får underretning om det første formelle efterforskningskridt fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, fra en national konkurrencemyndighed i en anden medlemsstat i Den Europæiske Union eller fra Kommissionen, som behandler en håndhævelsessag om den samme aftale, den samme vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder eller den samme samordnede praksis eller anden adfærd, der er forbudt efter denne lov eller efter EUF-traktatens artikel 101 eller 102. Afbrydelsen gælder for alle virksomheder m.v., der har deltaget i overtrædelsen.</p>	<p>24. I § 23 c, stk. 3, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum: »Såvel forældelsesfristen på 5 år efter stk. 1, 1. pkt., som forældelsesfristen på 10 år efter stk. 1, 3. pkt., afbrydes fra den dag, hvor en sag om pålæggelse af en civil bøde eller en sag om afgørelsen om overtrædelse af konkurrencereglerne indbringes for retten eller Konkurrenceankenævnet efter § 20 eller for retten efter § 24 a.«</p>
<p><i>Stk. 4.</i> Afbrydelsen af forældelsesfristen for en civil bøde ophører den dag, hvor håndhævelsessagen er afsluttet ved en endelig afgørelse om, at denne lov eller EUF-traktatens artikel 101 eller 102 er overtrådt, virksomheders eller virksomhedssammenslutningers tilsagn er gjort bindende eller en virksomhed, en virksomhedssammenslutning eller enhver anden juridisk person er blevet pålagt en bøde, eller når det er besluttet</p>	<p>25. I § 23 c, stk. 4, ændres, »af forældelsesfristen for en civil bøde« til: »efter stk. 3, 1. pkt., af forældelsesfristen på 5 år efter stk. 1, 1. pkt.«.</p>

<p>eller der er truffet afgørelse om, at sagen ikke vil blive forfulgt yderligere.</p>	
	<p>26. I § 23 c, stk. 4, indsættes som 2. pkt.: »Afbrydelsen efter stk. 3, 2. pkt., af forældelsesfristerne efter stk. 1, 1. og 3. pkt., ophører den dag, hvor sagen ikke længere verserer for hverken retten eller Konkurrenceankenævnet, og en frist for at appellere en eventuel afgørelse fra retten eller Konkurrenceankenævnet er udløbet, eller appelmulighederne er udtømte.«</p>